

1 (3)
Datum
2024-09-06
Diarienummer
MH-2024-3372-3
Ärendetyp
1.1.7.1

Nämnden för Miljö & Hälsoskydd

Svar på socialdepartementets remiss av betänkandet Effektivare tillsyn över apotek, bättre skydd vid patientskador samt översyn av handel med receptfria läkemedel (SOU 2023:101)

Förslag till beslut

Nämnden för Miljö & Hälsoskydd antar yttrande, daterat 2024-09-06.

Sammanfattning av ärendet

Kommunstyrelsen har begärt yttrande från nämnden för Miljö & Hälsoskydd angående Socialdepartementets slutbetänkande Effektivare tillsyn över apotek, bättre skydd vid patientskador samt översyn av handel med receptfria läkemedel (SOU 2023:101).

Nämnden för Miljö & Hälsoskydd tillstyrker generellt förslagen i slutbetänkandet och är positiv till föreslagna lagändringar.

Nämnden ser positivt på förslaget att införa ändringar i rätten till ersättning vid infektions- och katastrofskador. Nämnden bedömer i enlighet med utredningen att färre beviskrav och bättre skydd vid katastrofskador kommer att öka möjligheten till ersättning för patienter, vilket är en viktig förbättring för deras rättigheter och trygghet. Nämnden för Miljö & Hälsoskydd anser även att förslaget om försäkringsskydd vid skada till följd av användning av läkemedel utan godkänd indikation är ett steg i rätt riktning.

Gällande tillståndsplikt för receptfria läkemedel så tillstyrkes förslaget i sin helhet. Föreslagna ändringar i lagen (2009:730) om handel med vissa receptfria läkemedel omfattas av Nämnden för Miljö & Hälsoskydd verksamhetsområde och utgör en central del av förvaltningens tillsynsansvar över att lagkrav följs på försäljningsställen inom detaljhandeln. Nämnden instämmer i att det finns stora brister i efterlevnad av regelverket och att kunskapsnivån gällande försäljning av receptfria läkemedel generellt är väldigt låg, vilket kan medföra hälsorisker för konsumenterna genom felaktig hantering och försäljning av receptfria läkemedel. Detta problem anser nämnden bör kunna åtgärdas genom föreslagna ändringar gällande införande av tillståndsplikt för bedrivande av detaljhandel samt att Läkemedelsverket ska besluta om tillstånd. Nämnden är följaktligen positiv till införande av

tillståndsplikt som ska handläggas av Läkemedelsverket. Nämnden är därtill positiv till förslaget om att Läkemedelsverket och kommunerna ska få ett gemensamt och samordnat ansvar för tillsynen på detta område, särskilt då kommunerna ska få befogenhet att meddela förelägganden och förbud som kan förenas med vite om försäljningsställen eller verksamhetsutövare inte lever upp till kraven i regelverket. Likväl är det ytterst positivt med förslaget om att Läkemedelsverket ska få ett uttalat tillsynsvägledande ansvar som innefattar ett bemyndigande att meddela föreskrifter om skyldigheten att kontrollera ålder. Läkemedelsverkets vägledning bedöms kunna underlätta nämndens tillsynsansvar.

Gällande förslaget om att miljöskadliga effekter av läkemedel ska beaktas vid bedömningen av vilka läkemedel som ska få säljas i den receptfria detaljhandeln får anföras att Nämnden för Miljö och Hälsoskydd välkomnar förändringarna som innebär att vissa specifika läkemedel ska klassas som miljörisk och inte längre få säljas i detaljhandeln. Förslaget bedöms vidare bidra till en ökad konsumentssäkerhet samt en hållbar utveckling.

Gällande förslaget om att kunna lämna ut uppgifter för tillsyn delar nämnden slutbetänkandes bedömning om att nuvarande sekretesslagstiftning hindrar ett effektivt informationsutbyte mellan myndigheter och att föreslagna lagändringar kommer medföra en markant förbättring av tillsynen samt i förlängningen patientsäkerheten.

Avslutningsvis är nämnden för Miljö & Hälsoskydd positivt till förslagen i utredningen gällande beslut om sanktionsavgifter vid tillsyn, särskilt gällande förslaget om att Läkemedelsverket och tandvårds- och läkemedelsförmånsverket ska kunna ta ut sanktionsavgifter vid överträdelser, vilket bedöms medföra en förbättrad efterlevnad av nu gällande regelverk. Det faktum att nämnden idag utövar tillsyn och Läkemedelsverket beslutar om sanktionsavgifter försvårar samt förlänger tillsynsprocessen. Enligt förslaget kan kommuner även fortsättningsvis meddela de förelägganden och förbud som behövs för att lagen ska efterlevas. Kommuner ska årligen vidare lämna uppgifter till Läkemedelsverket om omfattningen av den tillsyn som kommunen har utfört och vilka brister som har identifierats vid tillsynen, vilket tillstyrkes.

Yttrandet ska vara kommunstyrelsen tillhanda senast 27 september 2024.

Beslutsunderlag

Förvaltningens tjänsteskrivelse, 2024-09-06

Yttrande, 2024-09-06

Remiss, 2024-06-24

Effektivare tillsyn över apotek, bättre skydd vid patientskador samt översyn av handel med receptfria läkemedel.

Beslutet skickas till

Kommunstyrelsen

Felicien Ilunga
Livsmedelsinspektör

Nämnden för Miljö- & Hälsoskydd
Kungsbacka kommun
434 81 Kungsbacka

1 (3)
Datum
2024-09-06
Diarienummer
2024/3372

Yttrande över Socialdepartementets remiss: Effektivare tillsyn över apotek, bättre skydd vid patientskador samt översyn av handel med receptfria läkemedel (SOU 2023:101)

Sammanfattade inställning

Nämnden för Miljö & Hälsoskydd tillstyrker generellt förslagen i slutbetänkandet och är positiv till förslagna lagändringar.

Nämnden ser positivt på förslaget att införa ändringar i rätten till ersättning vid infektions- och katastrofskador. Nämnden bedömer i enlighet med utredningen att färre beviskrav och bättre skydd vid katastrofskador kommer att öka möjligheten till ersättning för patienter, vilket är en viktig förbättring för deras rättigheter och trygghet. Nämnden för Miljö & Hälsoskydd anser även att förslaget om försäkringsskydd vid skada till följd av användning av läkemedel utan godkänd indikation är ett steg i rätt riktning.

Gällande tillståndsplikt för receptfria läkemedel så tillstyrkes förslaget i sin helhet. Föreslagna ändringar i lagen (2009:730) om handel med vissa receptfria läkemedel omfattas av Nämnden för Miljö & Hälsoskydd verksamhetsområde och utgör en central del av förvaltningens tillsynsansvar över att lagkrav följs på försäljningsställen inom detaljhandeln. Nämnden instämmer i att det finns stora brister i efterlevnad av regelverket och att kunskapsnivån gällande försäljning av receptfria läkemedel generellt är väldigt låg, vilket kan medföra hälsorisker för konsumenterna genom felaktig hantering och försäljning av receptfria läkemedel. Detta problem anser nämnden bör kunna åtgärdas genom föreslagna ändringar gällande införande av tillståndsplikt för bedrivande av detaljhandel samt att Läkemedelsverket ska besluta om tillstånd. Nämnden är följaktligen positiv till införande av tillståndsplikt som ska handläggas av Läkemedelsverket. Nämnden är därtill positiv till förslaget om att Läkemedelsverket och kommunerna ska få ett gemensamt och samordnat ansvar för tillsynen på detta område, särskilt då kommunerna ska få befogenhet att meddela förelägganden och förbud som kan förenas med vite om försäljningsställen eller verksamhetsutövare inte lever upp till kraven i regelverket. Likväl är det ytterst positivt med förslaget om att Läkemedelsverket ska få ett uttalat

tillsynsvägledande ansvar som innefattar ett bemyndigande att meddela föreskrifter om skyldigheten att kontrollera ålder. Läkemedelsverkets vägledning bedöms kunna underlätta nämndens tillsynsansvar.

Gällande förslaget om att miljöskadliga effekter av läkemedel ska beaktas vid bedömningen av vilka läkemedel som ska få säljas i den receptfria detaljhandeln får anföras att Nämnden för Miljö och Hälsoskydd välkomnar förändringarna som innebär att vissa specifika läkemedel ska klassas som miljörisk och inte längre få säljas i detaljhandeln. Förslaget bedöms vidare bidra till en ökad konsumentssäkerhet samt en hållbar utveckling.

Gällande förslaget om att kunna lämna ut uppgifter för tillsyn delar nämnden slutbetänkandes bedömning om att nuvarande sekretesslagstiftning hindrar ett effektivt informationsutbyte mellan myndigheter och att föreslagna lagändringar kommer medföra en markant förbättring av tillsynen samt i förlängningen patientsäkerheten.

Avslutningsvis är nämnden för Miljö & Hälsoskydd positivt till förslagen i utredningen gällande beslut om sanktionsavgifter vid tillsyn, särskilt gällande förslaget om att Läkemedelsverket och tandvårds- och läkemedelsförmånsverket ska kunna ta ut sanktionsavgifter vid överträdelser, vilket bedöms medföra en förbättrad efterlevnad av nu gällande regelverk. Det faktum att nämnden idag utövar tillsyn och Läkemedelsverket beslutar om sanktionsavgifter försvårar samt förlänger tillsynsprocessen. Enligt förslaget kan kommuner även fortsättningsvis meddela de förelägganden och förbud som behövs för att lagen ska efterlevas. Kommuner ska årligen vidare lämna uppgifter till Läkemedelsverket om omfattningen av den tillsyn som kommunen har utfört och vilka brister som har identifierats vid tillsynen, vilket tillstyrkes.

Bakgrund

Regeringen beslutade den 28 oktober 2021 att uppdra åt en utredare att göra en översyn av begränsningarna för att få tillstånd att bedriva öppenvårdsapotek. Uppdraget ledde till ett delbetänkande (SOU 2022:27) och ett slutbetänkande, effektivare tillsyn över apotek, bättre skydd vid patientskador samt översyn av handel med receptfria läkemedel (SOU 2023:101). Under juni 2024 remitterades slutbetänkandet bland annat till Kungsbacka kommun.

Utredningens slutsatser

Gällande infektionsskador identifierar utredningen betydande svårigheter med att avgöra det specifika smittotillfället och om smittämne har överförts vid undersökning, vård eller behandling. Denna problematik har lett till att patienter i vissa fall inte fått ersättning trots att de borde ha gjort det. Särskilt luftburen smitta, som till exempel covid-19, tydliggör denna utmaning i utredningen. Utredningen föreslår därför att kravet på att ett smittämne ska vara överfört tas bort och att ett nytt kriterium införs såvitt avser infektionen som ska ha uppkommit i samband med undersökning, vård, behandling eller liknande åtgärd. Vidare föreslås att två undantag införs: områden som är svåra att sterilisera, som tarmar eller munhåla samt infektioner som utgör följd av icke ersättningsbar personskada.

Gällande katastrofskador anför utredningen att det för närvarande saknas möjlighet för enskilda att få ersättning för patientskador som inte omfattas av patientskadelagen men där det är oskäligt att ersättning inte ska kunna lämnas. Det gäller främst skador vid vård av lindriga åkommor som leder till svår invaliditet eller dödsfall. Utredningen föreslår därför införande av en bestämmelse avseende ersättning vid katastrofskador vilket ska tillämpas restriktivt och endast i undantagsfall. Vidare föreslår utredningen att ersättning ska kunna ges vid svår invaliditet, synnerligen allvarliga

komplikationer eller dödsfall där skadeföljden är uppenbart oskälig i förhållande till den initiala åkomsten.

Gällande försäkringsskydd vid läkemedelsanvändning utanför godkänd indikation föreslås ingen förändring i patientskadelagen för ersättning vid skada av läkemedel som använts utanför godkänd indikation. I utredningen föreslås dock att behovet av en obligatorisk läkemedelsförsäkring bör utredas vidare för att säkerställa likvärdiga ersättningsmöjligheter.

Gällande tillsyn av receptfria läkemedel anförs i utredningen att det finns cirka 5 200 försäljningsställen som har anmält att de bedriver detaljhandel med vissa receptfria läkemedel, och att det bland dessa finns cirka 500 försäljningsställen som bedriver e-handel. Livsmedelsbutiker och varuhus utgör de mest förekommande försäljningskanalerna. Av utredningen framgår vidare att försäljning av receptfria läkemedel utgör en mycket liten del av försäljningsställets totala verksamhet, och att det är vanligt förekommande att butiker även säljer livsmedel, tobaksvaror och folköl. Cirka 790 olika läkemedelsprodukter är tillåtna att säljas i detaljhandel med vissa receptfria läkemedel, och av dessa är det ca 300 som säljs på något försäljningsställe. Försäljningen i detaljhandeln med vissa receptfria läkemedel domineras av smärtstillande och febernedsättande läkemedel, nässprayer, nikotinläkemedel, och läkemedel mot halsont. Av utredningen framgår även att Läkemedelsverket och kommunerna påtar brister i efterlevnad av regelverket samt att kunskap om försäljning av receptfria läkemedel generellt är väldigt låg, vilket kan medföra hälsorisker för konsumenterna genom felaktig hantering eller försäljning av receptfria läkemedel. Utredningen föreslår därför att det ska införas en tillståndsplikt för bedrivande av detaljhandel med vissa receptfria läkemedel och att Läkemedelsverket ska besluta om tillstånd. Vidare föreslås i utredningen att Läkemedelsverket och Sveriges kommuner ska få ett gemensamt tillsynsansvar för tillsynen på detta område, vilket ska samordnas. Kommuner ska få befogenhet att meddela förelägganden och förbud som kan förenas med vite om försäljningsställen eller verksamhetsutövare inte lever upp till kraven i regelverket. Läkemedelsverket ska även få ett uttalat tillsynsvägläggande ansvar som innefattar ett bemyndigande att meddela föreskrifter om skyldigheten att kontrollera ålder. Därtill föreslås E-hälsomyndigheten få en sekretessbrytande skyldighet att till Läkemedelsverket och kommunerna lämna ut uppgifter om läkemedelsförsäljning som myndigheten har fått in från de som bedriver receptfri detaljhandel.

I utredningen föreslås även att det ska förtydligas i lagen om handel med vissa receptfria läkemedel att skyldigheten att vid försäljning av receptfria läkemedel kontrollera att konsumenten har fyllt 18 år ska gälla oavsett i vilken form detaljhandel bedrivs.

Nämnden för Miljö & Hälsoskydds delårsbokslut augusti 2024

Förslag till beslut i nämnden för Miljö & Hälsoskydd

Nämnden för Miljö & Hälsoskydd godkänner delårsbokslut och prognos 2024.

Sammanfattning av ärendet

Bygg- och miljöförvaltningen har upprättat delårsbokslut per den 31 augusti 2024 för nämnden för Miljö & Hälsoskydd enligt kommunens riktlinjer.

Uppföljningen per augusti och prognos för helåret 2024 omfattar nämndens driftbudget om 1 013 000 kronor. Prognosen per augusti visar på en budget i balans för 2024. Nämnden väntas ha ett litet överskott på 100 000 kronor för helåret.

Beslutsunderlag

Bygg- och miljöförvaltningens tjänsteskrivelse, 2024-08-29

Delårsbokslut per augusti för nämnden för Miljö & Hälsoskydd, 2024-08-30

Beslutet skickas till

Kommunstyrelsen

Katarina Öryd
Förvaltningschef

Christina Nordberg
Controller förvaltning

Kungsbacka

Delårsrapport augusti 2024

Nämnden för Miljö & Hälsoskydd

Innehållsförteckning

1 Inledning	3
1.1 Händelser av väsentlig betydelse.....	3
2 Uppföljning direktiv	5
2.1 Kommunfullmäktiges direktiv – Innovation och omställning till nya arbetsätt.....	5
2.2 Sammanfattning av nämndernas arbete med direktivet.....	5
3 Personal	9
3.1 Kompetensförsörjning.....	9
3.2 Analys personalmått.....	10
3.3 Resursmått	10
3.4 Effektmått	11
4 Ekonomi	13
4.1 Uppföljning drift delår.....	13

1 Inledning

Nämnden för Miljö & Hälsoskydd och Byggnadsnämnden har sedan år 2020 en gemensam förvaltning, bygg- och miljöförvaltningen. Det är Byggnadsnämnden som har personal- och budgetansvar för bygg- och miljöförvaltningen. I denna rapport för nämnden för Miljö & Hälsoskydd redovisas nämndens egen budget för arvoden och övriga kostnader.

1.1 Händelser av väsentlig betydelse

Ny antagen strategi

Byggnadsnämnden och nämnden för Miljö & Hälsoskydd har utsetts till pilotnämnder i det uppdrag kommundirektören fått av kommunstyrelsen 2023-11-28 att ta fram förslag till ny styrmodell för att stärka organisationens förmåga till förbättring och förnyelse (KS-2023-00672). Som en följd av pågående pilotprojekt undantogs byggnadsnämnden från att anta en nämndbudget för 2024. I stället har byggnadsnämnden inom ramen för projektet antagit ett strategidokument. Kommande beslut i kommunstyrelse och kommunfullmäktige avseende ny styrmodell kan innebära att strategin behöver revideras.

Omvärlden påverkar

Sveriges Kommuner och Regioner tolkar den ekonomiska utvecklingen i sin rapport per augusti som att botten på den svenska lågkonjunkturen har nåtts och att en återhämtning nu ligger framför oss. Förvaltningen ser vissa tecken på återhämtning men vår bedömning är att det kommer att ta tid innan vi ser effekter fullt ut. Utifrån befolkningsprognosen som visar på en inbromsning blir den förväntade effekten ekonomisk återhämtning men det är fortsatt svårbedömt hur ärendeflödet kommer att påverkas.

Under senvåren ändrade Lantmäteriet sättet som kommunen får tillgång till lantmäteriakter. Från att ha haft direkt tillgång via en e-tjänst beställer vi nu ut enskilda akter och får dem mejlade till oss. Detta har inneburit långa förseningar vid produktion av olika kartor, och påverkar också projektet med att digitalisera äldre detaljplaner.

Klimatförändringarna gör att skyfallen blir vanligare vilket vi ser påverkar kvalitén på vårt badvatten. Miljö- och hälsoskyddsavdelningen utför badvattenprovtagning, vilket är en uppgift som blir allt mer tidskrävande och även innebär högre grad av kommunikation med våra kommuninvånare och media. Arbetet fortsätter tillsammans med Teknik samt Kultur och Fritid för att fortsätta att utveckla arbetet och skydda kommuninvånare och besökare från att bli sjuka.

Grunduppdragen pågår både enligt plan och med avvikelser

Ärendeflödet i bygga-hus-processen följer den prognos förvaltningen har lagt, det är till och med lite högre inflöde än beräknat. Vi ser att nedgången för drygt ett år sedan nu har fått genomslag i de sista delarna i processen som är lägeskontroller, slutsamråd och slutbesked. Effekter av detta är att vi inte har kunnat ge den snabba service till våra kunder som vi önskat. Medianen för handläggningstiderna för bygglov är fortfarande låg med ca 3 veckor för perioden. Bemanningen är i balans med ärendeflödet för bygglovsavdelningen.

Från och med 1 januari 2024 har stora förändringar genomförts nationellt för livsmedelskontrollen. En ny riskklassning av livsmedelsverksamheter har införts tillsammans med nya arbetssätt med enbart efterhandsdebitering. Kontrollen ligger i fas med kontrollplanen per augusti.

Per augusti är den planerade tillsynen enligt miljöbalken i fas med beslutad tillsynsplan. Tillsynen enligt alkohollagen och lagen om tobak och folköl ligger inte i fas för perioden. För att komma i kapp kommer förvaltningen att fokusera på denna tillsyn under hösten.

Tillsynen av förorenade områden med mycket stor risk eller stor risk (riskklass 1 och 2) är väl i fas med tidplanen. Även tillsynen gentemot illegal avfallshantering har påbörjats där fokus för projektet ligger på att minska välfärdsbrottslighet. Detta är två tillsynsområden i den nationella strategin för tillsyn enligt miljöbalken

som förvaltningen bedömer är av extra vikt.

Bemanningen har varit lägre än planerat inom flera tillsynsområden så en revidering av tillsynsplanen kan bli aktuell, men är inte beslutad per augusti. Tillsyn- och kontrollplanen följs upp kvartalsvis i nämnden för Miljö och hälsoskydd.

Verksamhetsutveckling med hjälp av geodata

GIS-verksamheten har påbörjat ett stort jobb kring informationsförvaltning där det ingår att strukturera upp databaser, informationsklassa och säkerhetsklassa olika informationsmängder samt säkerställa ägarskap av data. Detta för att vi ska kunna ta nästa steg mot att bli en datadriven organisation. Geodataverksamheten har under året utökats med två GIS-ingenjörer och en Geodatasamordnare, samt en enhetschef för mätningseenheten. Det är en förutsättning för att enheten ska kunna arbeta proaktivt och ta nästa steg i sitt uppdrag att serva resten av kommunen med geodata av hög kvalitet som möjliggör bättre analyser och beslut. Geodata är en viktig möjliggörare för det centrala utvecklingsprogrammet Framtidens samhällsservice och programmets budget kommer bland annat finansiera de utökningar av verksamheten som krävs.

Verksamhetsutveckling med hjälp av innovation

Sammanfattningsvis så ser vi att förvaltningen håller en hög takt i innovations- och utvecklingsarbetet och att pågående projekt går enligt plan men att vi ser en viss risk i att inte ha tillgång till de resurser som kommer att behövas för att kunna fortsätta hålla en hög utvecklingstakt. Vi ser en ökad förståelse hos medarbetarna för vårt innovationsarbete och ett ökat engagemang för arbetet med digitalisering med syftet att göra våra tjänster än mer värdeskapande för vår målgrupp. Läs mer under avsnittet om uppföljning av direktiv.

Näringslivsklimat och kundnöjdhet

Vi följer resultatet av insiktsmätningen av Nöjd Kund Index (NKI) och analyserar löpande. Resultaten per augusti visar på en viss nedgång inom samtliga områden. Men per augusti är resultaten preliminära och kommer att ändras när fler svar registreras. Det pågår ett långsiktigt och aktivt arbete för att öka kundnöjdheten och förbättra näringslivsklimatet inom ramen för utvecklingsarbetet Lätt & Rätt.

Pågående projekt för förnyelse och digitalisering

Förvaltningen har nyligen gått med i två samarbetsprojekt: den nationella hubben för digitala tvillingar, samt Cityverse som är ett EU-finansierat projekt för att skapa mer digitala tvillingar i Europa. Förvaltningen fortsätter att driva frågan om behovet av ett kommunövergripande fokus för att nå en sammanhållen digital samhällsbyggnadsprocess. Frågan är uppe på agendan både i Forum samhällsbyggnad och i samhällsbyggnadsledningen. Beslut har tagits för fortsatt arbete med att digitalisera detaljplaner efter det pilotprojekt som startade under 2023. Detta arbete är första steget mot en mer sammanhållen digital samhällsbyggnadsprocess.

Personal

Under perioden har förvaltningen inlett ett arbete kring att definiera kompetensbehov på längre sikt, utifrån att omvärlden förändras och nya förutsättningar kring digitalisering och AI samt utifrån den av nämnden antagna strategin. Fokus har även varit på att främja en kultur för förnyelse och att vara en lärande organisation vilket är en förutsättning för att hänga med i en föränderlig omvärld.

Ekonomi

Per augusti är bedömningen att nämnden för Miljö & Hälsoskydd har en budget i balans under 2024.

2 Uppföljning direktiv

Kommunfullmäktige har beslutat om ett direktiv för budgetåret. Direktiv används för att styra inom ett särskilt, utpekat område där det krävs förändring. Tjänstepersonerna ska redovisa för politikerna i nämnden hur man ha arbetat med direktivet. Nämnden redovisar till kommunfullmäktige hur nämnden har arbetat med fullmäktiges direktiv i samband med delårsbokslut och årsbokslut.

Även nämnd kan besluta om direktiv till förvaltningen.

2.1 Kommunfullmäktiges direktiv – Innovation och omställning till nya arbetssätt

Kungsbacka kommun står inför stora utmaningar kommande decennier. Bland annat handlar det om hur välfärden ska bevaras trots kostnadsökningar och kompetensbrist, men också om klimatanpassning och omställning av energi- och transportsystem. Innovationskraften och förmågan att nyttja nya tekniska lösningar är avgörande för möjligheten att lösa åtskilliga samhällsutmaningar, för att fortsatt vara relevant och möta förväntningar från invånare och företagare. För att bygga förmåga till innovationsarbete och digital transformation krävs nya kompetenser och arbetssätt, men också en kultur som tillåter experimenterande och risktagande. Vi behöver utmana nuvarande arbetssätt och testa saker som vi aldrig testat förut, fast vi kommer misslyckas många gånger innan vi träffar rätt.

Nämnderna och kommunstyrelsen får i uppdrag att öka tempot i att bygga kultur och förmåga och skapa tekniska förutsättningar för verksamhetsutveckling genom digitalisering genom:

- Kompetensutveckling och förstärkning med nya kompetenser
- Utveckling och spridning av nya arbetssätt
- Bygga en kultur som inspirerar och tillåter experimenterande och testande, utforskande och medskapande
- Möjlighet att genomföra fler utvecklingsinitiativ
- Skapa ändamålsenliga tekniska förutsättningar
- Säkerställa att tillräckliga medel inom tilldelad ram öronmärks för innovationsarbete och digitalisering som bidrar till framtidens välfärd

2.2 Sammanfattning av nämndernas arbete med direktivet

Nämndernas bedömning är att kommunfullmäktiges direktiv – Innovation och omställning till nya arbetssätt kommer att nås. Nämnderna håller en hög takt i innovations- och utvecklingsarbetet och nästan samtliga projekt går enligt plan. Däremot ser nämnderna en viss risk med att tillhandahålla de resurser som behövs för att hålla en hög innovations- och utvecklingstakt. Nämnderna ser även en risk i att innovation genom ny teknik som till exempel AI är mycket kostsamt att utveckla och att det krävs ett antal olika förutsättningar för att kunna nyttja och utveckla den här sortens teknik på bästa sätt som till exempel en fungerande kommuncentral AI plattform.

Sammanfattningsvis ser nämnderna en ökad förståelse hos medarbetarna för innovations- och omställningsarbete och ett ökat engagemang för arbetet med att digitalisera och nyttja ny teknik med syftet att göra tjänsterna än mer värdeskapande för våra målgrupper.

Året som gått

Under året har nämnderna antagit en strategi som beskriver ambitioner i form av ett övergripande mål samt nyttor och förmågor som ska bidra till att målet uppnås. Utifrån strategin har förvaltningen initierat ett antal aktiviteter och projekt. Aktiviteterna och projekten är samlade i en gemensam innovations- och utvecklingsportfölj som styrs av förvaltningens ledningsgrupp där utfallet rapporteras kvartalsvis till

nämnderna.

Under första delen av året har förvaltningen för Bygg- och miljö startat upp en innovationssprint inom området framtidens tillsyn och prövning. Sedan tidigare pågår ett projekt där AI teknik utforskas för att skapa en effektivare bygglovsprocess och ett projekt inom Miljö och hälsoskydd för att utforska nya digitala arbetssätt och införa självservice gentemot målgruppen.

Förvaltningen har också igång tre projekt som ska möjliggöra att skapa mer värdeskapande processer; digitalisering av arkivet på bygglovsenheten, digitalisering av äldre detaljplaner samt ett EU-finansierat projekt för att öka tillgängligheten i kommunen genom att använda 3D teknik. Projektet med att digitalisera detaljplaner avviker från plan då Lantmäteriet stängt ner och begränsat sina digitala tjänster på obestämd tid, något som försvårar och hindrar fortsatt arbete i projektet. Övriga aktiviteter som är planerade under året löper på enligt plan.

Inom utvecklingsarbetet är syftet främst att fokusera på aktiviteter som ska förbättra nämndernas bemötande, effektivitet och tillgänglighet. Samtliga innovations- och utvecklingsarbeten som förvaltningen för Bygg- och miljö har startat upp eller har vidareutvecklat under året har en tydlig koppling till de fem nyttor som finns i den av nämndernas beslutade strategi; kundcentrerad service, relevant och i framkant, snabbare till lösning, värdeskapande och ändamålsenliga tjänster samt förutsägbarhet och förtroende. Fokus ligger på att förbättra tjänsterna så att det blir ännu mer värdeskapande för målgrupperna.

Vidare har förvaltningen fortsatt utveckla innovationssprinten inom hästgårdar och tagit nästa steg genom ett pilotprojekt "Framtidens tillsyn på hästgårdar". I projektet testar och utvärderar förvaltningen ett nytt arbetssätt för tillsyn för att skapa nytta genom tids- och kostnadsbesparingar för både verksamhetsutövare och medarbetare samt en fortsatt god upplevelse av tillsynen. Ambitionen är att dra lärdomar av piloten och implementera och skala upp inom fler tillsynsområden.

Förvaltningen har även implementerat självservice för entreprenörer och hygieniska verksamheter med inspiration från tidigare innovationssprint "Självdeklaration för tandläkare" och förbättrat användarvänligheten med surfplattor på fält för en mer digital och effektiv tillsyn. Förvaltningen har också startat upp ett projekt i samverkan med berörd målgrupp för att på bästa sätt kommunicera avgifter och vad som ingår i avgifterna. Vi bjöd in våra kunder och invånare att träffa oss i Kungsbacka live för prata om avgifter för miljöbalkstillsyn. Det var främst invånare som kom till eventet.

I maj påbörjade förvaltningen en innovationssprint för att effektivisera tillståndprocessen för serveringstillstånd i syfte att utforska hur vi kan skapa en förutsägbar och tydlig serveringstillståndprocess som ökar förtroende och nöjdhet för kund samt minskar den interna arbetsbelastningen.

Under våren har arbetet med att utveckla en AI-lösning inom bygglovsavdelningen för att göra det lättare för den sökande att skicka in en komplett bygglovsansökan. Målet är att utforska om AI kan vara rätt verktyg för att ansökningsprocessen för bygglov ska vara så smidig och enkel som möjlig för de sökande. Projektet, som delvis finansieras med hjälp av medel från den statliga myndigheten Vinnova, är en del inom utvecklingsområdet framtidens prövning. Finansieringen från Vinnova löper till hösten 2024 med syftet att skapa en lösning som kan känna igen fyra utvalda parametrar på en bygglovshandling och där nästa steg blir att utvärdera lösningens träffsäkerhet och bedöma om lösningen kan ge önskad nytta över tid och möjliga vägar framåt för att vidareutveckla den.

Vidare har förvaltning innan sommaren startat upp ytterligare ett projekt tillsammans med Lidingö stad och Skaraborgs kommunalförbund samt Linköpings universitet, IBM, ATEA och advokatbyrån, Kahn Pedersen. Parterna har gemensamt lämnat in en ansökan och fått beviljade medel i Vinnovas utlysning "Gemensamma AI-förmågor i kommuner och civilsamhälle". Projektdeltagarna kommer i projektform titta på hur man med hjälp av AI kan förenkla och automatisera processen för begäran om allmän handling med stort fokus på ett handläggarsstöd för avidentifiering (maskning) av sekretessbelagda uppgifter med hjälp av generativ AI.

Kompetensutveckling och förstärkning med nya kompetenser

Vad gäller kompetensutveckling och förstärkning med nya kompetenser har ledningsgruppen gått utbildningar i att leda och organisera förnyelse och innovation och samtliga chefer har fått en utbildning i nyttorealiseringskopplat till innovations- och utvecklingsarbete.

Under första halvan av året har förvaltningen börjat bygga och utforska möjligheter med att använda AI i myndighetsutövningen och vad de kan innebära för förvaltningen. Till exempel genom det pågående projektet AI i bygglovsprocessen och genom att förvaltningens innovationsledare, utvecklare, utvecklingschef och systemförvaltare deltagit på olika event om hur AI kan användas på bästa sätt för att utveckla och ställa om i offentlig sektor.

Som en del i de olika innovationsprojekten har personal fått prova på i att jobba utforskande och på nya sätt. Det för att dels kompetensutveckla befintlig personal i att arbeta målsökande och nära kund och dels för att sprida framtagna arbetssätt för att arbeta mer utforskande. Exempel på arbetssätt som används är metoder för kunddialog, genomföra idégenereringsworkshops och att utvärdera nya arbetssätt eller tekniska lösningar.

I övrigt har förvaltningens innovationsledaren som leder innovationsarbetet deltagit på en kommungemensam utbildning i framtidsmetodik, med syfte att bygga förmåga att identifiera signaler på hur framtiden kan se ut för att på så sätt kunna leda från framtiden. Utvecklaren på Miljö och hälsoskydd har gått en Grundutbildning i tjänstedesign i syfte att bygga kunskap om användardriven innovation och metoder för att leda förbättrings- och förnyelseprojekt.

Utveckling och spridning av nya arbetssätt

Förvaltningen har dels arbetat med att ta fram en strategi som innebär nya arbetssätt för styrning och uppföljning och dels utvecklat och testat arbetssätt för att arbeta med förnyelse. Det för att utforska nya sätt att leverera vårt grunduppdrag på som är i linje med de förväntningar som ställs på oss från våra invånare och företag. Spridningen och kompetensöverföring till personal i kärnverksamheten har framförallt skett genom att de deltagit i de olika innovationsprojekten.

Bygga en kultur som inspirerar och tillåter experimenterande och testande, utforskande och medskapande

Precis som tidigare år fortsätter arbetet med att satsa på att kompetensutveckla chefer och medarbetare inom UL, UM och arbetsplatskulturen för att stärka en kultur som främjar innovation, psykologisk trygghet och tillit. Till exempel har förvaltningen under året genomfört en utbildningsdag för samtliga medarbetare i psykologisk trygghet, där en forskare på området deltog och gav konkreta exempel på vad som kännetecknar en organisation med psykologisk trygghet samt delade metoder som kan hjälpa att bygga en kultur som stöttar utforskande, experimenterande och lärande.

Under hösten kommer fortsatt fokus ligga på att genomföra innovationsprojekt för att på så sätt testa, medskapa, lära och utforska i projektet, vilket förvaltningen ser som ett sätt att bygga en innovationskultur. Dessutom kommer cheferna i förvaltningen fortsatt få stöd för att kunna leda förnyelsearbete och till exempel uppmuntra medarbetare att testa nytt, lära och interagera med kund.

Möjlighet att genomföra fler utvecklingsinitiativ

Förvaltningen har fortsatt föregående årsarbete med att ta fram en systematik för innovationsarbetet. Till exempel genom att ta fram arbetssätt för att identifiera behov, utforska möjliga lösningar, utveckla lösningar samt implementera lösningar. De projekt som genomförts under året har drivits utifrån dessa metoder. Förvaltningen har även fortsatt arbetet med den framtagna innovations- och utvecklingsportföljen för att kunna prioritera och följa de fem nyttorna i den framtagna strategin.

Skapa ändamålsenliga tekniska förutsättningar

Det projekts med att digitalisera kommunens äldre detaljplaner är en förutsättning för att kunna använda och tillgängliggöra informationen på nya sätt och skapa tjänster som är i linje med de förväntningar som ställs från

invånare och företagare. Det Vinnovafinansierade AI-projektet som förvaltningen driver är ett sätt att undersöka vilka tekniska förutsättningar som behöver finnas på plats, både inom förvaltningen och inom kommunen som helhet, för att kunna arbeta med och nyttiggöra olika AI-lösningar.

Säkerställa att tillräckliga medel inom tilldelad ram öronmärks för innovationsarbete och digitalisering som bidrar till framtidens välfärd

Förvaltningen har för året avsatt 11,4 miljoner kronor till utvecklings- och innovationsarbetet, vilket motsvarar cirka 14 procent av förvaltningens bruttobudget. Medlen är kopplade till förvaltningens innovation- och utvecklingsbudget och uppföljning och rapportering av resultatet sker kvartalsvis till nämnderna.

3 Personal

3.1 Kompetensförsörjning

3.1.1 Attrahera/rekrytera

Kompetensförsörjning är ett område som innebär arbete på såväl kort som lång sikt. I jämförelse med andra delar av kommunens verksamhet är det fortfarande relativt goda förutsättningar att attrahera och rekrytera medarbetare till Bygg- och miljöförvaltningen. Annonser som varit publicerade under perioden har haft många sökande.

Under perioden har förvaltningen inlett ett arbete kring kommande kompetensbehov på längre sikt, utifrån den av nämnden antagna strategin samt att omvärlden förändras och nya förutsättningar kring digitalisering och AI.

En del i att kunna attrahera nya medarbetare handlar om att ha konkurrenskraftiga lönenivåer. Jämförelser görs därför kontinuerligt med omkringliggande kommuner liksom kommuner inom Göteborgsregionen. Utifrån analys, jämförelse och kartläggning satsade förvaltningen på Miljö- och hälsoskyddsinspektörer samt befattningar inom GIS i årets löneöversyn.

Förvaltningen behöver arbeta aktivt med att marknadsföra sig som arbetsgivare med ambition att väcka intresse för våra yrkesområdet för studenter, redan på grundskolenivå. Förvaltningen som helhet har hittills i år erbjudit platser till förfogande för PRAO. Ytterligare platser kommer att erbjudas till hösten.

3.1.2 Utveckla/behålla

Vad gäller sjukfrånvaron ligger den på 5,7 % totalt under delårsperioden, vilket innebär en ökning jämfört med motsvarande period föregående år. En analys kring tender och tendenser i sjukfrånvaron följs upp av HR och förvaltningschef tillsammans med fackliga parter i förvaltningens samverkansgrupp löpande. Till stor del beror sjukfrånvaro på ej arbetsrelaterade orsaker så som infektioner, men rehabilitering pågår även på grund av stressrelaterade besvär.

För att behålla och utveckla förvaltningens medarbetare är det viktigt att kunna erbjuda utvecklings- och karriärmöjligheter. Extra fokus har under perioden lagts på att vara en lärande organisation där lärande i vardagen och av varandra ligger i fokus. Bland annat har detta varit fokus under vårens gemensamma förvaltningsdag där lärande och psykologisk trygghet med forskaren Leif Denti var temat.

En insats har påbörjats inom Miljö- och hälsoskydd som handlar om att synliggöra och prioritera arbetsuppgifter och processer. Syftet är att utveckla planering och uppföljning av grunduppdraget samtidigt som arbetsbelastningen upplevs som rimlig med god effekt på arbetsmiljön.

Medarbetare som trivs på arbetet är goda ambassadörer och underlättar vår kompetensförsörjning. Medarbetares upplevelse av trivsel och motivation följs upp och diskuteras löpande på arbetsplatsträffar, med en ambition att synliggöra risk och friskfaktorer samt att skapa förutsättningar för delaktighet i arbetet för en attraktiv arbetsplats och en bra arbetsmiljö.

Vi har flera exempel på interna rekryteringar till olika uppdrag såsom utvecklare, projektledare och chefsuppdrag, vilket innebär att goda möjligheter finns till intern karriär.

Under året har gemensamma utvecklingsdagar genomförts med samtliga chefer och strategiska ledarroller inom förvaltningen, under begreppet "Mötesplats ledare". Vidare har chefer från förvaltningen, liksom medarbetare med ledningsuppdrag, deltagit i Kungsbackas utvecklingsprogram "Leda i utveckling". Förvaltningen har även haft deltagare i aspirantprogrammet "Jag vill bli chef".

Andelen medarbetare som arbetar heltid är i förvaltningen 97,3 % vilket är en hög andel heltidsarbetande medarbetare.

3.1.3 Avsluta

När en medarbetare slutar är det av värde att ta tillvara dennes erfarenheter och synpunkter som anställd. Att genomföra avgångsintervjuer är ett sätt att utveckla verksamheten. Att visa intresse för medarbetarens erfarenheter och synpunkter kan också bidra till att skapa en positiv bild av arbetsgivaren och förhoppningsvis till att den medarbetare som lämnar blir en bra ambassadör och kanske en dag vill komma tillbaka till oss.

Tillsammans med de bilder som förmedlas via HME- undersökningar, pulsmätningar, fackliga dialoger, möten med medarbetare och chefer samt andra undersökningar utgör informationen underlag för hur det fortsatta arbetet för att bli en än mer attraktiv arbetsgivare ska utformas

3.2 Analys personalmätt

Att beakta i analysen av nyckeltal är att statistiken från och med årsskiftet 2020 innefattar hela Bygg- och miljöförvaltningen. Därför blir jämförelser med tidigare perioder inte rättvisande då den statistiken är uppdelad på de tidigare respektive förvaltningarna. Att vi är en förhållandevis liten förvaltning är också bra att beakta vid analys av personalnyckeltal då relativt små faktiska förändringar kan få stora effekter för nyckeltalet.

Per den 30 juni arbetade 111 medarbetare (med månadslön) inom förvaltningen. Andelen kvinnor ligger på ca 60% och män ca 40% vilket innebär en relativt jämn könsfördelning mellan kvinnor och män och anses ha positiva effekter.

Personalomsättningen på 2,8 % bedöms ligga på en låg nivå för perioden.

Andelen medarbetare som har en heltidsanställning ligger på en fortsatt stabil och hög nivå på förvaltningen med 97,3 %. Andel tjänstledigheter ingår inte i detta mått. Effekten av att medarbetare går ner i tid genom att vara partiellt tjänstlediga är att verksamheterna inte får ut lika många arbetstimmar. Vi arbetar därför extra med att göra noggranna bedömningar inför varje ansökan om tjänstledighet i de fall där inte rätten styrs enligt lag.

Den totala sjukfrånvaron i förvaltningen, som är ett mått på andel sjukfrånvarotimmar i förhållande till den totala arbetade tiden, uppgår under perioden till 5,7 % vilket är något högre än motsvarande period föregående år men lägre än kommunen som helhet som uppgår till 7,3 %.

3.3 Resursmätt

Namn	Utfall jan 2020 -jun 2020	Utfall jan 2021 -jun 2021	Utfall jan 2022-jun 2022	Utfall jan 2023-jun 2023	Utfall jan 2024-jun 2024
 Andel deltid	5 %	1,9 %	4,8 %	2,9 %	2,8 %
 Andel heltid	95 %	98,1 %	95,2 %	97,1 %	97,3 %
 Andel kvinnor som har deltid	3,3 %	1,5 %	4,5 %	1,6 %	1,6 %
 Andel kvinnor som har heltid	96,7 %	98,5 %	95,5 %	98,4 %	98,4 %
 Andel män som har deltid	7,7 %	2,6 %	5,3 %	4,8 %	4,4 %
 Andel män som har heltid	92,3 %	97,4 %	94,7 %	95,2 %	95,6 %
 Anställda andel kvinnor	61,2 %	64,6 %	65,5 %	60,6 %	58,6 %

Namn	Utfall jan 2020 -jun 2020	Utfall jan 2021 -jun 2021	Utfall jan 2022-jun 2022	Utfall jan 2023-jun 2023	Utfall jan 2024-jun 2024
KF Anställda andel män	38,8 %	35,5 %	34,6 %	39,5 %	41,4 %
N Anställda genomsnittlig sysselsättnings grad	98 %	99,3 %	98,3 %	98,7 %	98,7 %
KF Anställda totalt	103	110	110	109	111
N Antal medarbetare per chef	10,4	10	10	8,9	9,1
N Antal medarbetare per enhetschef	18,8	20	20	14	14,3
N Medarbetare 30 - 39 år	36,9 %	35,5 %	37,3 %	34,9 %	33,3 %
N Medarbetare 40 - 49 år	27,2 %	26,4 %	29,1 %	28,4 %	30,6 %
N Medarbetare 50 - 59 år	22,3 %	22,7 %	23,6 %	22 %	19,8 %
N Medarbetare 60 år och äldre	9,7 %	7,3 %	7,3 %	7,3 %	9 %
N Medarbetare yngre än 30 år	3,88 %	8,2 %	2,73 %	7,3 %	7,2 %
N Medelålder	44	44	44	43	43
N Pensionsavgån gar			0	1	0

3.4 Effektmått

Namn	Utfall jan 2020 -jun 2020	Utfall jan 2021 -jun 2021	Utfall jan 2022 -jun 2022	Utfall jan 2023 -jun 2023	Utfall jan 2024 -jun 2024
N Frisknärvaro	69,5 %	69,2 %	64 %	71,8 %	68,4 %
N Frisknärvaro Kvinnor	63 %	61,8 %	57,1 %	68,2 %	62,1 %
N Frisknärvaro Män	80 %	82,1 %	75,6 %	77,3 %	77,1 %
N Korttidssjukfrån varo	2,7 %	2,3 %	3,3 %	2,8 %	2,8 %
N Korttidssjukfrån varo Kvinnor	3 %	2,7 %	3,6 %	2,7 %	3 %
N Korttidssjukfrån varo Män	2,3 %	1,7 %	2,7 %	3 %	2,6 %

Namn	Utfall jan 2020 -jun 2020	Utfall jan 2021 -jun 2021	Utfall jan 2022 -jun 2022	Utfall jan 2023 -jun 2023	Utfall jan 2024 -jun 2024
N Långtidssjukfrånvaro	2,7 %	2,8 %	3,5 %	2 %	2,8 %
N Långtidssjukfrånvaro Kvinnor	4,2 %	3,2 %	5,2 %	2,4 %	2,4 %
N Långtidssjukfrånvaro Män	0,5 %	2,1 %	0,5 %	1,3 %	3,5 %
KF Personalomsättning	13,5 %	1 %	6,5 %	6,7 %	2,8 %
N Sjukfrånvaro Kvinnor	7,1 %	5,8 %	8,8 %	5,1 %	5,4 %
N Sjukfrånvaro Män	2,8 %	3,8 %	3,1 %	4,3 %	6,1 %
N Sjukfrånvaro Totalt	5,5 %	5,1 %	6,7 %	4,8 %	5,7 %
KF Sjukfrånvaro, andel av sjukfrånvaro 60 dagar eller mer	33,3 %	24 %	35,9 %	20,2 %	34,9 %
KF Sjukfrånvaro, andel av sjukfrånvaro 60 dagar eller mer Kvinnor	41,1 %	24,7 %	40,8 %	27,3 %	30,4 %
KF Sjukfrånvaro, andel av sjukfrånvaro 60 dagar eller mer Män	2,9 %	22,1 %	11,8 %	7 %	41 %
KF Sjukfrånvaro, anställda i åldrarna 29 år eller yngre	6,7 %	2,7 %	3,7 %	1,9 %	2,5 %
KF Sjukfrånvaro, anställda i åldrarna 30-49 år	5,2 %	4,1 %	4,7 %	3,4 %	3,6 %
KF Sjukfrånvaro, anställda i åldrarna 50 år eller äldre	5,9 %	7,7 %	11,5 %	8,4 %	10,8 %
N Sjukfrånvarodagar i snitt per anställd	10,6	9	10,7	7,4	9,6

4 Ekonomi

4.1 Uppföljning drift delår

Utfall och prognos

Miljoner kronor	Bokslut 2023	Budget 2024	Prognos 2024	Budget-avvikelse	Delår 2023	Delår 2024	Avvikelse delår
Nämnden för Miljö & Hälsoskydd	-0,8	-1,0	-0,9	-0,1	-0,7	-0,5	0,2
Periodens resultat	-0,8	-1,0	-0,9	-0,1	-0,7	-0,5	0,2

Från och med 1 januari 2020 har nämnden för Miljö & Hälsoskydd endast budgetansvar för nämndens egen driftsbudget, 1,0 miljoner kronor. Prognosen per augusti visar att nämnden har en budget i balans för 2024 och väntas ha ett litet överskott om +0,1 miljoner kronor för helåret. Överskottet gäller budget för arvoden där utfallet är något lägre än väntat sammantaget för perioden januari till augusti.

Datum
2024-08-19Diarienummer
MH-2024-02875

Kungsbacka

Återrapportering av uppdrag om eldning av icke komposterbart avfall

Förslag till beslut

Nämnden för Miljö & Hälsoskydd förklarar uppdraget som lämnades av nämnden för Miljö & Hälsoskydd den 11 april 2024, § 48, för avslutat.

Sammanfattning av ärendet

Den 11 april 2024 behandlade nämnden för Miljö & Hälsoskydd ett initiativ från Niclas Nilsson (M), Peter Wesley (KD), Susanne Persson (M), Nils Skyman (M), Nicklas Lundahl (M) och Henrik Arnesson (C) om eldning av trädgårdsavfall.

Nämnden för Miljö & Hälsoskydd biföll initiativet och gav förvaltningen i uppdrag att senast till nämndens sammanträde i juni utreda och återrapportera hur eldning av icke komposterbart avfall som grenar och ris skulle kunna genomföras utan dispensansökan samt en omvärldsanalys av hur ett urval av andra jämförbara kommuner har tolkat de nya föreskrifterna. På sammanträde den 5 juni 2024 informeras nämnden om att återrapportering av uppdraget, enligt överenskommelse, kommer att ske vid nämndens sammanträde den 15 augusti i stället. Detta som en följd av att förvaltningen fått förhandsinformation om en kommande remiss gällande en promemoria från Klimat- och näringslivsdepartementet om hantering av trädgårds- och parkavfall, där förvaltningen vill få möjlighet att ta del av innehållet innan svar på uppdraget lämnas till nämnden.

Klimat- och näringslivsdepartementet har den 11 juni 2024 skickat ut en promemoria med förslag på förändringar och förtydliganden gällande hantering av trädgårds- och parkavfall som besvarades av nämnden för Miljö & Hälsoskydd den 15 augusti i enlighet med förvaltningens förslag (MH 2024-3293). I ljuset av de förslag regeringen föreslår är förvaltningens förslag att det uppdrag som lämnades inte fortgår, utan förklaras som avslutat.

Beslutsunderlag

Förvaltningens tjänsteskrivelse, 2024-08-19

Nämnden för Miljö & Hälsoskydd, 2024-08-15 § 97

Yttrande, 2024-08-02

Nämnden för Miljö & Hälsoskydd, 2024-04-11, § 48

Initiativ från Niclas Nilsson (M) m.fl. 2024-04-10

Katarina Öryd
Förvaltningschef

Tina Carlson
Verksamhetschef

Datum
2024-08-15

§ 97

Dnr MH-2024-3293

Svar på Klimat- och näringslivsdepartementets remiss av promemoria: hantering av trädgårds- och parkavfall (KN2024/01288)

Beslut

Nämnden för Miljö & Hälsoskydd antar yttrande, daterat 2024-08-02, och översänder det som sitt svar till kommunstyrelsen.

Sammanfattning av ärendet

Kungsbacka kommun utgör remissinstans till Regeringen, Klimat- och näringslivsdepartementet, gällande promemoria (KN2024/01288) om hantering av trädgårds- och parkavfall. Nämnden för Miljö & Hälsoskydd har fått i uppdrag av kommunstyrelsen att yttra sig gällande regeringens promemoria. Yttrandet ska vara kommunstyrelsen tillhanda senast 2 september 2024.

Klimat- och näringslivsdepartementet har den 11 juni 2024 skickat ut en promemoria med förslag på förändringar och förtydliganden gällande hantering av trädgårds- och parkavfall på remiss till berörda aktörer. Syftet med förslagen är att tydliggöra gällande EU-bestämmelser för att därigenom underlätta hantering av trädgårdsavfall på ett miljömässigt godtagbart sätt. Bland de ändringar som föreslås är att det för såväl innehavare som nyttjanderättshavare av en fastighet ska förtydligas att det är tillåtet att elda trädgårdsavfall på den egna fastigheten, förutsatt att det sker på ett sätt som endast medför ringa eller tillfälliga störningar i närområdet. Vidare föreslås kommuner även fortsatt ha möjlighet att meddela föreskrifter om undantag och förbud samt att begränsa eldning av trädgårds- och parkavfall som kan innebära olägenheter för människors hälsa och miljön. Därtill föreslås det att valet av behandlingsmetod för bioavfall, när det samlas in och behandlas av en kommun eller annan yrkesmässig aktör, ska göras utifrån avfallshierarkin. Dessutom föreslås att kravet på dispens för förbränning av utsorterat trädgårds- och parkavfall vid allmänna sammankomster och offentliga tillställningar ska tas bort.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse, 2024-08-02

Yttrande, 2024-08-02

Promemoria Hantering av trädgårds- och parkavfall

Beslutsgång

Ordförande Niclas Nilsson (M) finner att det finns ett förslag till beslut, det vill säga förvaltningens förslag.

Ordföranden (M) prövar förslaget och finner att nämnden för Miljö & Hälsoskydd bifaller det.

Datum
2024-08-15

Beslutet skickas till

Kommunstyrelsen

Yttrande över Klimat- och näringslivsdepartementet remiss av promemoria: hantering av trädgårds- och parkavfall (KN2024/01288)

Sammanfattande inställning

Nämnden för Miljö & Hälsoskydd är sammantaget positiv till regeringens förslag om förändringar och förtydliganden avseende hantering av trädgårds- och parkavfall. Lagstiftningen avseende hantering av avfall har varit såväl otydlig som motstridig gällande möjligheten till förbränning av trädgårds- och parkavfall. Detta med beaktande av att förordning (2022:1871) om ändring i avfallsförordningen (2020:614) har varit präglad av tvetydiga skrivningar och att det har kommunicerats olika rättsliga tolkningar gällande frågan om förbud emot förbränning. Nämnden är positiv till de konkreta förslagen på förändringar och förtydliganden i förordningen avseende hantering av trädgårds- och parkavfall.

Bygg- och miljöförvaltningen tillämpade initialt regeringens nya föreskrifter i förordning (2022:1871) om ändring av avfallsförordningen i enlighet med Naturvårdsverkets vägledning av avfallsdirektivet (2008/98/EG) såvitt avser förbud emot eldning av trädgårds- och parkavfall.

Naturvårdsverkets vägledning innebar att kravet på prioritering av återvinning i EU:s avfallsdirektiv bedömdes som ett krav på återvinning, det vill säga ett förbud emot förbränning. Efter att företrädare för regeringen uttalat sig i frågan och anfört att det inte införts något förbud emot eldning av trädgårdsavfall, samt att gällande krav endast avser prioritering av materialåtervinning har nämnden tagit ställning i frågan. Nämnden för Miljö & Hälsoskydd har genom ett initiativbeslut den 11 april 2024 bedömt att eldning på den egna fastigheten inte ska anses vara förbjudet då avfallsdirektivet endast anger att medlemsländer ska uppmuntra sina medborgare till kompostering och att lämna in kommunalt avfall till återvinning. Nämndens bedömning är sålunda att EU:s avfallsdirektiv (2008/98/EG) inte anger något förbud emot eldning av trädgårds- och parkavfall.

Nämnden bedömer vidare att eldning av trädgårds- och parkavfall bör undvikas till förmån för andra insamlingsalternativ och att lokala föreskrifter om hantering av avfall alltså ska tillämpas, i enlighet med vad som föreskrivs i EU:s avfallsdirektiv (2008/98/EG) och regeringens avfallsförordning (2020:614) jämte nu föreslagna promemoria om förändringar och förtydliganden i avfallsförordningen, KN2024/01288.

Det övergripande syftet med EU:s avfallsdirektiv (2008/98/EG) jämte regeringens föreskrifter om avfallshantering (förordning 2022:1871) om ändring i avfallsförordningen (2020:614) är att minska förbränning av avfall och öka materialåtervinning samt i de lägen förbränning kan ske, se till att detta sker kontrollerat och i ett större sammanhang för att ta tillvara på den möjliga energiutvinningen, vilket nämnden bedömer vara ytterst positivt för resurshushållning. Vidare bedöms EU-direktivet jämte regeringens föreskrifter därom medföra positiva effekter i form av minskade utsläpp av ohälsosamma

rökgaser samt minskad klimatpåverkan. Nu föreslagna förtydliganden bedöms därtill bidra till att konkretisera rättsläget, vilket är positivt för samtliga kommuner i deras tillsynsarbete och tillämpning av lokala föreskrifter gällande hantering av avfall. Nu föreslagna förändringar och förtydliganden bedöms följaktligen medföra en hantering av trädgårdsavfall som är mer rimlig och enhetlig bland landets samtliga kommuner då det inte längre bedöms råda olika tolkningar om förekomsten av ett generellt förbud.

Nämndens ställningstagande i detalj

Förändringar och förtydliganden av förordning om ändring av avfallsförordning

Regeringen har den 11 juni 2024 skickat ut en promemoria med förslag på förändringar och förtydliganden gällande hantering av trädgårds- och parkavfall på remiss till berörda aktörer. Syftet med förslagen är att tydliggöra gällande EU-bestämmelser för att därigenom underlätta hantering av trädgårdsavfall på ett miljömässigt godtagbart sätt. Bland de ändringar som föreslås är att det för såväl innehavare som nyttjanderättshavare av en fastighet ska förtydligas att det är tillåtet att elda trädgårdsavfall på den egna fastigheten, förutsatt att det sker på ett sätt som endast medför ringa eller tillfälliga störningar i närområdet. Vidare föreslås kommuner även fortsatt ha möjlighet att meddela föreskrifter om undantag och förbud samt att begränsa eldning av trädgårds- och parkavfall som kan innebära olägenheter för människors hälsa och miljön. Därtill föreslås det att valet av behandlingsmetod för bioavfall, när det samlas in och behandlas av en kommun eller annan yrkesmässig aktör, ska göras utifrån avfallshierarkin. Dessutom föreslås att kravet på dispens för förbränning av utsorterat trädgårds- och parkavfall vid allmänna sammankomster och offentliga tillställningar ska tas bort.

Nämndens tolkning av regelverket

Nämnden för Miljö & Hälsoskydd vill inledningsvis anföra att svenska myndigheter i tolkningen av EU:s direktiv ofta gör långtgående tolkningar som ibland kan bedömas vara oproportionerliga och i förlängningen erodera synen på EU:s intentioner med lagstiftningen. Det är med anledning härav som ansvariga politiker i regeringen nu föreslagit förtydliganden avseende avfallsförordningen, för att styra bort från Naturvårdsverkets restriktiva tolkning, vilket bedöms vara positivt men kanske inte behövligt om EU:s avfallsdirektiv från första början hade tolkats proportionerligt. Nämnden vill härvid tillägga att dess tolkning av regelverket såvitt avser eldningsförbud och kommunens möjlighet till att tillämpa lokala föreskrifter har visat sig vara korrekt samt i linje med regeringens bedömning därom.

Eldning av trädgårdsavfall på den egna fastigheten

Gällande förslaget om att det för innehavare och nyttjanderättshavare av fastigheter ska förtydligas att det är tillåtet att elda trädgårdsavfall på den egna fastigheten bedömer nämnden för Miljö & Hälsoskydd att förslaget är positivt. Nämnden välkomnar att regeringen gjort ett förtydligande, vilket bedöms minska osäkerheten kring hur förordningen ska tolkas. Förslaget innebär framåt att det trädgårdsavfall som fastighetsägare samlar ihop inte ska betraktas som insamlat och att det saknas lagstöd för ett generellt förbud mot eldning av sådant trädgårdsavfall.

Möjligheten för kommuner att meddela lokala föreskrifter

Gällande förslaget om att kommuner även fortsatt ska ha möjlighet att meddela lokala föreskrifter om undantag och förbud samt att begränsa eldning av trädgårds- och parkavfall bedömer nämnden som en

rimlig och önskvärd tolkning av regelverket. Eldning av trädgårds- och parkavfall ska sålunda även fortsatt följa lokala föreskrifter, till exempel att det kan vara olämpligt inom planlagt område. Det avgörande är att på ett korrekt sätt kunna bedöma graden av störning i närområdet så att eldning inte medför risk för olägenheter för människors hälsa och miljön. Nämnden bedömer att bygg- och miljöförvaltningen kan göra detta på ett tillfredsställande sätt genom tillämpning av gällande praxis och med stöd av tillsynsvägledande myndigheter.

Avfallshierarki och krav på dispens för förbränning

Gällande förtydligandet i promemorian om att insamling av avfall enligt avfallsförordningen ska ske utifrån avfallshierarkin vill nämnden endast anföra att förslaget är positivt, inte minst för att det utgör ett ställningstagande gentemot Naturvårdsverkets tolkning av EU direktiv 2008/98/EG. Nämnden instämmer i regeringens förtydligande tolkning om att det inte råder något förbud emot eldning av trädgårds- och parkavfall i EU-direktivet och att kompostering samt materialinsamling av avfall ska prioriteras som behandlingsmetod.

Nämnden ser även positivt på ändringsförslaget om att ta bort kravet på dispens för förbränning av utsorterat trädgårds- och parkavfall vid allmänna sammankomster och offentliga tillställningar. En dispensansökan av detta slag avser en viss mängd avfall samt en specifik tid och plats för till exempel en majbrasa som även kräver tillstånd från bl.a. markägare, polismyndigheten och räddningstjänsten. För att medge dispens krävs att nämnden gör bedömningen att förbränningen inte medför risk för människors hälsa eller miljön, handläggningen kan därmed både vara kostsam samt tidskrävande. Det är därför positivt att nu föreslagen ändring tar bort kravet på dispens för t.ex. valborgsfirande och majbrasor samt övriga allmänna sammankomster där förbränning av utsorterat avfall ämnas ske.

Avslutande synpunkter

Nämnden för Miljö & Hälsoskydd är sammantaget positiv till regeringens förslag om förändringar och förtydliganden avseende hantering av trädgårds- och parkavfall. Lagstiftningen avseende hantering av avfall har varit såväl otydlig som motstridig då det har kommunicerats olika rättsliga tolkningar huruvida förbud emot eldning av trädgårds- och parkavfall gäller eller inte. Nämnden anser att det är anmärkningsvärt att regeringen kommunicerat att det ej har införts något förbud emot förbränning av trädgårdsavfall samtidigt som Naturvårdsverket anfört att så visst är fallet. Nämnden är följaktligen positiv till att regeringen nu föreslagit en promemoria med konkreta förslag på förändringar och förtydliganden avseende hantering av trädgårds- och parkavfall.

Datum
2024-04-11

§ 48

Dnr 2024-02875

Initiativ från Niclas Nilsson (M) m.fl. om eldning

Beslut

Nämnden för Miljö & Hälsoskydd bifaller initiativet och ger förvaltningen i uppdrag att senast till nämndens sammanträde i juni utreda och återrapportera hur eldning av icke komposterbart avfall som grenar och ris skulle kunna genomföras utan dispensansökan samt en omvärldsanalys av hur ett urval av andra jämförbara kommuner har tolkat de nya föreskrifterna.

Nämnden för Miljö & Hälsoskydd återtar delegering av punkt 34.3 i nämnden för Miljö & Hälsoskydds delegeringsförteckning.

Paragrafen justeras omedelbart.

Reservation

Renée Sylvan (S) och Anders Petersson (S) reserverar sig mot beslutet till förmån för eget yrkande om att nämnden för Miljö & Hälsoskydd remitterar initiativet till förvaltningen för vidare beredning.

Sammanfattning av ärendet

Den 10 april inkom skriftligt initiativ från ledamöterna Niclas Nilsson (M), Peter Wesley (KD), Susanne Persson (M), Nils Skyman (M), Nicklas Lundahl (M) och Henrik Arnesson (C) om eldning av trädgårdsavfall.

Förslagsställarna menar att förvaltningens bedömning av förbud mot eldning av trädgårdsavfall är omfattande och att delar av det dispensförfarandet som anges på kommunens hemsida inte främjar syftet med förordningen.

Förslagsställarna yrkar på följande tolkning och kommunikation, tills vidare:

- Att det är tillåtet att elda torrt trädgårdsavfall som inte går att kompostera, till exempel ris, kvistar och grenar.
- Att de lokala föreskrifterna 10§ fortsätter att gälla; Eldning av löv, kvistar och annat trädgårdsavfall inom områden med detaljplan är förbjuden fr.o.m. den 1 maj t.o.m. den 30 september. Eldning under övrig tid får ske under förutsättning att olägenhet för människors hälsa inte uppstår
- Att yrkandet gäller omgående och ska justeras idag.

Beslutsunderlag

Initiativ från Niclas Nilsson (M) m.fl. 2024-04-10

Ajournering

Nämnden för Miljö & Hälsoskydd ajournerar sig mellan klockan 16:56-17:12.

Datum
2024-04-11

Förslag till beslut på sammanträdet

Renée Sylvan (S) och Anders Petersson (S) yrkar på att initiativet remitteras till förvaltningen för uppdrag att bereda aktuellt lagförslag om nytt eldningsförslag med svar inom två månader samt att avgiften utgår under beredningstiden.

Peter Wesley (KD) yrkar på att nämnden för Miljö & Hälsoskydd återtar delegering av punkt 34.3 i delegeringsförteckningen.

Nils Skyman (M) yrkar på att ge förvaltningen i uppdrag att senast till nämndens sammanträde i juni utreda och återrapportera hur eldning av icke komposterbart avfall som grenar och ris skulle kunna genomföras utan dispensansökan samt en omvärldsanalys av hur ett urval av andra jämförbara kommuner har tolkat de nya föreskrifterna.

Peter Wesley (KD) yrkar bifall till initiativet.

Henrik Arnesson (C) yrkar bifall till initiativet.

Ärendets behandling på sammanträdet

Under nämndens behandling av initiativet följer ändrade sakförhållanden i form av att delegeringsförteckningen berörs av ärendet.

Beslutsgång

Ordförande Niclas Nilsson (M) finner att det finns fyra förslag till beslut, det vill säga Peter Wesley (KD) med fleras bifallsyrkande, Renée Sylvan (S) med fleras yrkande om remittering, Peter Wesley (KD) tilläggsyrkande om att återta delegering av punkt 34.3 samt Nils Skymans (M) tilläggsyrkande om uppdrag till förvaltningen.

Ordföranden (M) prövar först Peter Wesley (KD) med fleras bifallsyrkande mot Renée Sylvan (S) med fleras yrkande om remittering och finner att nämnden för Miljö & Hälsoskydd beslutar enligt Peter Wesley (KD) med fleras yrkande.

Ordföranden prövar sedan Peter Wesley (KD) tilläggsyrkande och finner att nämnden för Miljö & Hälsoskydd bifaller det.

Slutligen prövar Ordföranden Nils Skymans (M) tilläggsyrkande och finner att nämnden för Miljö & Hälsoskydd bifaller det.

Protokollsanteckning

Mikael Delin (S) antecknar till protokollet avvikande mening till beslutet till förmån för yrkande om remittering av initiativet.

Beslutet skickas till

Bygg-och miljöförvaltningen

Nämnden för Miljö & Hälsokydd

Moderaterna – Kristdemokraterna – Liberalerna - Centern

Initiativ 2024-04-11

Alliansen i Kungsbacka anser att de bedömningar förvaltningen gjort, angående totalförbud mot eldning av trädgårdsavfall, är allt för långtgående.

Dispensförfarandet vad gäller punkt 3 & 4, enligt kommunens hemsida, är byråkratiskt och främjar inte syftet med förordningen:

Kan jag söka dispens?

Det går att söka dispens från förbudet att elda trädgårdsavfall. För en påskbrasa, majbrasa, valborgsmässoeld eller liknande är det lätt att få dispens om brasan sker i samband med någon typ av offentlig tillställning.

För att få dispens från förbudet att elda trädgårdsavfall i andra fall går det bara att få dispens om något av dessa fyra skäl är uppfyllda:

1. Det är inte tekniskt genomförbart med hänsyn till god praxis för avfallsinsamling.
2. Det skulle bli ett jämförbart återvinningsresultat med en annan hantering.
3. Det ger inte det bästa miljömässiga resultatet med hänsyn till avfallshanteringens sammanlagda miljöpåverkan
4. Det skulle medföra oskäliga ekonomiska kostnader.

Tolkningar:

Andra kommuner har gjort helt andra tolkningar än Kungsbacka Kommun:

Ex. Halmstad: ” Nya EU-regler påverkar inte de lokala reglerna. Kommunen anser att det är acceptabelt att elda i sin egna trädgård i en omfattning som inte stör andra. Du får lov att elda torrt trädgårdsavfall som inte går att kompostera, till exempel ris, kvistar och grenar”

Enligt Naturvårdsverkets intervju med TV4 är det kommunerna som avgör vad som gäller:

<https://www.tv4.se/artikel/26u2j5zsmo8ZD2bozkl0sk/ny-eu-lag-foerbjuder-eldning-i-traedgarden-indirekt-effekt>

Alliansen i Kungsbacka yrkar på följande tolkning och kommunikation, tills vidare:

- Att det är tillåtet att elda torrt trädgårdsavfall som inte går att kompostera, till exempel ris, kvistar och grenar.
- Att de lokala föreskrifterna 10§ fortsätter att gälla; Eldning av löv, kvistar och annat trädgårdsavfall inom områden med detaljplan är förbjuden fr.o.m. den 1 maj t.o.m. den 30 september. Eldning under övrig tid får ske under förutsättning att olägenhet för människors hälsa inte uppstår
- Att yrkandet gäller omgående och ska justeras idag.

Alliansen Kungsbacka

Niclas Nilsson (M) Ordförande, Peter Wesley (KD) Vice Ordförande

Susanne Persson (M) Ledamot, Nils Skyman (M) Ledamot

Nicklas Lundahl (M) Ledamot, Henrik Arnesson (C) Ledamot

Maria Vilhelmsson (M) Ersättare, Marcus Clarin (M) Ersättare

Jesper Lindgren (C) Ersättare, Marie-Louise Rolf (L) Ersättare

Datum
2024-08-15Diarienummer
MH-2024-05278

Kungsbacka

Sammanträdesdagar 2025 för nämnden för Miljö & Hälsoskydd

Förslag till beslut

Nämnden för Miljö & Hälsoskydd sammanträder följande datum år 2025:

23 januari	8 maj	9 oktober
18 februari	5 juni	13 november
13 mars	14 augusti	4 december
10 april	11 september	

Sammanfattning av ärendet

Nämnden för Miljö & Hälsoskydd fastställer varje år, kommande års sammanträdesdagar. Utgångspunkten i planeringen av sammanträdesdagar finns angivna i *Gemensamt reglemente för kommunstyrelsen och nämnder i Kungsbacka kommun*. I det framgår det att nämnden sammanträder på tid och plats som de själva bestämmer, det finns däremot inga bestämmelser kring med vilken tidsintervall nämnden ska sammanträda.

Beslutsunderlag

Förvaltningens tjänsteskrivelse, 2024-08-15
Årsplanering för sammanträdesdagar 2025

Beslutet skickas till

Byggnadsnämnden
Kommunstyrelsens förvaltning – Styrning & Ekonomi

Beskrivning av ärendet

Förslag till sammanträdesdagar för nämnden för Miljö & Hälsoskydd år 2025 följer tidigare års sammanträdesstruktur. Sammanträdena infaller på torsdagar, med undantag av sammanträdet i februari som infaller på en tisdag.

I planeringen har hänsyn tagits till andra beslutande organs sammanträdesdagar. Planeringen är också anpassad efter gällande stoppdatum för Kungsbacka kommuns budget- och uppföljningsarbete för 2025.

Katarina Öryd
Förvaltningschef

Amanda Toresson
Nämndsekreterare

Revidering av delegeringsförteckning avseende personuppgiftsbiträdesavtal för kommungemensamma system

Förslag till beslut

Nämnden för Miljö & Hälsoskydd delegerar beslutanderätten att ingå personuppgiftsbiträdesavtal för kommungemensamma system till biträdande kommundirektör.

Nämnden för Miljö & Hälsoskydd delegerar till förvaltningschef rätten att ge fullmakt till tjänsteperson som ska vara utsedd som systemägare att underteckna personuppgiftsbiträdesavtal för digital tjänst eller system som ska användas gemensamt med en eller flera andra nämnder i kommunen.

Nämnden för Miljö & Hälsoskydd förklarar uppdraget som lämnades av kommunfullmäktige den 5 mars 2024 § 33 till nämnden för Miljö & Hälsoskydd, för avslutat.

Sammanfattning av ärendet

Kommunfullmäktige antog den 5 mars 2024 nya riktlinjer för personuppgiftsbehandling inom Kungsbacka kommun. Kommunfullmäktige gav i beslut samma dag samtliga personuppgiftsansvariga nämnder i uppdrag att delegera beslutanderätten om att ingå personuppgiftsbiträdesavtal (PUB-avtal) för kommungemensamma digitala tjänster och system till biträdande kommundirektör.

De nya riktlinjerna fastställer principer för samarbete om personuppgifter mellan kommunens nämnder. Nämnden för Services och kommunstyrelsens roller, ansvar och befogenheter klargörs och det fastställs regler för behandlingen och ansvar för olika uppgifter. Arbetssättet med att upprätta instruktionsbilagor för respektive nämnd för varje digital tjänst eller system tas också bort.

Riktlinjerna tillsammans med nämndernas delegering av beslutanderätt till biträdande kommundirektör utgör Kungsbackas nya sätt att organisera personuppgiftsbehandlingen så att samarbete möjliggörs med mindre administration, samtidigt som GDPR följs.

Nämnden för Miljö & Hälsoskydd behöver därför ändra i sin delegeringsförteckning på så vis att en ny delegation införs som innebär att biträdande kommundirektör ges rätt att besluta om PUB-avtal för kommungemensamma digitala tjänster och system som nämnden använder för behandling av personuppgifter. Vissa digitala tjänster eller system klassificeras enligt kommunens modell för digitala tjänster och system som kommungemensamma om de stödjer processer som berör alla nämnder, även om systemen bara används av en nämnd som utför processerna för de andra nämndernas räkning. De

systemen omfattas inte av delegeringen, utan ligger inom den utförande nämndens beslutanderätt enligt sitt reglemente. Det tydliggörs genom en anmärkning i delegeringsförteckningen.

Om två eller flera nämnder vill anskaffa en digital tjänst eller system, som inte är kommungemensam, kan nämnderna enligt de nya riktlinjerna lämna fullmakt att underteckna PUB-avtal. Syftet är att underlätta avtalshandlingen även vid sådana samarbeten. Även för detta behövs en justering av delegeringsförteckningen. Justeringen innebär att den som har delegation att besluta om personuppgiftsbiträdesavtal kan lämna fullmakt att underteckna avtalet till systemets ägare.

Delegeringen omfattar inte att överlämna beslutanderätten, utan enbart att utfärda fullmakt att underteckna avtalet.

Beslutsunderlag

Bygg- och miljöförvaltningens tjänsteskrivelse, 2024-08-20

Utdrag förslag till reviderad delegeringsförteckning för nämnden för Miljö & Hälsoskydd

Kommunstyrelsens förvaltnings tjänsteskrivelse, 2023-12-08

Kommunfullmäktige 2024-03-05 § 33

Hantering av personuppgifter – Riktlinjer, 2024-03-05

Modell för digitala tjänster och system, version 2023.1

Beslutet skickas till

Biträdande kommundirektör

Beskrivning av ärendet

Kommunfullmäktige antog den 5 mars 2024 nya riktlinjer för personuppgiftsbehandling inom Kungsbacka kommun. Kommunfullmäktige gav i beslut samma dag samtliga nämnder i uppdrag att delegera beslutanderätten att ingå PUB-avtal för kommungemensamma digitala tjänster och system till biträdande kommundirektör.

I de nya riktlinjerna fastställs principer för samarbete om personuppgifter mellan kommunens nämnder. Nämnden för Service och kommunstyrelsens roller, ansvar och befogenheter klargörs och det fastställs regler för behandlingen samt ansvar för olika uppgifter enligt GDPR. Riktlinjerna innehåller också regler som gäller när nämnder inom kommunen är personuppgiftsbiträden eller gemensamt personuppgiftsansvariga med varandra, eller anlitar externa personuppgiftsbiträden. Med externa personuppgiftsbiträden avses i de flesta fall leverantörer av digitala tjänster och system, när dessa används för att behandla personuppgifter.

Riktlinjerna tillsammans med nämndernas delegeringsbeslut till biträdande kommundirektör utgör Kungsbackas nya sätt att organisera personuppgiftsbehandlingen så att samarbete möjliggörs samtidigt som GDPR följs. Enligt den nya ordningen har nämnder gemensamt personuppgiftsansvar när en nämnd, enligt reglemente, utför en stödprocess för andra nämnders räkning. När en nämnd står för drift

och support av system utgör den nämnden personuppgiftsbiträde åt de nämnder som använder systemet. När ett kommungemensamt system används är varje nämnd personuppgiftsansvarig för behandlingen, men avtalen hanteras gemensamt genom att beslutanderätten delegeras från alla nämnder till biträdande kommundirektör. Se Kommunstyrelsens förvaltnings tjänsteskrivelse 2023-12-08.

Bygg-och miljöförvaltningen bedömer att det nya sättet att strukturera samarbetet kring personuppgiftsbehandling inom kommunen medför tydlighet och minskad administration. Det i sin tur gör det enklare att arbeta som Ett Kungsbacka. Genom de föreslagna delegeringarna möjliggörs att ha digitala tjänster och system gemensamt, utan att instruktionsbilagor behöver upprättas mellan kommunens nämnder för varje tjänst eller system. Samtidigt bedöms de regler som fastställs i de nya riktlinjerna vara tillräckliga och ändamålsenliga för att säkerställa att nämnden för xx har den kontroll tar det ansvar som krävs av personuppgiftsansvariga enligt GDPR.

Kommunens modell för digitala tjänster och system

Kungsbacka kommun arbetar enligt en kommungemensam modell för digitala tjänster och system. Modellen heter Modellen för digitala tjänster och system och den beskriver bland annat hur förvaltning och utveckling av system ska bedrivas.

Enligt modellen klassificeras digitala tjänster och system som kommunen använder som kommungemensamma eller förvaltningsspecifika. En kommungemensam digital tjänst eller system stöder en eller flera processer som berör alla förvaltningar. En förvaltningsspecifik digital tjänst eller system stöder en eller flera processer som berör en eller flera förvaltningar, men inte alla.

De flesta digitala tjänster och system ska ha en utsedd ägare. Det gäller för samtliga kommersiella tjänster, verksamhetssystem och plattformar. Ägaren är alltid förvaltningschef eller biträdande kommundirektör. Undantaget är IT-infrastruktur där verksamhetschef för Digitalt center är ägare. Ägaren har det yttersta ansvaret för den digitala tjänsten eller systemet. När en ny digital tjänst eller system anskaffas ska ägaren utses innan upphandling påbörjas. I de fall det inte sker någon upphandling ska ägaren utses vid anskaffningen. För kommungemensamma system är biträdande kommundirektör eller förvaltningschef för Service ägare. I regel är förvaltningschef för Service ägare till de kommungemensamma system som stödjer de stödprocesser som förvaltningen för Service utför åt alla de andra förvaltningarna, medan biträdande kommundirektör är ägare till övriga kommungemensamma system.

Om en digital tjänst eller system organisatoriskt definieras som förvaltningsspecifik och används av fler än en förvaltning ska ägaren ha ett nära samarbete med förvaltningschefer respektive biträdande kommundirektör på de andra förvaltningar som nyttjar den digitala tjänsten eller systemet.

Delegering av beslutanderätt för kommungemensamma system

I kommunallagen finns bestämmelser som reglerar möjligheten till delegering av styrelsens och nämndernas beslutanderätt. Delegering enligt kommunallagen innebär att beslutanderätten i ett visst ärende eller i en ärendegrupp flyttas över till delegaten. Ett beslut med stöd av delegering från

nämnden likställs med ett beslut som nämnden fattar och kan överklagas genom laglighetsprövning eller förvaltningsbesvär. Nämnden kan inte återkalla eller ändra ett beslut av delegat som redan är fattat. Syftet med delegering är att dels avlasta nämnden rutinärenden och därmed ge möjlighet åt de förtroendevalda att ägna tid och uppmärksamhet åt ärenden av omfattande behandling och principiell karaktär. Vidare är syftet att åstadkomma en effektiv verksamhet genom kortare beslutsvägar och snabbare handläggning, vilket medför bättre service för medborgarna. Delegeringsförteckningen är också ett arbetsinstrument som reglerar en del av de anställdas befogenheter.

Delegering sker i regel till en befattningshavare inom den egna förvaltningen, men om det finns skäl för det kan det också göras till en befattningshavare i en annan förvaltning.

Kommungemensamma digitala tjänster och system behöver anskaffas och utvecklas gemensamt för att säkerställa likvärdighet, god kvalitet och hög informationssäkerhet inom kommunen. Det är kommunstyrelsens förvaltning som ansvarar för detta. Enligt tidigare beslutade riktlinjer betraktades det som en intern personuppgiftsbiträdessituation inom kommunen. Det vill säga att kommunstyrelsen var ett personuppgiftsbiträde för de övriga nämnderna, och att den externa leverantören var ett underbiträde till kommunstyrelsen. Det medförde att interna PUB-avtalsbilagor behövde upprättas mellan kommunstyrelsen och övriga nämnder.

Enligt de nya riktlinjerna ska i stället PUB-avtal med en leverantör av ett kommungemensamt system eller tjänst beslutas och undertecknas för alla nämnders räkning genom delegation till en och samma befattningshavare inom kommunstyrelsens förvaltning: biträdande kommundirektör. På så vis möjliggörs även gemensam avtalshantering. Biträdande kommundirektör är också ägare för de systemen enligt modellen för digitala tjänster och system.

Det här omfattar inte de digitala tjänster och system som klassificeras som kommungemensamma för att de stödjer processer som nämnden för Service eller kommunstyrelsen utför för samtliga nämnders räkning inom ramen för sina uppdrag enligt reglemente. I de fallen baserar sig beslutanderätten på det egna reglementet och på Hantering av personuppgifter – Riktlinjer, 2024-03-05.

Nämnden för Miljö & Hälsoskydd behöver därför ändra i sin delegeringsförteckning på så vis att en delegation införs som innebär att biträdande kommundirektör ges rätt att besluta om personuppgiftsbiträdesavtal för kommungemensamma digitala tjänster och system som nämnden använder för behandling av personuppgifter.

De personuppgiftsansvariga nämndernas ansvar och kontroll säkerställs genom de nya riktlinjerna som anger vad som gäller när externt personuppgiftsbiträde anlitas för att tillhandahålla ett kommungemensamt system.

Delegation att lämna fullmakt vid samarbete mellan två eller flera nämnder

Enligt de nya riktlinjerna kan en nämnd som anskaffar ett system gemensamt med en eller flera andra nämnder, när systemet inte är kommungemensamt, lämna fullmakt att underteckna PUB-avtal. Syftet är att underlätta avtalshanteringen även vid sådana samarbeten. Även för detta behövs en justering av delegeringsförteckningen.

Enligt kommunens modell för digitala tjänster och system ska varje tjänst eller system ha en utsedd ägare. Ägaren har det yttersta ansvaret för den digitala tjänsten eller systemet. När en ny digital tjänst eller system anskaffas ska ägaren utses innan upphandling påbörjas. I de fall det inte sker någon upphandling ska ägaren utses vid anskaffningen. Ägaren ska ha ett nära samarbete med förvaltningschefer respektive biträdande kommundirektör på de andra förvaltningar som nyttjar digital tjänsten eller systemet.

Genom att justera delegeringsförteckningen kan ägaren underteckna PUB-avtal för nämndens räkning. Delegeringen omfattar inte att överlämna beslutanderätten, utan enbart att utfärda fullmakt att underteckna avtalet. Beslut om vilket personuppgiftsbiträde som ska anlitas ska alltjämt fattas av varje nämnd, vid sammanträde eller på delegation.

Katarina Öryd
Förvaltningschef

Amanda Toresson
Dataskyddskontakt

1.19	17 kap. 1 § och 30 kap. 20 § OSL: Beslut att inte lämna uppgifter ur allmän handling eller att uppställa villkor för uppgiftens utlämnande	FC	X	
1.20	GDPR: Utse och entlediga dataskyddsombud för NMH	NMH ordf. och i dennes frånvaro vice ordförande		
1.21	GDPR: Ingå och säga upp personuppgiftsbiträdesavtal.	FC	X	
1.22	GDPR art. 28 samt riktlinjer för hantering av personuppgifter KF 2024-03-05 § 33: Ingå personuppgiftsbiträdesavtal för kommungemensamma digitala tjänster och system.	Biträdande kommundirektor		Avser kommungemensamma tjänster och system som används av kommunens samtliga nämnder. Kommungemensamma tjänster och system som stödjer kommungemensamma stödprocesser som utförs av Service eller kommunstyrelsen enligt deras reglementen omfattas inte.
1.23	GDPR art 28: Ge fullmakt att underteckna personuppgiftsbiträdesavtal för digital tjänst eller system om ska användas gemensamt med en eller flera andra nämnder i kommunen.	FC		Fullmakt får ges till tjänsteman som ska vara systemägare för tjänsten eller systemet.
1.22	GDPR art. 12: Beslut att inte lämna ut sådan information som avses i art 16–22 dataskyddsförordningen.	FC	X	
1.23	GDPR: Utredning och beslut om åtgärder i ärenden om personuppgiftsincident, vilket omfattar anmälan till Integritetsskyddsmyndigheten (IMY) i förekommande fall, samt yttrande i ärende som med anledning av en anmälan inleds av IMY.	FC	X	
1.24	GDPR: Besluta om frågor avseende konsekvensbedömningar enligt EU:s dataskyddsförordning (GDPR)	FC	X	Innefattar beslut om att genomföra tröskelanalys och att utföra konsekvensbedömning om dataskydd.
2	Förvaltningslagen (2017:900), FL och kommunallagen (2017:725), KL			
2.1	12 § första stycket FL: Besluta att avslå en framställning om att avgöra ett ärende enligt de förutsättningar som anges i 12 § första stycket FL	FC	X	
2.2	14 § 1 st. FL: Beslut att begära att den som anlitar ombud ska medverka personligen vid	FC	X	

Riktlinjer för hantering av personuppgifter

Förslag till beslut i kommunfullmäktige

Kommunfullmäktige antar riktlinjer för hantering av personuppgifter, daterade 2023-12-15.

Riktlinjer för personuppgifter och regler för biträdesförhållanden inom Kungsbacka kommun, antagna av kommunstyrelsen 2021-10-19, § 278, upphör samtidigt att gälla.

Kommunfullmäktige ger samtliga nämnder i uppdrag att delegera beslutanderätten om personuppgiftsbiträdesavtal för kommungemensamma digitala tjänster och system till biträdande kommundirektör.

Kommunfullmäktige reviderar § 5 i Gemensamt reglemente för kommunstyrelse och nämnder i Kungsbacka kommun så att den lyder:

Nämnden är personuppgiftsansvarig för den behandling av personuppgifter som sker i nämndens verksamhet. En nämnd kan också ha gemensamt personuppgiftsansvar eller vara personuppgiftsbiträde åt en annan nämnd. Närmare reglering finns i styrdokument.

Personuppgiftsansvariga nämnder ska utse dataskyddsombud.

Sammanfattning av ärendet

Kommunens myndigheter är självständiga personuppgiftsansvariga. För att utföra kommunens uppdrag effektivt och likvärdigt är det nödvändigt att lösa vissa uppgifter gemensamt. Det kan innebära att vissa stödprocesser utförs av en nämnd för flera nämnders räkning, eller att gemensamma IT-system upphandlas och används av flera nämnder. En annat fall är att nämnder med närliggande verksamhetsområden använder samma personuppgifter i gemensamma system – men för olika ändamål. En nämnd kan också stå för drift, utveckling och support av system som används av andra nämnder.

I de flesta fall inbegriper de här situationerna behandling av personuppgifter och därför måste det fastställas om personuppgiftsansvaret är enskilt eller gemensamt mellan nämnderna – eller om en nämnd är personuppgiftsbiträde för en annan. När den inbördes relationen är fastställd måste också förhållandet regleras genom ett avtal, annan rättsakt eller en överenskommelse. Det är krav enligt EU:s allmänna dataskyddsförordning, GDPR.

De nya riktlinjerna innehåller principer för att fastställa relationerna mellan kommunens personuppgiftsansvariga nämnder. Riktlinjerna klargör ansvar och gränser när kommunens nämnder är

personuppgiftsbiträden åt varandra eller har gemensamt personuppgiftsansvar. De innehåller också regler om vilka krav som ska uppfyllas i samband med personuppgiftsbehandling.

Kommunstyrelsens och nämnden för Service roller, ansvar och befogenheter klargörs.

Förutom att uppfylla GDPR:s krav på att samarbete kring personuppgifter måste regleras, ska riktlinjerna också klargöra vad nämnderna kan förvänta sig av varandra. De ska också tydliggöra för allmänhet och anställda att deras personuppgifter hanteras på ett säkert och lagligt sätt.

För att spegla de nya inbördes relationerna ska ändringar göras i det gemensamma reglementet.

För att möjliggöra gemensam avtalshantering för kommungemensamma system ska biträdande kommundirektör ges delegation från samtliga nämnder att besluta om personuppgiftsbiträdesavtal för kommungemensamma digitala tjänster och system.

Beslutsunderlag

Kommunstyrelsens förvaltnings tjänsteskrivelse, 2023-12-08

Riktlinjer för personuppgiftsbehandling, 2023-12-15

Riktlinjer för hantering av personuppgifter, antagna av kommunstyrelsen 2021-10-19, § 278

Regler för interna personuppgiftsbiträdesförhållanden inom Kungsbacka kommun, antagna av kommunstyrelsen 2021-10-19, § 278

Beslutet skickas till

Samtliga nämnder

Beskrivning av ärendet

Den 25 maj 2018 trädde EU:s allmänna dataskyddsförordning, GDPR, i kraft. GDPR innebär att varje nämnd i kommunen är ansvarig för den personuppgiftsbehandling som sker i den egna verksamheten. Personuppgiftsansvaret medför ett stort antal skyldigheter enligt GDPR. Personuppgiftsansvaret kan inte lämnas över till någon annan men det är möjligt att samarbeta om personuppgiftsbehandling som gemensamt personuppgiftsansvariga, och att anlita ett personuppgiftsbiträde som utför behandling för den personuppgiftsansvariges räkning.

För att utföra kommunens uppdrag effektivt och likvärdigt är det nödvändigt att lösa vissa uppgifter gemensamt. Det kan innebära att vissa stödprocesser utförs av en nämnd för flera nämnders räkning, eller att gemensamma IT-system upphandlas och används. En annat fall är att nämnder med närliggande verksamhetsområden använder samma personuppgifter i gemensamma system. En nämnd kan också stå för drift, utveckling och support av system som används av andra nämnder. I de här fallen måste det fastställas om det är ett gemensamt personuppgiftsansvar mellan nämnderna, eller om en nämnd är personuppgiftsbiträde för den eller de andra nämnderna. När det är fastställt måste också förhållandet dem emellan regleras genom ett avtal, annan rättsakt eller en överenskommelse. Av

regleringen ska det framgå vad som gäller för behandlingen och hur man säkerställer att de olika delarna av GDPR följs.

Den 19 oktober 2021 antog kommunstyrelsen *riktlinjer för personuppgiftsbehandling och regler för interna personuppgiftsbiträdesförhållanden inom Kungsbacka kommun*. Syftet med reglerna för interna personuppgiftsbiträdesförhållanden var att reglera vad som gäller när nämnder är personuppgiftsbiträden för varandra.

Avsikten var att reglerna skulle fastställa vilka grundregler som gäller, och att de sedan skulle kompletteras med en instruktionsbilaga för respektive behandling. Utgångspunkten var att den nämnd som sluter avtal med en leverantör av ett IT-system alltid skulle anses vara personuppgiftsbiträde till de övriga nämnder som använde systemet, och att leverantören i sin tur utgjorde ett underbiträde. Genom reglerna och instruktionerna skulle det fastställas vilka krav de personuppgiftsansvariga nämnderna ställer på behandlingen, och den nämnd som är personuppgiftsbiträde fick ansvar för att ställa kraven vidare på leverantören som underbiträde.

Arbetet med instruktionsbilagorna har inneburit att kommunstyrelsens förvaltning har arbetat strukturerat med att kartlägga de situationer då kommunens nämnder samarbetar med varandra om personuppgiftsbehandling. Genom arbetet har det gått att generalisera typfall för samarbete, vilket har möjliggjort att det går att fastställa relationerna mellan nämnderna och beskriva dem generellt.

Det har också stått klart att det som måste regleras i ett personuppgiftsbiträdesavtal och en överenskommelse om gemensamt personuppgiftsansvar i huvudsak är samma saker. Förenklat uttryckt ska det framgå vem som har ansvar för olika uppgifter enligt GDPR, såsom konsekvensbedömning, incidentrapportering och att besvara de registrerades begäran om att utöva sina rättigheter. Det ska också framgå vilka krav som ställs på behandlingen och vilka personuppgifter som behandlas och för vilka syften.

Under arbetet med instruktionsbilagorna har kommunstyrelsens förvaltning kommit fram att även dessa delar går att generalisera och göra om till riktlinjer som gäller oavsett om en nämnd är personuppgiftsbiträde till en annan nämnd – eller om det finns ett gemensamt personuppgiftsansvar.

Kommunens nämnder är fristående myndigheter, men inte egna juridiska personer. Det innebär att de inte kan sluta avtal med varandra. Därför behövs en annan lösning för att reglera relationerna när det kommer till personuppgiftsbehandling. Som nyss beskrivits är det möjligt att formulera regler med generell tillämpning inom kommunen. Genom att dessa regler ges formen av ett styrdokument som antas av kommunfullmäktige blir nämnderna juridiskt bundna gentemot varandra på ett sådant sätt att styrdokumentet utgör en ”annan rättsakt” i GDPR:s mening.

En tydligare reglering av relationerna mellan kommunens personuppgiftsansvariga nämnder

Personuppgiftsbiträde vid intern IT-drift

Nämnden för Service ansvarar för drift, utveckling och support av många av de digitala tjänster och system används av olika nämnder i kommunen. I det sammanhanget är nämnden för Service personuppgiftsbiträde för de nämnder som använder tjänsterna och eller systemen.

Även i andra fall då en nämnd ansvarar för drift, utveckling och support av system som en eller flera andra nämnder använder, är den nämnden personuppgiftsbiträde.

Gemensamt personuppgiftsansvar vid kommungemensamma stödprocesser

Kommunstyrelsen respektive nämnden för Service utför båda vissa kommungemensamma stödprocesser. Exempel på det är att nämnden för Service utför rekrytering, löneadministration och har kontaktcenter för alla nämnders räkning, eller att kommunstyrelsen bevakar kommunens kundreskontra. Kommunstyrelsen respektive nämnden för Service har då som ändamål att utföra sina uppgifter enligt reglemente, medan respektive annan nämnd har ett annat ändamål med behandlingen. Personuppgiftsansvaret är då gemensamt.

I de nya riktlinjerna ges kommunstyrelsen och nämnden för Service rätt att besluta om vilka digitala tjänster och system som ska anskaffas för att utföra de kommungemensamma stödprocesserna som de ansvarar för enligt reglemente.

I den här situationen hade kommunstyrelsen och nämnden för Service också kunnat betraktas som personuppgiftsbiträden, men kommunstyrelsens förvaltning bedömer att det i ett gränsfall som detta blir bättre att tala om ett gemensamt personuppgiftsansvar. Dels för att tydliggöra respektive parts ansvar för den egna behandlingen, dels för att renodla begreppen.

För att det ska bli ännu tydligare kompletteras behandlingsregistret med uppgifter om vilka behandlingar som omfattar ett gemensamt personuppgiftsansvar, och i vilka fall ett internt personuppgiftsbiträde används för drift.

Kommungemensamma digitala tjänster och system

När det gäller de digitala tjänsterna och systemen som används av alla nämnder, i processer som de själva utför kommer kommunstyrelsen alltså ha ett ansvar för att upphandla och utveckla dessa. Det knyter an till att det av kommunstyrelsens reglemente framgår att kommunstyrelsen ansvarar för kommungemensamma informationssystem. Däremot kommer det inte längre anses vara en intern biträdessituation, och inte heller ett gemensamt personuppgiftsansvar mellan kommunstyrelsen och nämnderna. Istället ska personuppgiftsbiträdesavtal med en extern leverantör beslutas och undertecknas å alla nämnders vägnar genom att samtliga nämnder delegerar beslutanderätten för kommungemensamma digitala tjänster och system till en och samma befattningshavare inom kommunstyrelsens förvaltning. Det möjliggör både en smidig avtalshantering och leverantörsuppföljning.

För att möjliggöra detta ges samtliga nämnder i uppdrag att delegera beslutanderätten att ingå personuppgiftsbiträdesavtal för kommungemensamma digitala tjänster och system till biträdande kommundirektör.

De personuppgiftsansvariga nämndernas kontroll och ansvar säkerställs genom de riktlinjer som nu ska antas och som anger vad som gäller när externt personuppgiftsbiträde anlitas för att tillhandahålla ett kommungemensamt system.

Reglering av uppgifter enligt GDPR

Register över behandlingen

Varje personuppgiftsansvarig och personuppgiftsbiträde måste föra ett register över den personuppgiftsbehandling som sker i den egna verksamheten, ett behandlingsregister. I behandlingsregistret framgår bland annat vilka personuppgifter som behandlas och för vilket ändamål. Att föra behandlingsregister är ett krav enligt GDPR. GDPR innehåller också bestämmelser om vad behandlingsregistret ska innehålla.

De nya riktlinjerna kompletterar bestämmelserna i GDPR med bestämmelser om vilken nämnd som ska förteckna vad vid gemensamt personuppgiftsansvar, eller när en nämnd är personuppgiftsbiträde. Det läggs också till att det ska framgå av behandlingsregistret om det finns gemensamt personuppgiftsansvar med en annan nämnd, eller om en annan nämnd är personuppgiftsbiträde. Den nämnd som är personuppgiftsbiträde ska föra ett utökat register för att det ska gå att utläsa vad behandlingen omfattar. På så vis säkerställs att det alltid är tydligt vilka relationerna mellan kommunens nämnder är, även om det inte längre upprättas en instruktionsbilaga för varje behandling.

Andra uppgifter enligt GDPR

Det finns också krav i GDPR att man vid gemensamt personuppgiftsansvar, eller när man anlitar ett personuppgiftsbiträde ska ha en reglering mellan sig som säkerställer att

- De registrerade får möjlighet att utöva sina rättigheter och att deras begäran om att göra det besvaras.
- Att personuppgiftsincidenter upptäcks och rapporteras samt de registrerade informeras om allvarliga incidenter om det behövs.
- Att konsekvensbedömning görs vid behandling som leder till hög risk för de registrerade.

Här innehåller riktlinjerna en övergripande beskrivning av kommunens rutiner för dessa uppgifter, och vilken av nämnderna som ska göra vad. Regleringen avser att skapa möjlighet till effektivitet och samordning, samtidigt som de personuppgiftsansvariga nämnderna inte fråntas sitt självbestämmande och ansvar.

Riktlinjer för personuppgiftsbehandlingen

Det krävs också att det finns reglering som sätter vissa riktlinjer för personuppgiftsbehandlingen. Det behövs för att möta kraven enligt GDPR. Det behövs också för att skapa tydlighet som underlättar samarbetet mellan nämnderna och skapar likvärdighet för de registrerade. Därför innehåller riktlinjerna bestämmelser som rör

- Vad som gäller vid anlitan av externa biträden och underbiträden.
- Vad som är lämplig säkerhet för personuppgifter.
- Villkor för överföring av personuppgifter till tredjeländer.

- Tillåten och oacceptabel hantering, framför allt vad som gäller vid överföring av uppgifter mellan system och användning av personuppgifter för andra ändamål än de samlats in för.

Det finns också några krav som behöver ställas på personuppgiftsbiträden, men som inte tydligt behöver finnas med i regleringen av ett gemensamt personuppgiftsansvar:

- Personuppgiftsbiträdet ska bistå den personuppgiftsansvariga vid inspektion och granskning
- Försäkran om konfidentialitet eller lagstadgad tystnadsplikt.
- Att behandling endast får ske på dokumenterade instruktioner.

De här delarna har behövt arbetas om för att passa i en kommunal kontext. Delvis eftersom det inte rör sig om en regelrätt avtalssituation och delvis för att samtliga nämnder omfattas av reglering som rör sekretess och informationsförvaltning.

Regleringen av att personuppgifter ska lämnas tillbaka eller raderas när avtalet upphör ersätts med att uppgifter ska gallras eller arkiveras i enlighet med gällande lagstiftning och styrdokument. Skyldigheten att bistå vid granskning eller inspektion ersätts med en skrivning om i vilka processer granskning och kontroll av personuppgiftsbehandlingen ingår i kommunen. När det gäller konfidentialitet eller lagstadgad tystnadsplikt införs en skrivning om att offentlighets- och sekretesslagen gäller och att personuppgifter utöver det ska behandlas konfidentiellt, samt att behörighet enbart ska ges till dem som behöver uppgifterna för att utföra sina arbetsuppgifter. Riktlinjerna kompletteras också med ett tydliggörande av att de här delarna ska säkerställas när personuppgiftsbiträdesavtal ingås med extern leverantör.

Att behandling enbart får ske på dokumenterade instruktioner tillgodoses genom att en nämnd som är personuppgiftsbiträde ska följa riktlinjerna i styrdokumentet.

Revidering av gemensamt reglemente

Som en följd av förändringarna måste även 5 § i *gemensamt reglemente för kommunstyrelse och nämnder i Kungsbacka kommun* revideras.

Nuvarande lydelse är:

Nämnden är personuppgiftsansvarig för den behandling av personuppgifter som sker i nämndens verksamhet.

Om en nämnd avgör ändamål och medel för behandling som sker i ett för flera nämnder gemensamt IT-system är nämnden gemensamt personuppgiftsansvarig tillsammans med den eller de andra nämnderna. Ansvar och hanteringen ska då regleras i en överenskommelse.

Om en nämnd behandlar personuppgifter för annan nämnds räkning utgör nämnden personuppgiftsbiträde. Den personuppgiftsansvariga nämnden och personuppgiftsbiträdesnämndens har då att följa de styrdokument som reglerar situationen.

Personuppgiftsansvariga nämnder ska utse dataskyddsombud

Den nya lydelsen blir:

Nämnden är personuppgiftsansvarig för den behandling av personuppgifter som sker i nämndens verksamhet. En nämnd kan också ha gemensamt personuppgiftsansvar eller vara personuppgiftsbiträde åt en annan nämnd. Närmare reglering finns i styrdokument.

Personuppgiftsansvariga nämnder ska utse dataskyddsombud.

Delar av texten som utgår kommer inte längre att stämma. Vissa relationer som tidigare har betecknats som personuppgiftsbiträdesrelationer ersätts av gemensamt personuppgiftsansvar. Gemensamt personuppgiftsansvar kommer inte heller att behöva regleras i en överenskommelse.

Delar av texten som tas bort blir också överflödigt eftersom motsvarande reglering istället finns i de nya riktlinjerna.

Kommunstyrelsens förvaltnings bedömning

Kommunstyrelsen förvaltning bedömer att styrdokumentet i den nya utformningen uppfyller GDPR:s krav på reglering av gemensamt personuppgiftsansvar och personuppgiftsbiträdesförhållanden. Genom att knyta an ansvaret för behandlingen till reglementen och informationshanteringsplaner blir det både tydligt vilken nämnd som har ansvar för vad samtidigt som det passar in i befintliga strukturer. Genom att lägga till information i behandlingsregistren blir det lätt se de inbördes relationerna mellan personuppgiftsansvarig och personuppgiftsbiträde och mellan gemensamt personuppgiftsansvariga.

Genom att frångå systemet med instruktionsbilagor kan kommunen lägga mindre tid på byråkrati och kan istället prioritera det verkliga dataskyddsarbetet. Det får även anses utgöra en vinning ur de registrerades perspektiv att ansvarsförhållandena inom kommunen tydliggörs på detta sätt. Det ger förutsättningar för likvärdighet inom kommunen.

Kommunstyrelsens förvaltning bedömer att regleringen – även om den på vissa punkter är mindre detaljerad eller avviker från hur den skulle ha utformats i ett avtal eller överenskommelse – är ändamålsenlig för att uppfylla syftet i GDPR i det här sammanhanget. Det med tanke på att svenska kommuner visserligen består av självständiga personuppgiftsansvariga myndigheter, men att de samtidigt ingår i samma juridiska person och är underställda fullmäktiges beslutanderätt och kommunstyrelsens uppsiktsplikt. I och med att kommunfullmäktige beslutar om riktlinjerna är samtliga nämnder bundna gentemot varandra att följa dem, vilket innebär att nämnderna är rättsligt bundna på det sätt som krävs för att regleringen ska uppfylla kraven på att vara en ”rättsakt” enligt GDPR.

Dataskyddsombudet har konsulterats under arbetets gång och inte framfört annat än att förslaget är väl anpassat efter såväl intentionerna i GDPR och den kommunala strukturen. Dataskyddsombudet har särskilt framhållit de registrerades vinning av tydliga, likvärdiga och effektiva ansvarsförhållanden för dataskyddet inom kommunen som helhet.

Det nya styrdokumentet bidrar till tydlighet, underlättar uppföljning och främjar likvärdighet. Sammantaget bedömer kommunstyrelsens förvaltning att såväl Kungsbacka kommun som de registrerade kommer att gynnas av förändringen.

Malin Aronsson
Kommundirektör

Anders Johansson
Biträdande kommundirektör

Datum
2024-03-05

§ 33

Dnr KS-2023-00815

Antagande av riktlinjer för hantering av personuppgifter

Beslut

Kommunfullmäktige antar riktlinjer för hantering av personuppgifter, daterade 2023-12-15.

Riktlinjer för personuppgifter och regler för biträdesförhållanden inom Kungsbacka kommun, antagna av kommunstyrelsen 2021-10-19, § 278, upphör samtidigt att gälla.

Kommunfullmäktige ger samtliga nämnder i uppdrag att delegera beslutanderätten om personuppgiftsbiträdesavtal för kommungemensamma digitala tjänster och system till biträdande kommundirektör.

Kommunfullmäktige reviderar § 5 i Gemensamt reglemente för kommunstyrelse och nämnder i Kungsbacka kommun så att den lyder:

Nämnden är personuppgiftsansvarig för den behandling av personuppgifter som sker i nämndens verksamhet. En nämnd kan också ha gemensamt personuppgiftsansvar eller vara personuppgiftsbiträde åt en annan nämnd. Närmare reglering finns i styrdokument.

Personuppgiftsansvariga nämnder ska utse dataskyddsbud.

Sammanfattning av ärendet

Kommunens myndigheter är självständiga personuppgiftsansvariga. För att utföra kommunens uppdrag effektivt och likvärdigt är det nödvändigt att lösa vissa uppgifter gemensamt. Det kan innebära att vissa stödprocesser utförs av en nämnd för flera nämnders räkning, eller att gemensamma IT-system upphandlas och används av flera nämnder. En annat fall är att nämnder med närliggande verksamhetsområden använder samma personuppgifter i gemensamma system – men för olika ändamål. En nämnd kan också stå för drift, utveckling och support av system som används av andra nämnder.

I de flesta fall inbegriper de här situationerna behandling av personuppgifter och därför måste det fastställas om personuppgiftsansvaret är enskilt eller gemensamt mellan nämnderna – eller om en nämnd är personuppgiftsbiträde för en annan. När den inbördes relationen är fastställd måste också förhållandet regleras genom ett avtal, annan rättsakt eller en överenskommelse. Det är krav enligt EU:s allmänna dataskyddsförordning, GDPR.

De nya riktlinjerna innehåller principer för att fastställa relationerna mellan kommunens personuppgiftsansvariga nämnder. Riktlinjerna klargör ansvar och gränser när kommunens nämnder är personuppgiftsbiträden åt varandra eller har gemensamt personuppgiftsansvar. De innehåller också regler om vilka krav som ska uppfyllas i samband med personuppgiftsbehandling.

Kommunstyrelsens och nämnden för Service roller, ansvar och befogenheter klargörs.

Datum
2024-03-05

Förutom att uppfylla GDPR:s krav på att samarbete kring personuppgifter måste regleras, ska riktlinjerna också klargöra vad nämnderna kan förvänta sig av varandra. De ska också tydliggöra för allmänhet och anställda att deras personuppgifter hanteras på ett säkert och lagligt sätt.

För att spegla de nya inbördes relationerna ska ändringar göras i det gemensamma reglementet.

För att möjliggöra gemensam avtalshantering för kommungemensamma system ska biträdande kommundirektör ges delegation från samtliga nämnder att besluta om personuppgiftsbiträdesavtal för kommungemensamma digitala tjänster och system.

Beslutsunderlag

Kommunstyrelsen 2024-02-20, § 59

Kommunstyrelsens arbetsutskott 2024-01-30, § 36

Kommunstyrelsens förvaltnings tjänsteskrivelse, 2023-12-08

Riktlinjer för personuppgiftsbehandling, 2023-12-15

Riktlinjer för hantering av personuppgifter, antagna av kommunstyrelsen 2021-10-19, § 278

Regler för interna personuppgiftsbiträdesförhållanden inom Kungsbacka kommun, antagna av kommunstyrelsen 2021-10-19, § 278

Beslutsgång

Ordförande Thure Sandén (M) finner att det finns ett förslag till beslut, det vill säga kommunstyrelsens förslag, och att kommunfullmäktige bifaller det.

Beslutet skickas till

Samtliga nämnder

Kungsbacka

Hantering av personuppgifter

Riktlinjer

Dokumentegenskaper:	Titel: Hantering av personuppgifter
Beslutad av:	Kommunfullmäktige 5 mars 2024 § 33, KS-2023-00815
Gäller från:	2024-03-05
Ansvarig förvaltning:	Kommunstyrelsens förvaltning
Kontakt:	Kungsbacka direkt 0300-83 40 00 info@kungsbacka.se Kungsbacka kommun, 434 81 Kungsbacka www.kungsbacka.se

---

Innehåll

Inledning	3
Förhållandet mellan riktlinjerna och kommunens systemförvaltarmodell.....	4
Kommunens bolag och stiftelse	4
Organisation	5
Varje nämnd är personuppgiftsansvarig	5
Kommunstyrelsen	5
Leder och samordnar.....	5
Ansvarar för kommunövergripande informationssystem.....	6
Kommungemensamma stödprocesser.....	6
Nämnden för Service.....	6
Dataskyddsombudet.....	7
Dataskyddskontakterna.....	7
Personuppgiftsbiträden och gemensamt personuppgiftsansvar inom kommunen. 7	
Gemensamt personuppgiftsansvar	8
Interna personuppgiftsbiträden	9
Publika tjänster och myndighetstjänster	9
Uppgifter enligt dataskyddslagstiftningen	9
Behandlingsregister.....	9
Personuppgiftsansvarig nämnd.....	10
Gemensamt personuppgiftsansvar	10
Nämnd som är personuppgiftsbiträde	10
Incidentrapportering	10
Underrättelse till de registrerade	11
Konsekvensbedömning	11
Tröskelanalys	12
Samarbete om konsekvensbedömning	12
De registrerades rättigheter.....	13
Information till de registrerade	13
Riktlinjer för Personuppgiftbehandlingen.....	13
Externa biträden och underbiträden	13
Lämplig säkerhet för personuppgifterna	14
Överföring av personuppgifter till tredje land	14
Överföring av personuppgifter mellan system.....	14
Vidareutnyttjande av personuppgifter inom kommunen	14
Sekretess	15
Gallring och bevarande av personuppgifter	15
Inspektion och granskning.....	15
Inbyggt dataskydd och dataskydd som standard	16

Kungsbacka kommuns riktlinjer för hantering av personuppgifter är ett komplement till kommunens integritetspolicy. Riktlinjerna gäller för kommunens nämnder, inklusive kommunstyrelsen och revisionen.

Inledning

De här riktlinjerna tydliggör hur GDPR:s krav förverkligas i Kungsbacka kommun. Syftet är att säkerställa att kommunen hanterar personuppgifter korrekt och likvärdigt, och att visa för allmänhet och anställda att de kan känna sig trygga med att deras personuppgifter hanteras på ett respektfullt sätt.

Samtidigt som kommunens nämnder är självständiga personuppgiftsansvariga är de också del av Ett Kungsbacka. För att kunna utföra kommunens uppdrag är det nödvändigt att lösa vissa uppgifter gemensamt och ha vissa gemensamma digitala system.

Riktlinjerna tydliggör nämndernas ansvar för olika uppgifter enligt GDPR samt deras skyldigheter gentemot varandra och de registrerade. Riktlinjerna klargör ansvar och gränser när kommunens nämnder är personuppgiftsbiträden åt varandra eller har gemensamt personuppgiftsansvar. Dokumentet innehåller också instruktioner för behandlingen som gäller när en nämnd utför personuppgiftsbehandling för en annan nämnds räkning, som personuppgiftsbiträde.¹

---

¹ Styrdokumentet binder nämnderna gentemot varandra och tjänar som såväl rättsakt enligt artikel 28.3 som "arrangemang" artikel 26.1 GDPR

Förhållandet mellan riktlinjerna och kommunens systemförvaltarmodell

Kungsbacka kommun arbetar enligt en kommungemensam modell för digitala tjänster och system. Modellen kallas *Modellen för digitala tjänster och system* och den beskriver bland annat hur förvaltning och utveckling av system ska bedrivas. Enligt modellen finns det utsedda roller för varje digital tjänst och system som kommunen använder. Rollerna utses vid anskaffningen.

Inom ramen för systemförvaltarmodellen framgår ansvaret för system och tjänster med avseende på säkerhet, funktionalitet och budget. Inom rollernas ansvar ligger också ansvar för att följa upp att de tekniska och organisatoriska krav som ställs på systemleverantören i egenskap av personuppgiftsbiträde följs. Ägaren har det yttersta ansvaret för en digital tjänst eller system. Budgetansvarig ansvarar för att godkänna årlig förvaltningsplan och uppföljningsrapport.

När det i de här riktlinjerna anges att den nämnd som har ägarskapet ansvarar för en viss uppgift, avses den nämnd där den utsedda ägaren är anställd. I regel ska det vara samma nämnd som har rätt att besluta om personuppgiftsbiträdesavtal enligt riktlinjerna nedan.

Det är alltid personuppgiftsansvarig som är ansvarig för den behandling som sker i systemet.

Kommunens bolag och stiftelse

Eksta bostads AB, med dotterbolag, och stiftelsen Tjolöholm är fristående juridiska personer som inte omfattas av de här riktlinjerna. Vid likartade behov kan upphandling av kommungemensamma system omfatta även dem. Behandlingen måste då regleras genom separata personuppgiftsbiträdesavtal för bolaget och stiftelsen.

Bolaget och stiftelsen kan använda det kommungemensamma dataskyddsombudet som dataskyddsombud för sin verksamhet.

Bolaget och stiftelsens dataskyddskontakter kan också delta i kommunens nätverk för dataskyddskontakter, gemensamma utbildningar och erfarenhetsutbyten.

Organisation

Varje nämnd är personuppgiftsansvarig

Varje nämnd är personuppgiftsansvarig för den personuppgiftsbehandling som sker i den egna verksamheten. Varje nämnd ska därför säkerställa att det finns tekniska och organisatoriska förutsättningar för att uppfylla de krav som ställs på personuppgiftsansvariga enligt dataskyddslagstiftningen.² Personuppgiftsansvaret kan inte delegeras.

Personuppgiftsansvaret är omfattande och följande lista ger vägledning för vad som ingår. Listan är inte uttömmande.

Personuppgiftsansvarig ansvarar enligt dataskyddslagstiftningen bland annat för att:

- Följa upp att personuppgiftsbehandlingen följer gällande dataskyddslagstiftning,
- försäkra sig om att förvaltningen och verksamheten har en ändamålsenlig organisation med tillräckliga resurser och dokumenterad ansvarsfördelning,
- upprätthålla behandlingsregister över samtliga personuppgiftsbehandlingar i den ansvariges verksamhet,
- säkerställa att medarbetarna har nödvändig kompetens för att kunna följa dataskyddslagstiftningen,
- säkerställa att det tecknas personuppgiftsbiträdesavtal med de leverantörer och motsvarande som behandlar personuppgifter för verksamhetens räkning,
- säkerställa att personuppgiftsincidenter hanteras i enlighet med lagstiftningens krav,
- utse dataskyddsombud och anmäla dess kontaktuppgifter till tillsynsmyndigheten. Stödja dataskyddsombudet i utförandet av de uppgifter som dataskyddsförordningen föreskriver och se till att ombudet har tillräcklig kompetens.

Kommunstyrelsen

Leder och samordnar

Kommunstyrelsens förvaltning ska leda, styra och samordna kommunens arbete med att uppfylla kraven i dataskyddslagstiftningen. Det innebär bland annat att ta fram och samordna övergripande information, rutiner och dokumentmallar.

Kommunstyrelsens förvaltning sammankallar kommunens nätverk för dataskyddskontakter och rekryterar eller upphandlar ett kommungemensamt dataskyddsombud.

---

²Med "dataskyddslagstiftningen" avses EU:s allmänna dataskyddsförordning, GDPR (Europaparlamentet och rådets förordning (EU) 2016/679 av den 27 april 2016 om skydd för fysiska personer med avseende på behandling av personuppgifter och om det fria flödet av sådana uppgifter och om upphävande av direktiv 95/46/EG) och kompletterande svensk lagstiftning på dataskyddsområdet: exempelvis dataskyddslagen, brottsdatalagen och tillämpliga registerförfattningar som patientdatalagen, lagen om behandling av personuppgifter inom socialtjänsten och tillhörande förordningar.

Ansvarar för kommunövergripande informationssystem

Av kommunstyrelsens reglemente framgår att kommunstyrelsen är ansvarig för kommunövergripande informationssystem. Med det avses digitala tjänster och system som används av alla nämnder. Kommunstyrelsen har processer och rutiner för att identifiera och ta hänsyn till de olika personuppgiftsansvariga nämndernas behov vid anskaffning av kommungemensamma digitala tjänster och system. Den mest skyddsvärda informationen ska sätta standarden för lämpliga skyddsåtgärder. Genom att anskaffa system gemensamt kan högre kvalitet, samordningsvinster och bättre möjligheter att ställa krav uppnås.

Kommunstyrelsens ansvar för kommungemensamma system omfattar att systemets funktionalitet och säkerhet motsvarar de krav som behöver ställas utifrån den avsedda behandlingen, och att leverantören uppfyller de krav som ska ställas på personuppgiftsbiträden enligt dataskyddslagstiftningen och de här riktlinjerna. Respektive personuppgiftsansvarig nämnd ansvarar för att den egna behandlingen i de kommunövergripande systemen har laglig grund och följer de grundläggande principerna om personuppgiftsbehandling och att systemet inte används för annan behandling än vad som avsetts.

Biträdande kommundirektör fattar beslut om att teckna personuppgiftsbiträdesavtal för kommungemensamma system genom delegation från samtliga andra nämnder.

Kommungemensamma stödprocesser

Kommunstyrelsen har i uppgift enligt sitt reglemente att utföra vissa kommungemensamma stödprocesser, som inbegriper behandling av personuppgifter. När behandlingen omfattar personuppgifter som rör andra nämnders anställda, brukare, kunder eller leverantörer etc. är kommunstyrelsen gemensamt personuppgiftsansvarig med respektive annan nämnd. Se mer nedan under rubriken *kommungemensamma stödprocesser* i nästa avsnitt.

Nämnden för Service

Nämnden för Service ansvarar för service till kommunens invånare, till anställda och till övriga förvaltningar i kommunen. Nämnden för Service har också en viktig roll för kommunens dataskydd genom att den ansvarar för kommunens IT-infrastruktur och kommunintern drift, utveckling och support av system.

Nämnden utför många kommungemensamma stödprocesser för de andra nämndernas räkning. I många fall förutsätter det behandling av en stor mängd av kommunens personuppgifter. När behandlingen omfattar personuppgifter som rör andra nämnders anställda, brukare, kunder, leverantörer etc. är nämnden för Service gemensamt personuppgiftsansvarig med respektive annan nämnd. Se mer nedan under rubriken *kommungemensamma stödprocesser* i nästa avsnitt.

Nämnden för Service får fatta beslut om att teckna personuppgiftsbiträdesavtal för den behandling som behövs för att utföra sina uppgifter enligt reglemente, vilket inbegriper rätt att besluta om vilka biträden som ska anlitas för IT-infrastruktur.

När nämnden för Service ansvarar för drift, utveckling, teknisk säkerhet, underhåll och support av system som driftas internt, är nämnden för Service personuppgiftsbiträde till de nämnder som använder systemet. Se mer nedan under rubriken *interna personuppgiftsbiträden*.

Dataskyddsbudet

Dataskyddsbudets arbetsuppgifter och ställning styrs av lagstiftning. Funktionen ska agera självständigt och får inte ta emot instruktioner eller bli föremål för sanktioner för att ha utfört sina arbetsuppgifter. Dataskyddsbudet rapporterar till högsta ledningen såsom nämnd eller styrelse.

Dataskyddsbudet har bland annat i uppdrag att övervaka efterlevnaden av dataskyddslagstiftningen och att informera och ge råd för att efterleva lagen. Kommunens dataskyddsbud är placerat centralt på kommunstyrelsens förvaltning men arbetar på uppdrag av respektive nämnd, bolag och stiftelse som har utsett kommunens dataskyddsbud som dataskyddsbud för sin verksamhet.

Dataskyddskontakterna

Dataskyddskontakten är en stödfunktion för personuppgiftsansvarig nämnd, förvaltningens ledning och verksamhet. Ansvaret för att lagstiftning efterlevs vilar alltid på personuppgiftsansvarig och ansvaret kan inte delegeras.

Dataskyddskontakten har bland annat följande uppgifter:

- Uppdatera och följa upp behandlingsregistren.
- Samordna och besvara registrerades begäran om att utöva sina rättigheter som exempelvis begäran om registerutdrag, radering och invändning.
- Följa upp att nödvändiga rutiner och instruktioner finns tillgängliga och är kända inom den egna verksamheten.
- Vara stöd vid upprättande av personuppgiftsbiträdesavtal, konsekvensbedömning avseende dataskydd och utredning av personuppgiftsincidenter.
- Vara stöd vid bedömning av om en personuppgiftsincident ska anmälas till Integritetsskyddsmyndigheten (IMY) och om de registrerade ska informeras om incidenten.
- Vara förvaltningens eller bolagets representant i det kommunövergripande nätverket för dataskyddskontakter.
- Samordna förvaltningens arbete med uppföljning och egenkontroll av dataskyddet.
- Samarbeta med dataskyddsbudet och fungera som länk mellan dataskyddsbudet och personuppgiftsansvarig
- Omvärldsbevaka kring personuppgiftsfrågor generellt och utifrån det egna verksamhetsområdet.
- Rådfråga och samråda med dataskyddsbudet för verksamhetens räkning, bland annat i samband med konsekvensbedömning avseende dataskydd.

Personuppgiftsbiträden och gemensamt personuppgiftsansvar inom kommunen

Kommunens myndigheter är självständiga personuppgiftsansvariga, samtidigt som de tillhör samma organisation och är underordnade kommunfullmäktiges beslutanderätt.

För att utföra kommunens uppdrag effektivt och likvärdigt är det nödvändigt att vissa saker görs gemensamt för alla nämnders verksamheter. Det är också nödvändigt att två eller flera nämnder kan samarbeta för att utföra kommunens uppdrag. Det innebär att personuppgifter ibland måste delas mellan olika personuppgiftsansvariga inom kommunen.

Nedan följer en beskrivning av fördelning av ansvaret för personuppgiftsbehandlingen och skyldigheterna enligt GDPR vid gemensamt personuppgiftsansvar mellan två eller flera nämnder och när en nämnd är personuppgiftsbiträde åt en eller flera andra nämnder.

Gemensamt personuppgiftsansvar

Inom kommunens verksamhet behöver samma personuppgifter ibland behandlas av olika personuppgiftsansvariga nämnder som har sina egna ändamål och sina egna lagliga grunder för behandlingen. När två eller flera personuppgiftsansvariga gemensamt beslutar om ändamål och medel för behandlingen kallas det för gemensamt personuppgiftsansvar.

Det kan exempelvis vara att nämnder med närliggande verksamhetsområden handlägger ärenden rörande samma personer i ett verksamhetssystem som de delar, eller att vissa kommungemensamma stödprocesser utförs av kommunstyrelsens förvaltning eller av förvaltningen för Service.

Samarbete mellan två eller flera nämnder

När två eller flera nämnder samarbetar om personuppgiftsbehandlingen och är gemensamt personuppgiftsansvariga, ansvarar de var för sig för att behandlingen följer dataskyddslagstiftningen och kommunens riktlinjer.

Varje nämnd ansvarar för den del av behandlingen som ligger inom den egna verksamheten enligt reglementet och får utföra de behandlingsåtgärder som behövs för att genomföra sina respektive uppdrag. Ansvaret för behandlingen inbegriper att säkerställa att den egna behandlingen har laglig grund och uppfyller de krav som ställs enligt dataskyddslagstiftningen.

Den som ska ha ägarskapet över systemet kan ges fullmakt av de andra personuppgiftsansvariga nämnderna att underteckna personuppgiftsbiträdesavtal med utomstående leverantör.

De gemensamt personuppgiftsansvariga nämnderna ansvarar var för sig för att förteckna behandlingen i sitt behandlingsregister. I behandlingsregistret ska också antecknas vilken annan nämnd personuppgiftsansvaret är gemensamt med och om nämnden för Service ansvarar för drift av systemet.

Kommungemensamma stödprocesser

Kommunstyrelsen respektive nämnden för Service utför båda vissa kommungemensamma stödprocesser. Exempel på det är att nämnden för Service utför rekrytering, löneadministration och har kontaktcenter för alla nämnders räkning eller att kommunstyrelsen bevakar kommunens kundreskontra.

Kommunstyrelsen respektive nämnden för Service har då som ändamål att utföra sina uppgifter enligt reglemente, medan respektive annan nämnd har ett annat ändamål med behandlingen. Personuppgiftsansvaret är då gemensamt. Undantaget

är när nämnden för service sköter IT-drift, då nämnden för service istället är personuppgiftsbiträde. Se rubriken *interna personuppgiftsbiträden* nedan.

Varje nämnd ansvarar för den del av behandlingen som ligger inom den egna verksamheten enligt reglementet och får utföra de behandlingsåtgärder som är nödvändiga för att genomföra sina respektive uppdrag. Ansvaret för behandlingen inbegriper att säkerställa att den egna behandlingen har laglig grund och uppfyller de krav som ställs enligt dataskyddslagstiftningen och de här riktlinjerna.

Kommunstyrelsen respektive nämnden för Service beslutar om vilka digitala verktyg och system som ska anskaffas för att utföra kommungemensamma stödprocesser som de ansvarar för. De ansvarar inför de andra nämnderna för att de biträden som anlitas uppfyller de krav som ställs på personuppgiftsbiträden enligt GDPR, kompletterande lagstiftning och de här riktlinjerna.

Vilka kommungemensamma stödprocesser kommunstyrelsen respektive nämnden för Service ansvarar för framgår av deras respektive reglementen och informationshanteringsplaner.

Interna personuppgiftsbiträden

När en nämnd sköter drift, utveckling, tekniskt underhåll eller support av ett system som en annan nämnd använder för sin personuppgiftsbehandling är den nämnden personuppgiftsbiträde. I regel är det Nämnden för Service som är internt personuppgiftsbiträde för andra nämnder inom Kungsbacka kommun.

När en nämnd agerar personuppgiftsbiträde för en annan nämnd ska den uppfylla de krav som ställs på personuppgiftsbiträden enligt dataskyddslagstiftningen och de här riktlinjerna.

Publika tjänster och myndighetstjänster

Kommunen använder sig av publika tjänster och myndighetstjänster, vilket i vissa fall inbegriper personuppgiftsbehandling. Gemensamt för publika tjänster och myndighetstjänster är att Kungsbacka kommun inte kan ställa krav på funktionalitet och inte heller äger informationen i systemet.³ Det ska därför inte tecknas något personuppgiftsbiträdesavtal gällande dessa tjänster.

Varje personuppgiftsansvarig inom kommunen bär själv ansvaret för att nyttja dessa tjänster på ett sätt som stämmer överens med dataskyddslagstiftningen. Som stöd kan kommunstyrelsens förvaltning besluta om kommungemensamma styrdokument för användningen av vissa tjänster.

Uppgifter enligt dataskyddslagstiftningen

Under följande rubriker fastställs de olika nämndernas ansvar för olika uppgifter enligt GDPR.

Behandlingsregister

Personuppgiftsansvariga och personuppgiftsbiträden är skyldiga att föra ett register över sina behandlingar av personuppgifter (behandlingsregister).

---

³ För mer information om publika tjänster och myndighetstjänster se dokumentet *Modell för digitala tjänster och system*.

Behandlingsregister ska upprättas skriftligen, vara tillgängliga i elektroniskt format och hållas uppdaterade. På begäran ska registret göras tillgängligt för Integritetsskyddsmyndigheten, IMY. Vad som ska finnas med i registret beskrivs i artikel 30 i dataskyddsförordningen.

I Kungsbacka kommun används behandlingsregistren också som ett sätt att dokumentera i vilka fall det finns gemensamt personuppgiftsansvar mellan nämnder och om nämnden för Service – eller någon annan nämnd – är personuppgiftsbiträde för en viss behandling.

Personuppgiftsansvarig nämnd

Varje nämnd ska löpande föra ett register över vilka personuppgifter som behandlas i den egna verksamheten. Behandlingsregistret ska utgå ifrån en processororienterad klassificeringsstruktur. Utöver de uppgifter som anges i artikel 30 GDPR ska det anges vilket system som används samt laglig grund för behandlingen. Om systemet är kommungemensamt ska det anges. Om nämnden för Service – eller någon annan nämnd – är personuppgiftsbiträde för behandlingen ska det anges.

Gemensamt personuppgiftsansvar

Kommungemensamma stödprocesser

Kommunstyrelsen och nämnden för Service för register över behandlingen för de kommungemensamma stödprocesser som de utför. Utöver de uppgifter som anges i artikel 30 ska det också anges vilket system som används, att det är gemensamt personuppgiftsansvar med övriga nämnder och om nämnden för Service ansvarar för drift av systemet.

De andra nämnderna ska notera behandlingen och ange vilken nämnd av nämnden för Service eller kommunstyrelsen som ansvaret är gemensamt med.

Andra samarbeten

I andra fall då två eller flera nämnder samarbetar och har gemensamt personuppgiftsansvar ska varje nämnd förteckna behandlingen. I registret ska också anges vilket system som används och vilken eller vilka nämnder som personuppgiftsansvaret är gemensamt med.

Nämnd som är personuppgiftsbiträde

Nämnden för Service – eller en annan nämnd som är personuppgiftsbiträde – ska föra register över de behandlingar som den utför för andra nämnders räkning. I registret ska anges de uppgifter som framgår av artikel 30.2 GDPR.

I förteckningen ska det anges systemets namn och behandlingens föremål, vilka kategorier av behandling som nämnden utför och vilka nämnder som använder systemet. För behandlingens ändamål, behandlingens varaktighet, typ av personuppgifter och kategorier av registrerade hänvisas till respektive personuppgiftsansvarig nämnds behandlingsregister.

Incidentrapportering

En personuppgiftsincident är en säkerhetsincident som kan innebära risker för människors friheter och rättigheter. Riskerna kan innebära att någon förlorar kontrollen över sina uppgifter eller att fri- och rättigheterna inskränks. En

personuppgiftsincident har till exempel inträffat om uppgifter om en eller flera registrerade personer har blivit förstörda, gått förlorade eller på annat sätt kommit i orätta händer genom exempelvis obehörig åtkomst eller obehörigt röjande.

En personuppgiftsincident ska anmälas till IMY inom 72 timmar från att den personuppgiftsansvarige har fått vetskap om incidenten. Om det är osannolikt att incidenten medför risk för enskilda personers fri- och rättigheter behöver incidenten dock inte anmälas till IMY, se artikel 33 GDPR.

Alla incidenter ska rapporteras så fort de upptäcks genom en intern e-tjänst för incidentrapportering. Anmälan tas emot av dataskyddskontakt på den berörda förvaltningen.

Som huvudregel är det den personuppgiftsansvariga nämnden som utreder, dokumenterar och anmäler incidenten till tillsynsmyndigheten.

Om en personuppgiftsincident beror på ett fel eller intrång i ett kommungemensamt system gör istället kommunstyrelsen eller nämnden för Service, beroende på vem av dem som har ägarskap över systemet, detta. De personuppgiftsansvariga nämnder som berörs ska informeras om incidenten och om kommunstyrelsens respektive nämnden för Services utredning, bedömning och hantering. Dokumentation av incidenten skickas till de berörda nämnderna för kännedom.

Om en personuppgiftsincident beror på ett fel eller intrång i ett system som används gemensamt av två eller flera nämnder, men som inte är kommungemensamt, ska den nämnd som har ägarskap över systemet ansvara för utredning, dokumentation och anmälan.

Det är alltid den personuppgiftsansvariga som bär ansvaret för att en personuppgiftsincident som ska anmälas blir anmäld. Om en personuppgiftsansvarig nämnd inte håller med ägarnämndens bedömning att anmälan inte behövs, ska den själv anmäla incidenten.

Dataskyddsombudet ska alltid underrättas om en inträffad personuppgiftsincident och ges möjlighet att följa ärendets handläggning.

Anmälda incidenter ska följas upp och analyseras av varje förvaltning inom ramen för det systematiska dataskyddsarbetet. Kommunstyrelsens förvaltning följer även upp på kommunövergripande nivå inom ramen för sin uppsiktsplikt.

Underrättelse till de registrerade

Om en incident sannolikt leder till en hög risk för enskilda personers fri- och rättigheter måste de registrerade underrättas utan onödigt dröjsmål. Ansvaret för att det sker ligger på personuppgiftsansvarig men berörda roller på flera förvaltningar behöver samarbeta för att säkerställa att information kan lämnas så snart som möjligt och på lämpligt sätt. Vägledande för vem som gör vad ska vara vad som är mest effektivt. Om incidenten beror på ett fel eller intrång i en tjänst eller system som används av flera nämnder samordnar den nämnd som har ägarskapet arbetet.

Konsekvensbedömning

Om en behandling sannolikt leder till en hög risk för fysiska personers fri- och rättigheter ska en konsekvensbedömning avseende dataskydd göras. Konsekvensbedömningen ska göras innan behandlingen påbörjas och dataskyddsombudet ska rådfrågas. Konsekvensbedömningen görs för att

- ta reda på vilka risker som finns med att behandla personuppgifter
- ta fram rutiner och åtgärder för att sänka dessa risker
- visa att man uppfyller GDPR:s krav.

Tröskelanalys

För att avgöra om en behandling sannolikt leder till en hög risk ska en tröskelanalys göras. Tröskelanalysen ska dokumenteras. Analysen utgår från fastställda kriterier.⁴ Om fler än två av kriterierna är uppfyllda ska en konsekvensbedömning som huvudregel genomföras. Konsekvensbedömning är obligatoriskt om behandlingen "sannolikt leder till hög risk för fysiska personers rättigheter och friheter".⁵ Även om en behandling uppfyller två eller flera kriterier kan bedömningen vara att behandlingen sannolikt inte leder till hög risk. Då ska en motivering till bedömningen dokumenteras och dataskyddsombudet ska ges tillfälle att yttra sig.

Samarbete om konsekvensbedömning

Det är den personuppgiftsansvariga som är ansvarig för att se till att en konsekvensbedömning utförs, men den kan genomföras av någon annan.⁶ En enda konsekvensbedömning kan användas för att bedöma flera behandlingar som liknar varandra vad gäller art, omfattning, innehåll, ändamål och risker.

En konsekvensbedömning kan även vara gemensam för flera personuppgiftsansvariga, exempelvis kommunala myndigheter, när liknande teknik används för att samla in samma slags uppgifter för samma slags ändamål. När en gemensam konsekvensbedömning görs för flera personuppgiftsansvariga kallas det för referenskonsekvensbedömning.⁷

I Kungsbacka kommun ska vi sträva efter att göra tröskelanalyser och konsekvensbedömningar gemensamt så långt det är möjligt. Kommunstyrelsen gör tröskelanalyser och referenskonsekvensbedömningar för kommungemensamma digitala tjänster och system. När det är lämpligt gör nämnden för Service referenskonsekvensbedömningar för de system och tjänster som nämnden ansvarar för inom ramen för sitt uppdrag enligt reglemente.

En referenskonsekvensbedömning gäller för alla personuppgiftsansvariga nämnder och delas med de andra nämnderna. En personuppgiftsansvarig som inte håller med om bedömningen i en gemensam tröskelanalys eller referenskonsekvensbedömning är oförhindrad att ta fram en separat konsekvensbedömning för sin behandling. Referenskonsekvensbedömningen kan också kompletteras utifrån det egna verksamhetsområdet.

En gemensam konsekvensbedömning kan också tas fram av två eller flera nämnder inom kommunen, eller i ett annat lämpligt samarbete – till exempel med nämnder i andra kommuner som planerar för en liknande behandling.

⁴ Kriterierna finns i artikel 35.3 GDPR och i en förteckning som beslutats av Datainspektionen, numera IMY. Kriterierna är inarbetade i den mall för konsekvensbedömning som tagits fram av kommunstyrelsens förvaltning.

⁵ Artikel 35.1, illustrerat av artikel 35.3 och kompletterat av artikel 35.4, GDPR

⁶ Artikel 29-gruppens riktlinjer om konsekvensbedömning avseende dataskydd och fastställande av huruvida behandlingen "sannolikt leder till en hög risk" i den mening som avses i förordning 2016/679, Sid 16

⁷ Artikel 29-gruppens riktlinjer om konsekvensbedömning, Sid 8

En referenskonsekvensbedömning delas eller görs allmänt tillgänglig. Åtgärder som beskrivs i konsekvensbedömningen ska genomföras och det ska motiveras varför en enda konsekvensbedömning har utförts.

De registrerades rättigheter

De personer vars personuppgifter behandlas kallas för *de registrerade*. Enligt dataskyddsförordningen har de registrerade ett antal rättigheter gentemot personuppgiftsansvariga. Kungsbacka kommun har en gemensam e-tjänst för att använda rätten till tillgång (registerutdrag), rättelse, återkallelse av samtycke, begränsning, dataportabilitet, invändning mot behandling och radering.

E-tjänsten finns publicerad på kommunens hemsida och i anslutning till den ges information om de registrerades rättigheter. Tjänsten är gemensam för samtliga personuppgiftsansvariga nämnder inom kommunen, inklusive kommunstyrelsen och revisionen, och begäran handläggs enligt kommungemensamma processer för respektive rättighet. Kommunstyrelsens förvaltning tar emot de ärenden som kommer via e-tjänsten och samordnar handläggningen.

Registrerade som inte kan använda sig av e-tjänsten har möjlighet att få hjälp inom ramen för kommunens serviceskyldighet.

Flera av de registrerades rättigheter gäller i begränsad omfattning i offentlig förvaltning. En begäran från den registrerade ska prövas och den registrerade ska få ett beslut som kan överklagas om begäran avslås. Vilka beslut som kan överklagas framgår av 7 kap. 2 § dataskyddslagen.

En begäran som riktar sig mot flera personuppgiftsansvariga i kommunen handläggs gemensamt av kommunstyrelsens eller nämnden för Service förvaltning om det är lämpligt.⁸ Beslut måste dock fattas av varje personuppgiftsansvarig för sig.

Information till de registrerade

Den registrerade har rätt att få information om personuppgiftsbehandlingen. Vad informationen ska omfatta regleras i dataskyddslagstiftningen.

Generell information om kommunens personuppgiftsbehandling publiceras på kommunens hemsida. Kommunstyrelsen ansvarar för den kommunövergripande informationen, medan varje personuppgiftsansvarig nämnd ansvarar för att lämna information om sin egen behandling.

Information ska i många fall också lämnas när personuppgifterna samlas in. Om, och hur, information ska lämnas måste avgöras från fall till fall. Varje personuppgiftsansvarig ansvarar för att informationsskyldigheten uppfylls i den egna verksamheten.

Riktlinjer för Personuppgiftsbehandlingen

Externa biträden och underbiträden

Personuppgiftsansvariga inom Kungsbacka kommun anlitar endast personuppgiftsbiträden och underbiträden som ger tillräckliga garantier om att

---

⁸ Det är inte lämpligt med gemensam handläggning om begäran rör känsliga personuppgifter eller sekretessbelagd information som inte är lämplig att dela utanför myndighetsgränsen.

genomföra lämpliga tekniska och organisatoriska åtgärder på ett sådant sätt att behandlingen uppfyller kraven i dataskyddslagstiftningen och säkerställer att de registrerades rättigheter skyddas.

Personuppgiftsbiträdesavtal ska alltid tecknas. Personuppgiftsbiträdesavtal ska säkerställa att hanteringen sker i enlighet med kraven i artikel 28.3 a-h i GDPR och nedanstående riktlinjer.

Lämplig säkerhet för personuppgifterna

Informationen i kommunens digitala tjänster och system ska klassas utifrån Kungsbacka kommuns rutin för informationsklassning. De informations-säkerhetskrav som kommit fram genom informationsklassningen, och ytterligare krav som kommit fram genom eventuell konsekvensbedömning utgör de krav på lämplig säkerhet som ska ställas vid behandling av personuppgifterna. Dessa krav ska dokumenteras och följas upp inom ramen för *modellen för digitala tjänster och system*.

Kommunstyrelsen ansvarar för att informationsklassning genomförs avseende kommungemensamma digitala tjänster och system.

För övriga system tillhandahåller kommunstyrelsen specialistkompetens som stöttar vid informationsklassningen.

Överföring av personuppgifter till tredje land

Kungsbacka kommun ska sträva efter att personuppgifter hanteras och lagras inom EU/EES.

Om personuppgifter förs över till tredje land ska det ske i överensstämmelse med kapitel 5 i GDPR och en så kallad överföringsanalys⁹ ska göras. Om det gäller känsliga personuppgifter ska en särskild analys göras av om överföringen överensstämmer med artikel 9.3.

Vid risk för överföring till tredje land på grund av att det tredje landet har en lagstiftning som gör att personuppgiftsbiträdet kan bli skyldig att dela uppgifter med myndigheterna i landet, ska skydds- och kontrollåtgärder vidtas så att ett tillräckligt skydd uppnås.

Överföring av personuppgifter mellan system

Personuppgifter i kommunens system får föras över via tekniska integrationer till och från system inom kommunen, under förutsättning att personuppgifterna behövs för ändamålet med behandlingen i det mottagande systemet och det inte är oförenligt med det ursprungliga ändamålet, enligt artikel 5.1 b GDPR.

Personuppgifter får inte föras över om det mottagande systemet inte har en lämplig säkerhet för uppgifterna.

Vidareutnyttjande av personuppgifter inom kommunen

Innan personuppgifter behandlas för ett annat ändamål än de samlats in för ska det göras en analys av om det nya ändamålet är förenligt med det ursprungliga. Vid bedömningen ska, enligt artikel 6.4 GDPR, hänsyn tas till

---

⁹ Transfer Impact Assessment

- sambandet mellan det ursprungliga ändamålet och det nya ändamålet
- i vilket sammanhang uppgifterna samlades in (vilket är förhållandet mellan kommunen och den enskilda personen?)
- uppgifternas typ och karaktär (är de känsliga?)
- möjliga konsekvenser av den avsedda vidare behandlingen (hur kommer den att påverka den enskilda personen?)
- huruvida det har vidtagits lämpliga skyddsåtgärder (såsom kryptering eller pseudonymisering).

Om uppgifterna samlats in grundat på *samtycke* eller enligt ett *lagstadgat krav*, är ingen vidare behandling möjlig utanför de områden som omfattas av det ursprungliga samtycket eller lagkravet. Vidare behandling kräver i så fall ett nytt samtycke eller en ny rättslig grund och att uppgifterna istället samlas in på nytt.

Ytterligare behandling för arkivändamål av allmänt intresse, vetenskapliga eller historiska forskningsändamål eller statistiska ändamål anses inte vara oförenlig med de ursprungliga ändamålen.

Sekretess

Inom kommunen gäller tystnadsplikt enligt offentlighets- och sekretesslagens (OSL) bestämmelser. Utöver det ska personuppgifter alltid behandlas varsamt och konfidentiellt. Behörighet till personuppgifter ska bara ges till anställda och osjälvständiga uppdragstagare¹⁰ som behöver tillgång till uppgifterna för att utföra sina uppgifter. Det ska finnas rutiner för att regelbundet granska vilka som har tillgång till personuppgifter och ta bort behörigheter som inte längre behövs.

När ett externt personuppgiftsbiträde eller underbiträde anlitas ska det säkerställas att de personer som har tillgång till personuppgifter omfattas av lagstadgad eller avtalsrättslig tystnadsplikt. Avtalsrättslig tystnadsplikt är inte alltid tillräcklig. En bedömning måste göras utifrån den aktuella informationen.

Gallring och bevarande av personuppgifter

Vid gallring och arkivering av personuppgifter ska gällande lagstiftning och kommunens styrdokument gällande arkivering och informationsförvaltning tillämpas.

När ett externt personuppgiftsbiträde eller underbiträde anlitas ska det säkerställas att biträdet är skyldig att radera eller återlämna alla personuppgifter och radera eventuella kopior när personuppgiftsbehandlingen upphör.

Inspektion och granskning

Kommunens samlade personuppgiftsbehandling granskas genom ordinarie rutiner för intern kontroll och revision. Därutöver ska varje personuppgiftsansvarig nämnd och styrelse bedriva ett systematiskt egenkontrollarbete. Granskning görs även av kommunens dataskyddsombud. Samtliga nämnder ska kunna tillhandahålla den information som behövs för granskning av personuppgiftsbehandlingen.

---

¹⁰ Här menas konsulter och andra uppdragstagare som står under myndighetens ledning på ett sådant sätt att den omfattas av OSL. Se 2 kap 1 § andra stycket OSL.

Kommunstyrelsen och nämnden för Service har ett utökat ansvar för att kunna redovisa att de digitala tjänster och system som används kommunövergripande uppfyller de krav som ställs och att personuppgiftsbehandlingen följs upp löpande.

Alla personuppgiftsbiträdesavtal som ingås med externa parter ska vara utformade så att biträden och underbiträden är skyldiga att tillhandahålla den information som behövs för att granska så att de krav som ställs uppfylls.

Inbyggt dataskydd och dataskydd som standard

För system där personuppgifter behandlas ska principerna om *dataskydd som standard* och *inbyggt dataskydd* beaktas. Dataskydd som standard innebär i korthet att den som behandlar personuppgifter ska se till att personuppgifter i standardfallet inte behandlas i onödan. Det kan till exempel handla om att de förvalda inställningarna i en tjänst är satta så att inte mer information än nödvändigt samlas in, delas ut eller visas. Inbyggt dataskydd innebär att hänsyn ska tas till integritets- och dataskyddsprinciperna redan när IT-system och rutiner utformas.

Kungsbacka

Modell för digitala tjänster och system

Version 2023.1

Innehållsförteckning

1	Inledning.....	3
2	Kategorier.....	3
2.1	Digitala tjänster och system.....	3
2.2	Publika tjänster.....	3
2.3	Myndighetstjänst.....	4
2.4	Kommersiella tjänster.....	4
2.5	Digitala verktyg.....	4
2.6	Verksamhetssystem.....	4
2.7	Plattform.....	5
2.8	IT-infrastruktur.....	5
3	Organisationsbegrepp.....	5
3.1	Kommungemensam.....	6
3.2	Förvaltningspecifik.....	6
4	Roller.....	6
4.1	Roller för digitala tjänster och system.....	7
5	Rollers ansvar.....	12
5.1	Ägare.....	12
5.2	Budgetansvarig.....	12
5.3	Systemförvaltare.....	13
5.4	Tjänsteförvaltare.....	14
5.5	Områdesansvarig.....	16
5.6	Huvudansvarig superanvändare digitalt verktyg.....	17
5.7	Huvudansvarig superanvändare kommersiell tjänst.....	18
5.8	Huvudansvarig superanvändare publik tjänst och myndighetstjänst.....	19
5.9	Systemadministratör.....	20
5.10	Teknisk systemförvaltare.....	20
5.11	Produktägare.....	21
5.12	Superanvändare.....	22
6	Forum.....	22
6.1	Utvecklingsråd.....	23
6.2	Användarforum.....	23
6.3	Avstämningsmöte.....	24
6.4	Leverantörmöte.....	24
6.5	Avtalsuppföljning.....	24

6.6	Systemförvaltarforum.....	25
7	Dokumentation.....	25
7.1	Grundavtal.....	26
7.2	Personuppgiftsbiträdesavtal.....	26
7.3	Förvaltningsplan	26
7.4	Uppföljningsrapport.....	27
7.5	Service Level Agreement.....	28
7.6	Ändringslogg.....	28
7.7	Offferter	28
7.8	Teknisk dokumentation.....	28
7.9	Systemdokumentation.....	28
7.10	Beslut.....	28
7.11	Mötesanteckningar.....	29
7.12	Handlingsplan.....	29
7.13	Rapport granskning av loggar.....	29
7.14	Manual.....	29
7.15	Översikt dokumentation mallar	29
8	Informera användare	30
8.1	Information som behöver nå användare	30
8.2	Digital tjänst och system.....	30
8.3	Insidan – Viktigt meddelande	30
8.4	Teams	31

1 Inledning

Kungsbacka kommun arbetar enligt en kommungemensam modell för digitala tjänster och system. Modellen ska tillämpas på samtliga digitala tjänster och system i kommunen. Modellen beskriver hur utveckling och förvaltning ska bedrivas, vilka roller, forum och dokumentation som finns.

Modellen ska fungera som ett stöd för de som arbetar med digitala tjänster och system, både för de som ansvarar för budget, förvaltar en digital tjänst eller system, arbetar med driften eller är duktiga användare i verksamheten. Modellen ska skapa samsyn och leda till ett gemensamt arbetssätt inom utveckling och förvaltning av digitala tjänster och system.

2 Kategorier

I digitala tjänster och system ingår sju kategorier vilka definieras nedan. Kommunens samtliga digitala tjänster och system ska kategoriseras och tillhöra en av de sju kategorierna. Definitionerna ska ses som en vägledning och även om svaren på frågorna är Ja eller Nej finns det undantag där avsteg kan behöva göras.

2.1 Digitala tjänster och system

Digitala tjänster och system är ett samlingsnamn och ses som huvudkategori som i sin tur består av sju kategorier vilka är publika tjänster, myndighetstjänster, kommersiella tjänster, digitala verktyg, verksamhetssystem, plattformar och IT-infrastruktur.

Bild: Digitala tjänster och system med tillhörande kategorier

2.2 Publika tjänster

- Publika tjänster är tillgängliga för alla i samhället och används av både privatpersoner, företag, organisationer och/eller myndigheter.
- Kungsbacka kommun kan inte ställa krav på funktionalitet i publika tjänster.
- Kungsbacka kommun äger inte den data som förekommer i publika tjänster och det upprättas därför inte något personuppgiftsbiträdesavtal.¹
- Det finns inga licenskostnader för publika tjänster. Däremot kan det förekomma kostnader för att nyttja tjänsten.
- Det finns ett gränssnitt i publika tjänster som vänder sig till slutanvändaren.
- Slut användaren kan inte personifiera gränssnittet i publika tjänster.

Exempel publika tjänster: Facebook, Instagram, Spotify

¹ Det kan finnas undantag för publika tjänster där personuppgifter förekommer, exempelvis vid gemensamt ansvar med tillhandahållaren. I dessa undantagsfall ska det finnas ett personuppgiftsbiträdesavtal mellan personuppgiftsansvarig och personuppgiftsbiträde eller ett avtal om gemensamt personuppgiftsansvar.

2.3 Myndighetstjänst

- En myndighetstjänst tillhandahålls av en myndighet och tjänsten är till för andra myndigheter med syfte att dela information.
- Kungsbacka kommun kan inte ställa krav på funktionalitet eller drift av myndighetstjänster.
- Kungsbacka kommun äger inte den data som förekommer i myndighetstjänster och det upprättas därför inte något personuppgiftsbiträdesavtal.²
- Det är kostnadsfritt att nyttja myndighetstjänster.
- Det finns ett gränssnitt i myndighetstjänster som vänder sig till slutanvändaren.
- Slutanvändaren kan inte personifiera gränssnittet i myndighetstjänster.

Exempel myndighetstjänst: Sjunet, NPÖ, Pascal, SITHS Admin

2.4 Kommersiella tjänster

- Kommersiella tjänster används av myndigheter, företag och organisationer.
- Kommersiella tjänster omfattar även funktioner som identifiering och autentisering.
- Kungsbacka kommun kan inte ställa krav på funktionalitet eller drift av kommersiella tjänster.
- I de fall det förekommer personuppgifter i kommersiella tjänster ska det finnas ett personuppgiftsbiträdesavtal mellan personuppgiftsansvarig och personuppgiftsbiträdet.
- Kungsbacka kommun betalar en avgift för att kunna nyttja kommersiella tjänster.
- Det ska finnas ett avtal mellan Kungsbacka kommun och leverantören av kommersiell tjänst.
- Det finns ett gränssnitt i den kommersiella tjänsten som vänder sig till slutanvändaren.
- Slutanvändare kan personifiera gränssnittet i kommersiella tjänster.

Exempel kommersiella tjänster: Ekopost, Kivra, Digitala invånarmöten, SMS från Outlook

2.5 Digitala verktyg

- Ett digitalt verktyg stöder ett eller flera moment och underlättar för en verksamhetsprocess.
- Kungsbacka kommun kan inte ställa krav på funktionalitet eller driftsform av digitalt verktyg.
- I de fall det förekommer personuppgifter i digitalt verktyg ska det finnas ett personuppgiftsbiträdesavtal mellan personuppgiftsansvarig och personuppgiftsbiträdet.
- Kungsbacka kommun betalar en avgift för att kunna nyttja digitalt verktyg.
- Det ska finnas ett avtal mellan Kungsbacka kommun och leverantören av digitalt verktyg.
- Det finns ett gränssnitt i det digitala verktyget som vänder sig till slutanvändaren.
- Slutanvändare kan personifiera gränssnittet i digitalt verktyg.

Exempel digitala verktyg: KIA, AutoCad, Mashie

2.6 Verksamhetssystem

- Ett verksamhetssystem stöder ett eller flera moment och underlättar för en eller flera verksamhetsprocesser.

---

² Det kan finnas undantag för myndighetstjänster där personuppgifter förekommer, exempelvis vid gemensamt ansvar med tillhandahållaren. I dessa undantagsfall ska det finnas ett personuppgiftsbiträdesavtal mellan personuppgiftsansvarig och personuppgiftsbiträde eller ett avtal om gemensamt personuppgiftsansvar.

- Kungsbacka kommun kan ställa krav på funktionalitet och/eller driftsform av verksamhetssystemet tillsammans med leverantör.
- Det ska finnas ett avtal mellan Kungsbacka kommun och leverantören av verksamhetssystemet.
- I de flesta verksamhetssystem förekommer personuppgifter och det ska då finnas ett personuppgiftsbiträdesavtal mellan personuppgiftsansvarig och personuppgiftsbiträdet.
- Kungsbacka kommun betalar en avgift för att kunna nyttja verksamhetssystemet.
- Det finns ett gränssnitt i verksamhetssystemet som vänder sig till slutanvändaren.
- Slut användare kan personifiera gränssnittet i verksamhetssystemet.

Exempel verksamhetssystem: Stratsys, Raindance, Combine, Personec

2.7 Plattform

- I en plattform finns det möjlighet för utvecklare att bygga funktionalitet eller tjänster till slutanvändare.
- Kungsbacka kommun kan ställa krav på funktionalitet och drift av plattformen.
- I de fall det förekommer personuppgifter i plattformen ska det finnas ett personuppgiftsbiträdesavtal mellan personuppgiftsansvarig och personuppgiftsbiträdet.
- Kungsbacka kommun betalar en avgift för att kunna nyttja plattformen.
- Det ska finnas ett avtal mellan Kungsbacka kommun och leverantören av plattformen.
- Det finns ett gränssnitt som vänder sig till en utvecklare. Slut användaren har inte ett gränssnitt i plattformen eftersom det som utvecklas presenteras utanför plattformen.
- Utvecklaren kan personifiera gränssnittet i plattformen.

Exempel plattform: Sitevision, Open ePlatform, M365, Blueprism

2.8 IT-infrastruktur

- IT-infrastruktur består av fysiska komponenter och dess mjukvara som används för att kunna kommunicera med kommunens övriga digitala tjänster och system. I modellen för digitala tjänster och system är det mjukvaran som ingår.
- Kungsbacka kommun kan ställa krav på funktionalitet i IT-infrastrukturen.
- I de fall det förekommer personuppgifter i IT-infrastrukturen ska det finnas ett personuppgiftsbiträdesavtal mellan personuppgiftsansvarig och personuppgiftsbiträdet.
- Kungsbacka kommun betalar en avgift för att kunna nyttja IT-infrastrukturen.
- Det ska finnas ett avtal mellan Kungsbacka kommun och leverantören av IT-infrastruktur.
- Det finns ett gränssnitt som vänder sig till en administratör.

Exempel IT-infrastruktur: Active Directory (AD), Domain Name Server (DNS), Active Directory Federation Service (ADFS)

3 Organisationsbegrepp

Digitala tjänster och system kan användas av få eller flera användare. Användare kan finnas på en eller flera förvaltningar. I modellen benämns digitala tjänster och system utifrån två organisatoriska begrepp vilka är kommungemensam och förvaltningsspecifik.

3.1 Kommungemensam

- En kommungemensam digital tjänst eller system stöder en eller flera processer som berör alla förvaltningar.
- En kommungemensam digital tjänst eller system ägs av Kommunstyrelsens förvaltning eller Förvaltningen för Service vilken utses vid anskaffningen.
- Kommunstyrelsens förvaltning eller Förvaltningen för Service ansvarar för budget.
- Processägaren för den process som den digitala tjänsten eller systemet stöder är organiserad på Kommunstyrelsens förvaltning eller Förvaltningen för Service.
- Systemförvaltare, tjänsteförvaltare, huvudansvarig superanvändare eller områdesansvarig behöver inte vara organiserad på Kommunstyrelsens förvaltning eller Förvaltningen för Service.

3.2 Förvaltningsspecifik

- En förvaltningsspecifikt digital tjänst eller system stöder en eller flera processer som berör en eller flera förvaltningar (ej alla).
- En förvaltningsspecifik digital tjänst eller system används av en eller fler förvaltningar (ej alla) och ägs av en förvaltning som utses vid anskaffning.
- Förvaltningarna som använder den digitala tjänsten eller systemet ansvarar själva för sin budget.
- Processägare för den process som den digitala tjänsten eller systemet stöder finns på samtliga förvaltningar som nyttjar tjänsten eller systemet.
- Systemförvaltare, tjänsteförvaltare, huvudansvarig superanvändare eller områdesansvarig är organiserad på en eller flera förvaltningar.

4 Roller

Modellen för digitala tjänster och system omfattar flera olika roller. Aktuell roll för respektive digital tjänst eller system framgår i tabellen nedan. Nedan följer en kort beskrivning av modellens roller och intressenter.

Ägare - Ägare är alltid förvaltningschef eller biträdande kommundirektör.³ Ägaren har det yttersta ansvaret för digital tjänst eller system.

Budgetansvarig – Budgetansvarig är en chef och med fördel processägaren eller den tjänsteperson som är mycket kunnig på processen/processerna som den digitala tjänsten eller systemet stöder. Budgetansvarig ansvarar för den budget som hör till den digitala tjänsten eller systemet.

Systemförvaltare - Systemförvaltaren leder det operativa arbetet för verksamhetssystemet och samarbetar med flera roller. En systemförvaltare har mycket goda kunskaper inom IT och viss kunskap om tekniken och integrationer.

Tjänsteförvaltare – Tjänsteförvaltaren leder det operativa arbetet för plattformen och samarbetar med flera roller. En tjänsteförvaltare har mycket goda kunskaper inom IT och viss kunskap om tekniken och integrationer.

Huvudansvarig superanvändare – Huvudansvarig superanvändare leder det operativa arbetet för publik tjänst, myndighetstjänst, kommersiell tjänst eller digitalt verktyg. För huvudansvarig superanvändare av publik tjänst eller myndighetstjänst finns inga kunskapskrav inom IT. En huvudansvarig superanvändare av kommersiell tjänst har viss kunskap inom IT. En huvudansvarig superanvändare av digitalt verktyg har god kunskap inom IT.

---

³ Ägare för IT-infrastruktur är alltid verksamhetschef för Digitalt center.

Områdesansvarig - Områdesansvarig leder det operativa arbetet av IT-infrastruktur och samarbetar med flera roller. En områdesansvarig har mycket goda kunskaper inom IT och viss kunskap om tekniken och integrationer.

Systemadministratör - Systemadministratören utför uppgifter på uppdrag av systemförvaltaren eller områdesansvarig och syftet är att avlasta systemförvaltaren eller områdesansvarig. En systemadministratör har viss kunskap inom IT.

Teknisk systemförvaltare – Ansvarar för den tekniska förvaltningen och har en tät dialog med systemförvaltare, tjänsteförvaltare eller huvudansvarig superanvändare. En teknisk systemförvaltare har mycket goda kunskaper inom IT, tekniken och integrationer. Teknisk systemförvaltare arbetar på Digitalt center.

Produktägare – Ansvarar för den tekniska förvaltningen av IT-infrastruktur och har en tät dialog med områdesansvarig. En produktägare har mycket goda kunskaper inom IT, tekniken och integrationer. Produktägaren arbetar på Digitalt center.

Superanvändare - Användare som är mycket kunnig på användningen av digital tjänst eller system i den egna verksamheten. Superanvändaren kan ge support och utbilda andra.

Användare – De som använder digitala tjänsten eller systemets funktioner för att underlätta i olika moment i sitt arbete.

Informationsägare - Nämnd eller styrelse som har det yttersta ansvaret för informationsinnehållet i den digitala tjänsten och systemet.

Informationsförvaltare - Ansvarar för samordning och förvaltning av informationen i den digitala tjänsten och systemet. Informationsförvaltaren har mycket goda kunskaper om informationen och ansvarar för hur den lagras. Informationsförvaltaren har ett nära samarbete med systemförvaltaren, tjänsteförvaltaren, huvudansvarig superanvändare eller områdesansvarig.

Personuppgiftsansvarig verksamhet - Nämnd som är personuppgiftsansvarig enligt kommunens reglementen och därmed ska bestämma om ändamål och medel för behandlingen.

Biträdesverksamhet - Nämnd som hanterar personuppgifter för en annan personuppgiftsansvarig nämnds räkning.

Processägare – Ansvarar för att processen som helhet är ändamålsenligt och effektiv. Processägaren är med fördel även budgetansvarig och har en tät dialog med systemförvaltare, tjänsteförvaltare, huvudansvarig superanvändare och områdesansvarig. I Kungsbacka kommuns processmodell finns mer information att läsa om rollen.

Processledare – Ansvarar för det löpande och operativa utvecklings- och underhållsarbetet i processen. I Kungsbacka kommuns processmodell finns mer information att läsa om rollen.

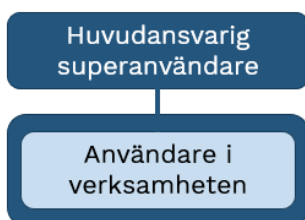
Leverantör – Företag, myndighet eller organisation som tillhandahåller den digitala tjänsten eller systemet.

4.1 Roller för digitala tjänster och system

I arbetet med digitala tjänster och system är flera tjänstepersoner involverade och beroende på vilket ansvar de har eller vilka uppgifter de arbetar med i kommunens digitala tjänster och system har de en roll. Nedan beskrivs vilka roller som finns för respektive digital tjänst eller system och hur de är organiserade.

4.1.1 Publika tjänster och myndighetstjänster

För publika tjänster och myndighetstjänster finns det alltid en huvudansvarig superanvändare. De som använder publika tjänster och myndighetstjänster är användare i verksamheten.

Bild: Roller publika tjänster och myndighetstjänster

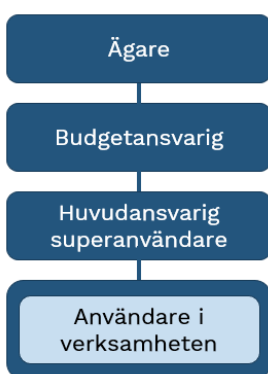
Obligatorisk roll för publika tjänster och myndighetstjänster:

- Huvudansvarig superanvändare

Obligatorisk roll bör vara utsedd vid anskaffningen av ny publik tjänst eller myndighetstjänst.

4.1.2 Kommersiella tjänster

För kommersiella tjänster finns det alltid en ägare, en budgetansvarig och en huvudansvarig superanvändare. De som använder kommersiella tjänster är användare i verksamheten.

Bild: Roller kommersiella tjänster

Obligatoriska roller för kommersiella tjänster:

- Ägare
- Budgetansvarig
- Huvudansvarig superanvändare

Obligatoriska roller bör om möjligt vara utsedda vid anskaffningen av ny kommersiell tjänst. I de fall Kungsbacka kommun inte betalar en avgift för att nyttja tjänsten är budgetansvarig inte obligatorisk.

Det finns även intressenter som behöver samverka kring kommersiella tjänster. Identifierade intressenter är; informationsägare, processägare och leverantör. Samtliga har ett ansvar att samarbeta med andra roller och intressenter.

4.1.3 Digitala verktyg

För digitala verktyg finns det alltid en ägare, en budgetansvarig, en huvudansvarig superanvändare och en teknisk systemförvaltare. Om det är flera förvaltningar som använder digitalt verktyg kan det finnas flera budgetansvariga. De som använder digitala verktyg är användare i verksamheten. För digitala verktyg med många användare och användare på flera förvaltningar är det vanligt att man utser superanvändare, oftast en eller ett fåtal per förvaltning. Det finns en processägare som ansvar för processen i digitalt verktyg.

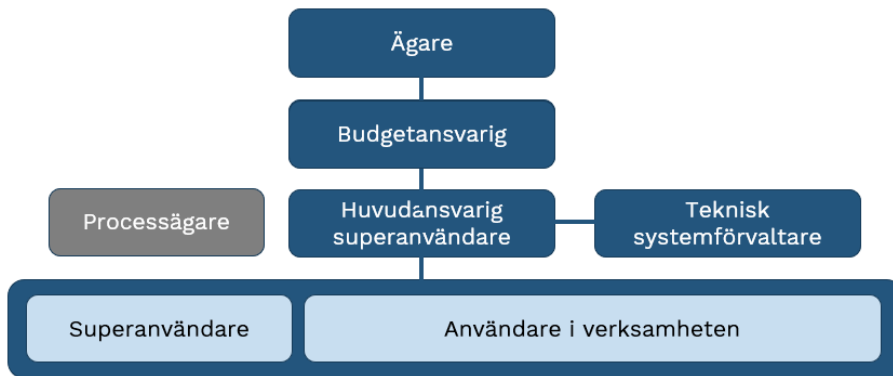

Bild: Roller digitala verktyg

Obligatoriska roller för digitala verktyg:

- Ägare
- Budgetansvarig
- Huvudansvarig superanvändare
- Teknisk systemförvaltare
- Processägare

Obligatoriska roller bör om möjligt vara utsedda vid anskaffningen av nytt digitalt verktyg. Övriga roller är frivilliga och tillämpas efter behov.

Det finns även intressenter som behöver samverka kring digitala verktyg. Identifierade intressenter är; informationsägare, informationsförvaltare, processledare och leverantör. Samtliga har ett ansvar att samarbeta med andra roller och intressenter.

4.1.4 Verksamhetssystem

För verksamhetssystem finns det alltid en ägare, en budgetansvarig, en systemförvaltare och en teknisk systemförvaltare. Om det är flera förvaltningar som använder verksamhetssystemet kan det finnas flera budgetansvariga. Vanligtvis finns det en systemförvaltare men om verksamhetssystemet kräver kan det finnas fler än en systemförvaltare. Om det är ett verksamhetssystem med många användare, som stöder flera processer eller med komplexa integrationer utses ofta en eller ett fåtal systemadministratörer som kan avlasta systemförvaltaren i dess uppgifter. De som använder verksamhetssystemet är användare i verksamheten. För verksamhetssystem med många användare och användare på flera förvaltningar är det vanligt att man utser superanvändare, oftast en eller ett fåtal per förvaltning. Det finns en processägare som ansvar för processen i verksamhetssystemet.

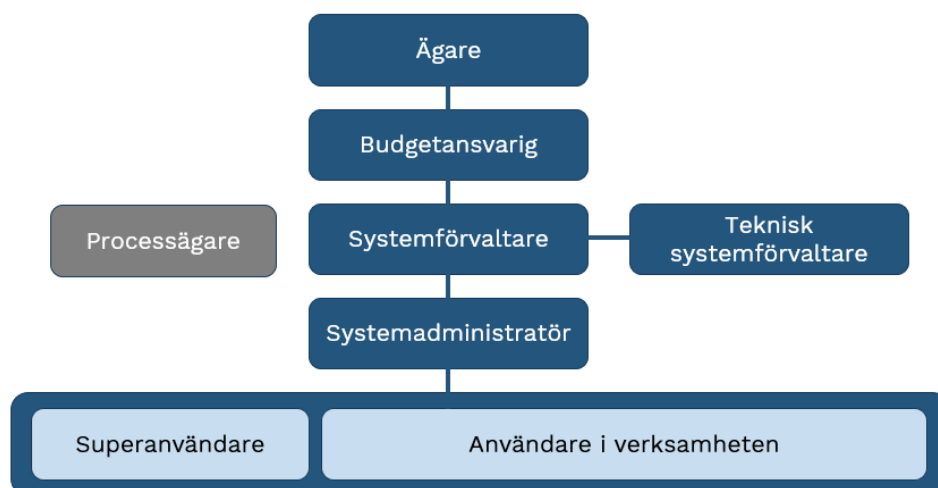

Bild: Roller verksamhetssystem

Obligatoriska roller för verksamhetssystem:

- Ägare
- Budgetansvarig
- Systemförvaltare
- Teknisk systemförvaltare
- Processägare

Obligatoriska roller bör om möjligt vara utsedda inför upphandling av nytt verksamhetssystem. Övriga roller är frivilliga och tillämpas efter behov.

Det finns även intressenter som behöver samverka kring verksamhetssystem. Identifierade intressenter är; informationsägare, informationsförvaltare, processledare och leverantör. Samtliga har ett ansvar att samarbeta med andra roller och intressenter.

4.1.5 Plattform

För plattformen finns det alltid en ägare, en budgetansvarig, en tjänsteförvaltare och en teknisk systemförvaltare. Om det är flera förvaltningar som använder plattformen kan det finnas flera budgetansvariga. Vanligtvis finns det en tjänsteförvaltare men om plattformen kräver kan det finnas fler än en tjänsteförvaltare. De som använder plattformen är användare⁴ i verksamheten. För plattformar med många användare och användare på flera förvaltningar är det vanligt att man utser superanvändare, oftast en eller ett fåtal per förvaltning. Det finns en processägare som ansvar för processen i plattformen.

⁴ Kan även kallas utvecklare då de som använder plattformen utvecklar för en slutanvändare. Slut användaren har inte ett gränssnitt i plattformen eftersom det som utvecklas presenteras utanför plattformen.

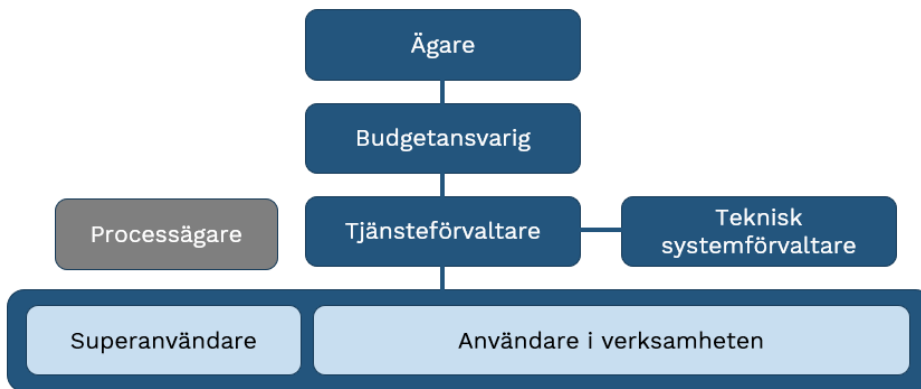

Bild: Roller plattform

Obligatoriska roller för plattformar:

- Ägare
- Budgetansvarig
- Tjänsteförvaltare
- Teknisk systemförvaltare
- Processägare

Obligatoriska roller bör om möjligt vara utsedda inför upphandling av ny plattform. Övriga roller är frivilliga och tillämpas efter behov.

Det finns även intressenter som behöver samverka kring plattformen. Identifierade intressenter är; informationsägare, informationsförvaltare, processledare och leverantör. Samtliga har ett ansvar att samarbeta med andra roller och intressenter.

4.1.6 IT-infrastruktur

För IT-infrastruktur finns det alltid en ägare, en budgetansvarig, en områdesansvarig och en produktägare. Om det är en IT-infrastruktur med många användare, som stöder flera processer eller med komplexa integrationer utses ofta en eller ett fåtal systemadministratörer som kan avlasta områdesansvarig i dess uppgifter. De som använder infrastrukturen är användare i verksamheten.

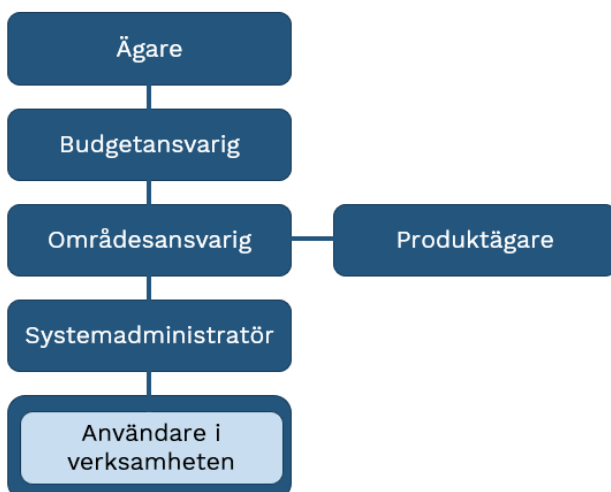

Bild: Roller IT-infrastruktur

Obligatoriska roller för IT-infrastruktur:

- Ägare

- Budgetansvarig
- Områdesansvarig
- Produktägare

Obligatoriska roller bör om möjligt vara utsedda inför upphandling av IT-infrastruktur. Övriga roller är frivilliga och tillämpas efter behov.

Det finns även intressenter som behöver samverka kring IT-infrastrukturen. Identifierade intressenter är; informationsägare, processägare och leverantör. Samtliga har ett ansvar att samarbeta med andra roller och intressenter.

5 Rollers ansvar

5.1 Ägare

För samtliga kommersiella tjänster, digitala verktyg, verksamhetssystem, plattformar och IT-infrastrukturer är det obligatoriskt med en utsedd ägare. Ägaren är alltid förvaltningschef eller biträdande kommundirektör. Undantaget är för IT-infrastruktur där verksamhetschef för Digitalt center är ägare. Ägaren har det yttersta ansvaret för den digitala tjänsten eller systemet. Ägaren kan delegera uppgifter inom verksamheten men kan inte frånsäga sig ansvaret. När en ny digital tjänst eller system anskaffas ska ägaren utses innan upphandling påbörjas. I de fall det inte sker någon upphandling ska ägaren utses vid anskaffningen. Ägaren kan komma att delta vid möten med leverantör när frågor där ägaren har ett ansvar är aktuella.

Om digital tjänst eller system organisatoriskt definieras som förvaltningsspecifik och används av fler än en förvaltning ska ägaren ha ett nära samarbete med förvaltningschefer/biträdande kommundirektör på de förvaltningar som även nyttjar digital tjänst eller system.

För publika tjänster och myndighetstjänster finns inte någon ägare. Om publika tjänster eller myndighetstjänster har en utpekad process är processägaren ytterst ansvarig.

5.1.1 Ägarens ansvar

I rollen som ägare har man ett ansvar för de digitala tjänster och system som man är utsett ansvarig för.

- Ägaren ansvarar för att digital tjänst eller system kan finansieras under avtalstiden.
- Ägaren utser budgetansvarig med tillhörande budget för digital tjänst och system.
- Ägaren utser systemförvaltare, tjänsteförvaltare, huvudansvarig superanvändare eller områdesansvarig.
- Ägaren beslutar om att säga upp eller förlänga avtal.⁵
- Ägaren ansvarar för att personuppgiftsbiträdesavtal är upprättat med leverantör för de digitala tjänster och system som innehåller personuppgifter.⁶
- Ägaren godkänner och beslutar om föreslagna åtgärder efter informationsklassning enligt handlingsplan.

5.2 Budgetansvarig

Budgetansvarig ska alltid vara utsedd för kommersiella tjänster, digitala verktyg, verksamhetssystem, plattformar och IT-infrastruktur. Undantaget är de kommersiella tjänster där kommunen inte betalar någon

---

⁵ I nämndens delegeringsförteckning framgår vem som har delegation på att säga upp, förlänga och underteckna avtal. För digitala tjänster och system är det en fördel om ägaren är den som beslutar om att säga upp eller förlänga avtal.

⁶ Kommunstyrelsen tecknar personuppgiftsbiträdesavtal för alla kommungemensamma digitala tjänster och system och för de digitala tjänster och system som används av mer än en nämnds förvaltningar.

avgift för att nyttja tjänsten. Budgetansvarig utses innan upphandling och i de fall det inte sker någon upphandling ska budgetansvarig utses vid anskaffningen.

Det är fördelaktigt om budgetansvarig även är processägare eller har mycket goda kunskaper om processen/processerna som digitala tjänsten eller systemet stöder. I annat fall ska budgetansvarig rådfråga processägaren och ha ett nära samarbete.

För publika tjänster och myndighetstjänster betalar Kungsbacka kommun ingen avgift för att nyttja tjänsten och därmed finns inte någon budgetansvarig.

5.2.1 Budgetansvarigs ansvar

I rollen som budgetansvarig har man ett ansvar för de digitala tjänster och system som man är utsett budgetansvarig för.

- Budgetansvarig ansvarar för att godkänna årlig budget för digital tjänst eller system.
- Budgetansvarig ansvarar för att godkänna årlig förvaltningsplan.
- Budgetansvarig ansvarar för att godkänna årlig uppföljningsrapport.
- Budgetansvarig säkerställer att det finns budget för de utvecklingsbehov som uppkommer utanför ramen och som tidigare inte är beslutade enligt förvaltningsplan. Budgetansvarig bör ha en tät dialog med processägaren och dessa utvecklingsbehov bör hanteras vid utvecklingsrådet.
- Budgetansvarig ska regelbundet följa upp kostnaderna tillsammans med systemförvaltare, tjänsteförvaltare, huvudansvarig superanvändare eller områdesansvarig. Eventuella avvikelser rapporteras till ägaren.
- Budgetansvarig ansvarar för att godkänna testplan och slutrapport i testarbetet vid uppgraderingar enligt Kungsbacka kommuns testmetodik.

5.3 Systemförvaltare

Systemförvaltaren har en viktig roll i arbetet med verksamhetssystem. Systemförvaltare ska alltid vara utsedd för verksamhetssystem. Systemförvaltaren utses innan upphandling och i de fall det inte sker någon upphandling ska systemförvaltaren utses vid anskaffningen.

Vid upphandling av nytt verksamhetssystem deltar systemförvaltaren i upphandlingen. En systemförvaltare har mycket god kännedom om avtalstid och vad som gäller angående upphandling och förlängning.

Systemförvaltaren leder det operativa arbetet och är expert på verksamhetssystemets funktioner och möjligheter. Systemförvaltaren har övergripande kunskap om de processer som verksamhetssystemet stöder. En systemförvaltare har mycket goda kunskaper inom IT och viss kunskap om tekniken och integrationer kring verksamhetssystemet.

I testarbetet är systemförvaltaren testledare vid uppgraderingar. Vid större utvecklingsfrågor samarbetar systemförvaltare, processägare och informationsägare.

I kommunens arbete med informationsklassning av information i verksamhetssystem deltar systemförvaltaren enligt kommunens rutin för informationsklassificering. I de fall det ska göras en konsekvensbedömning för personuppgiftsbehandlingen i det aktuella verksamhetssystemet medverkar systemförvaltaren och har en ledande roll.

För verksamhetssystem finns det både interna och externa forum och nätverk. Här deltar systemförvaltaren aktivt. Forum beskrivs vidare i avsnittet nedan, Forum. Systemförvaltaren har en tät dialog med teknisk systemförvaltare. För verksamhetssystem kan systemförvaltaren vid behov delegera uppgifter till systemadministratör.

5.3.1 Systemförvaltarens ansvar

I rollen som systemförvaltare har man ett ansvar för verksamhetssystemet som man är utsedd för.

- Systemförvaltaren omvärldsbevakar och tillser att verksamhetssystemet löpande utvecklas för att ge största möjliga nytta för verksamheten.
- Systemförvaltaren ansvarar för löpande avtalsuppföljning.
- Systemförvaltaren ansvarar för ekonomisk administration och uppföljning samt att rapportera avvikelser till budgetansvarig.
- Systemförvaltaren ansvarar för att i samråd med processägare, budgetansvarig, teknisk systemförvaltare och leverantör ta beslut om nya versioner och uppgraderingar.
- Systemförvaltaren ansvarar för rutiner vid uppgraderingar.
- Systemförvaltaren ansvarar för att leda och planera testarbetet enligt Kungsbacka kommuns testmetodik.
- Systemförvaltaren ansvarar för att informera om förändringar i verksamhetssystemets funktioner.
- Systemförvaltaren ansvarar för att upprätta och revidera årlig förvaltningsplan.
- Systemförvaltaren ansvarar för att besluta om och verkställa utveckling enligt förvaltningsplanen.
- Systemförvaltaren ansvarar för att avgöra om utvecklingsinitiativ hör till verksamhetssystemets löpande utveckling eller om initiativet bör behandlas som nytt behov enligt Kungsbacka kommuns process för Nytt behov.
- Systemförvaltaren ansvarar för att upprätta årlig uppföljningsrapport.
- Systemförvaltaren ansvarar för leverantörskontakter.
- Systemförvaltaren ansvarar för att genomföra felsökningar.
- Systemförvaltaren ansvarar för att rapportera fel, ändringsönskemål och utvecklingsärenden till leverantör.
- Systemförvaltaren ansvarar för att upprätthålla dokumentationen för verksamhetssystemet. I dokumentationen ingår översikten av verksamhetssystemet och den övergripande bilden av integrationsflöden.
- Systemförvaltaren föreslår åtgärder enligt handlingsplan från informationsklassningen och ansvarar för att dessa verkställs. Systemförvaltaren ansvarar för att informera teknisk systemförvaltare om de åtgärder som teknisk systemförvaltare ansvarar för.
- Systemförvaltaren ansvarar för uppföljning av krav mot driftleverantör – drift gällande Service Level Agreement (SLA) på tillgänglighet och redundans baserat på informationsklassning.
- Systemförvaltaren ansvarar för att följa upp applikations- och teknisk drift.
- Systemförvaltaren ansvarar för att ge användare support och utbildning i verksamhetssystemet.
- Systemförvaltaren ansvarar för behörighetsadministration.
- Systemförvaltaren ansvarar för att hantera tillhörande licenser. Systemförvaltaren ansvarar även för att kommunen har rätt antal licenser, att det är rätt licenser som används, beställer nya licenser och testar licenser.⁷

5.4 Tjänsteförvaltare

Tjänsteförvaltaren har en viktig roll i arbetet med plattformar. Tjänsteförvaltaren ska alltid vara utsedd för plattformar. Tjänsteförvaltaren utses innan upphandling och i de fall det inte sker någon upphandling ska tjänsteförvaltaren utses vid anskaffningen.

---

⁷ Det kan finnas undantag där Digitalt center ansvarar för beställningen av licenser efter dialog med systemförvaltare.

Vid upphandling av ny plattform deltar tjänsteförvaltaren i upphandlingen. En tjänsteförvaltare har mycket god kännedom om avtalstid och vad som gäller angående upphandling och förlängning.

Tjänsteförvaltaren leder det operativa arbetet och är expert på plattformens funktioner och möjligheter. Tjänsteförvaltaren har övergripande kunskap om de processer som plattformen stöder. En tjänsteförvaltare har mycket goda kunskaper inom IT och viss kunskap om tekniken och integrationer kring plattformen.

I testarbetet är tjänsteförvaltaren testledare vid uppgraderingar.

I kommunens arbete med informationsklassning av information i plattformar deltar tjänsteförvaltaren enligt kommunens rutin för informationsklassificering. I de fall det ska göras en konsekvensbedömning för personuppgiftsbehandlingen i den aktuella plattformen medverkar tjänsteförvaltaren och har en ledande roll.

För plattformar finns det både interna och externa forum och nätverk. Här deltar tjänsteförvaltaren aktivt. Forum beskrivs vidare i avsnittet nedan, Forum. Tjänsteförvaltaren har en tät dialog med teknisk systemförvaltare.

5.4.1 Tjänsteförvaltarens ansvar

I rollen som tjänsteförvaltare har man ett ansvar för plattformen som man är utsedd för.

- Tjänsteförvaltaren omvärldsbevakar och tillser att plattformen ger största möjliga nytta för verksamheten.
- Tjänsteförvaltaren ansvarar för löpande avtalsuppföljning.
- Tjänsteförvaltaren ansvarar för ekonomisk administration och uppföljning samt att rapportera avvikelser till budgetansvarig.
- Tjänsteförvaltaren ansvarar för att i samråd med processägare, budgetansvarig, teknisk systemförvaltare och leverantör ta beslut om nya versioner och uppgraderingar.
- Tjänsteförvaltaren ansvarar för rutiner vid uppgraderingar.
- Tjänsteförvaltaren ansvarar för att leda och planera testarbetet enligt Kungsbacka kommuns testmetodik.
- Tjänsteförvaltaren ansvarar för att informera om förändringar i plattformens funktioner.
- Tjänsteförvaltaren ansvarar för att upprätta och revidera årlig förvaltningsplan.
- Tjänsteförvaltaren ansvarar för att besluta om och verkställa utveckling enligt förvaltningsplanen.
- Tjänsteförvaltaren ansvarar för att upprätta årlig uppföljningsrapport.
- Tjänsteförvaltaren ansvarar för leverantörskontakter.
- Tjänsteförvaltaren ansvarar för att genomföra felsökningar.
- Tjänsteförvaltaren ansvarar för att rapportera fel till leverantör.
- Tjänsteförvaltaren ansvarar för att upprätthålla dokumentationen för plattformen. I dokumentationen ingår översikten av plattformen och den övergripande bilden av integrationsflöden.
- Tjänsteförvaltaren föreslår åtgärder enligt handlingsplan från informationsklassningen och ansvarar för att dessa verkställs. Tjänsteförvaltaren ansvarar för att informera teknisk systemförvaltare om de åtgärder som teknisk systemförvaltare ansvarar för.
- Tjänsteförvaltaren ansvarar för uppföljning av krav mot driftleverantör – drift gällande Service Level Agreement (SLA) på tillgänglighet och redundans baserat på informationsklassning.
- Tjänsteförvaltaren ansvarar för att följa upp applikations- och teknisk drift.
- Tjänsteförvaltaren ansvarar för att ge användare support och utbildning.
- Tjänsteförvaltaren ansvarar för behörighetsadministration.

- Tjänsteförvaltaren ansvarar för att hantera tillhörande licenser. Tjänsteförvaltaren ansvarar även för att kommunen har rätt antal licenser, att det är rätt licenser som används, beställer nya licenser och testar licenser.⁸

5.5 Områdesansvarig

Områdesansvarig har en viktig roll i arbetet med IT-infrastruktur. Områdesansvarig ska alltid vara utsedd för IT-infrastruktur. Områdesansvarig utses innan upphandling och i de fall det inte sker någon upphandling ska områdesansvarig utses vid anskaffningen.

Vid upphandling av ny IT-infrastruktur deltar områdesansvarig i upphandlingen. En områdesansvarig har mycket god kännedom om avtalstid och vad som gäller angående upphandling och förlängning.

Områdesansvarig leder det operativa arbetet och är expert på IT-infrastrukturens funktioner och möjligheter. Områdesansvarig har övergripande kunskap om de processer som IT-infrastrukturen stöder. En områdesansvarig har mycket goda kunskaper inom IT och viss kunskap om tekniken och integrationer kring IT-infrastrukturen.

I testarbetet är områdesansvarig testledare vid uppgraderingar. Vid större utvecklingsfrågor samarbetar områdesansvarig, processägare och informationsägare.

I kommunens arbete med informationsklassning av information i IT-infrastruktur deltar områdesansvarig enligt kommunens rutin för informationsklassificering. I de fall det ska göras en konsekvensbedömning för personuppgiftsbehandlingen i den aktuella IT-infrastrukturen medverkar områdesansvarig och har en ledande roll.

För IT-infrastruktur finns det både interna och externa forum och nätverk. Här deltar områdesansvarig aktivt. Forum beskrivs vidare i avsnittet nedan, Forum. Områdesansvarig har en tät dialog med produktägaren. För IT-infrastruktur kan områdesansvarig vid behov delegera uppgifter till systemadministratör.

5.5.1 Områdesansvarigs ansvar

I rollen som områdesansvarig har man ett ansvar för den IT-infrastruktur som man är utsedd för.

- Områdesansvarig omvärldsbevakar och tillser att IT-infrastrukturen löpande utvecklas för att ge största möjliga nytta för verksamheten.
- Områdesansvarig ansvarar för löpande avtalsuppföljning.
- Områdesansvarig ansvarar för ekonomisk administration och uppföljning samt att rapportera avvikelser till budgetansvarig.
- Områdesansvarig ansvarar för att i samråd med processägaren, budgetansvarig, produktägare och leverantör ta beslut om nya versioner och uppgraderingar.
- Områdesansvarig ansvarar för rutiner vid uppgraderingar.
- Områdesansvarig ansvarar för att leda och planera testarbetet enligt Kungsbacka kommuns testmetodik.
- Områdesansvarig ansvarar för att informera om förändringar i IT-infrastrukturens funktioner.
- Områdesansvarig ansvarar för att upprätta och revidera årlig förvaltningsplan.
- Områdesansvarig ansvarar för att besluta om och verkställa utveckling enligt förvaltningsplanen.
- Områdesansvarig ansvarar för att avgöra om utvecklingsinitiativ hör till IT-infrastrukturens löpande utveckling eller om initiativet bör behandlas som nytt behov enligt Kungsbacka kommuns process för Nytt behov.
- Områdesansvarig ansvarar för att upprätta årlig uppföljningsrapport.

---

⁸ Det kan finnas undantag där Digitalt center ansvarar för beställningen av licenser efter dialog med tjänsteförvaltare.

- Områdesansvarig ansvarar för leverantörskontakter.
- Områdesansvarig ansvarar för att genomföra felsökningar.
- Områdesansvarig ansvarar för att rapportera fel, ändringsönskemål och utvecklingsärenden till leverantör.
- Områdesansvarig ansvarar för att upprätthålla dokumentationen för IT-infrastruktur. I dokumentationen ingår översikten av IT-infrastruktur och den övergripande bilden av integrationsflöden.
- Områdesansvarig föreslår åtgärder enligt handlingsplan från informationsklassningen och ansvarar för att dessa verkställs. Områdesansvarig ansvarar för att informera produktägaren om de åtgärder som produktägaren ansvarar för.
- Områdesansvarig ansvarar för uppföljning av krav mot driftleverantör – drift gällande Service Level Agreement (SLA) på tillgänglighet och redundans baserat på informationsklassning.
- Områdesansvarig ansvarar för att följa upp applikations- och teknisk drift.
- Områdesansvarig ansvarar för att ge användare support och utbildning.
- Områdesansvarig ansvarar för behörighetsadministration.
- Områdesansvarig ansvarar för att hantera tillhörande licenser. Områdesansvarig ansvarar även för att kommunen har rätt antal licenser, att det är rätt licenser som används, beställer nya licenser och testar licenser.⁹

5.6 Huvudansvarig superanvändare digitalt verktyg

Huvudansvarig superanvändare har en viktig roll i arbetet med digitala verktyg. Huvudansvarig superanvändare ska alltid vara utsedd för digitala verktyg. Huvudansvarig superanvändare utses innan upphandling och i de fall det inte sker någon upphandling ska huvudansvarig superanvändare utses vid anskaffningen.

Vid upphandling av nytt digitalt verktyg deltar huvudansvarig superanvändare i upphandlingen. En huvudansvarig superanvändare har mycket god kännedom om avtalstid och vad som gäller angående upphandling och förlängning.

Huvudansvarig superanvändare leder det operativa arbetet och är expert på det digitala verktygets funktioner och möjligheter. Huvudansvarig superanvändare har övergripande kunskap om de processer som digitalt verktyg stöder. Huvudansvarig superanvändare har goda kunskaper inom IT och viss kunskap om tekniken och integrationer som hör till det digitala verktyget.

I testarbetet är huvudansvarig superanvändare testledare vid uppgraderingar.

I kommunens arbete med informationsklassning av information i digitala verktyg deltar huvudansvarig superanvändare enligt kommunens rutin för informationsklassificering. I de fall det ska göras en konsekvensbedömning medverkar huvudansvarig superanvändare och har en ledande roll i arbetet med konsekvensbedömningen.

För digitala verktyg finns både interna och externa forum och nätverk. Här deltar huvudansvarig superanvändare aktivt. Forum beskrivs vidare i avsnittet nedan, Forum. Huvudansvarig superanvändare har en tät dialog med teknisk systemförvaltare.

5.6.1 Huvudansvarig superanvändares ansvar för digitalt verktyg

I rollen som huvudansvarig superanvändare har man ett ansvar för det digitala verktyg som man är utsedd för.

---

⁹ Det kan finnas undantag där Digitalt center ansvarar för beställningen av licenser efter dialog med områdesansvarig.

- Huvudansvarig superanvändare omvärldsbevakar och tillser att digitalt verktyg ger största möjliga nytta för verksamheten.
- Huvudansvarig superanvändare ansvarar för löpande avtalsuppföljning.
- Huvudansvarig superanvändare ansvarar för ekonomisk administration och uppföljning samt att rapportera avvikelser till budgetansvarig.
- Huvudansvarig superanvändare ansvar för att i samråd med processägare, budgetansvarig, teknisk systemförvaltare och leverantör ta beslut om nya versioner.
- Huvudansvarig superanvändare ansvarar för rutiner vid uppgraderingar.
- Huvudansvarig superanvändare ansvarar för att leda och planera testarbetet enligt Kungsbacka kommuns testmetodik.
- Huvudansvarig superanvändare ansvarar för att upprätta och revidera årlig förvaltningsplan.
- Huvudansvarig superanvändare ansvarar för att besluta om och verkställa utveckling enligt förvaltningsplanen.
- Huvudansvarig superanvändare ansvarar för att upprätta årlig uppföljningsrapport.
- Huvudansvarig superanvändare ansvarar för leverantörskontakter.
- Huvudansvarig superanvändare ansvarar för att rapportera fel till leverantör.
- Huvudansvarig superanvändare ansvarar för att upprätthålla dokumentationen för digitalt verktyg. I dokumentationen ingår översikten av digitalt verktyg och den övergripande bilden av integrationsflöden.
- Huvudansvarig superanvändare föreslår åtgärder enligt handlingsplan från informationsklassningen och ansvarar för att dessa verkställs. Huvudansvarig superanvändare ansvarar för att informera teknisk systemförvaltare om de åtgärder som teknisk systemförvaltare ansvarar för.
- Huvudansvarig superanvändare ansvarar för uppföljning av krav mot driftleverantör – drift gällande Service Level Agreement (SLA) på tillgänglighet och redundans baserat på informationsklassning.
- Huvudansvarig superanvändare ansvarar för att följa upp applikations- och teknisk drift.
- Huvudansvarig superanvändare ansvarar för att ge användare support och utbildning i digitalt verktyg.
- Huvudansvarig superanvändare ansvarar för behörighetsadministration.
- Huvudansvarig superanvändare ansvarar för att hantera tillhörande licenser. Huvudansvarig superanvändare ansvarar även för att kommunen har rätt antal licenser, att det är rätt licenser som används, beställer nya licenser och testar licenser.¹⁰

5.7 Huvudansvarig superanvändare kommersiell tjänst

Huvudansvarig superanvändare har en viktig roll i arbetet med kommersiella tjänster. Huvudansvarig superanvändare ska alltid vara utsedd för kommersiell tjänst. Huvudansvarig superanvändare utses vid anskaffningen eller när tjänsten börjar användas.

Vid upphandling av ny kommersiell tjänst deltar huvudansvarig superanvändare i upphandlingen. En huvudansvarig superanvändare har mycket god kännedom om avtalstid och vad som gäller angående upphandling och förlängning.

Huvudansvarig superanvändare är mycket duktig på tjänstens funktioner och möjligheter. Huvudansvarig superanvändare har viss kunskap inom IT.

---

¹⁰ Det kan finnas undantag där Digitalt center ansvarar för beställningen av licenser efter dialog med huvudansvarig superanvändare.

Om det sker några tester är det huvudansvarig superanvändare som leder testarbetet.

I kommunens arbete med informationsklassning av information i tjänsten deltar huvudansvarig superanvändare enligt kommunens rutin för informationsklassificering. I de fall det ska göras en konsekvensbedömning medverkar huvudansvarig superanvändare och har en ledande roll i arbetet med konsekvensbedömningen.

För kommersiella tjänster finns det forum. Här deltar huvudansvarig superanvändare. Forum beskrivs vidare i avsnittet nedan, Forum.

5.7.1 Huvudansvarig superanvändares ansvar för kommersiell tjänst

I rollen som huvudansvarig superanvändare har man ett ansvar för den tjänst som man är utsedd för.

- Huvudansvarig superanvändare tillser att tjänsten ger största möjliga nytta för verksamheten.
- Huvudansvarig superanvändare ansvarar för att upprätthålla eventuell dokumentation. I dokumentationen ingår översikten av tjänsten och den övergripande bilden av integrationsflöden.
- Huvudansvarig superanvändare för kommersiell tjänst ansvarar för ekonomisk administration och uppföljning samt rapportera avvikelser till budgetansvarig.
- Huvudansvarig superanvändare föreslår åtgärder enligt handlingsplan från informationsklassningen och ansvarar för att dessa verkställs.
- Huvudansvarig superanvändare ansvarar för att ge användare support och utbildning i den kommersiella tjänsten.
- Huvudansvarig superanvändare ansvarar för behörighetsadministrationen för de tjänster som har denna funktion.

5.8 Huvudansvarig superanvändare publik tjänst och myndighetstjänst

Huvudansvarig superanvändare har en viktig roll i arbetet med publika tjänster och myndighetstjänster. Huvudansvarig superanvändare ska alltid vara utsedd för publik tjänst och myndighetstjänst. Huvudansvarig superanvändare utses när tjänsten börjar användas.

Huvudansvarig superanvändare är mycket duktig på tjänstens funktioner och möjligheter.

Om det sker några tester är det huvudansvarig superanvändare som leder testarbetet.

I kommunens arbete med informationsklassning av information i tjänsten deltar huvudansvarig superanvändare enligt kommunens rutin för informationsklassificering. I de fall det ska göras en konsekvensbedömning medverkar huvudansvarig superanvändare och har en ledande roll i arbetet med konsekvensbedömningen.

För publik tjänst och myndighetstjänst finns det forum. Här deltar huvudansvarig superanvändare. Forum beskrivs vidare i avsnittet nedan, Forum.

5.8.1 Huvudansvarig superanvändares ansvar för publik tjänst och myndighetstjänst

I rollen som huvudansvarig superanvändare har man ett ansvar för den tjänst som man är utsedd för.

- Huvudansvarig superanvändare tillser att tjänsten ger största möjliga nytta för verksamheten.
- Huvudansvarig superanvändare ansvarar för att upprätthålla eventuell dokumentation.
- Huvudansvarig superanvändare föreslår åtgärder enligt handlingsplan från informationsklassningen och ansvarar för att dessa verkställs.
- Huvudansvarig superanvändare ansvarar för att ge användare support och utbildning i tjänsten.

- Huvudansvarig superanvändare ansvarar för behörighetsadministrationen för de tjänster som har denna funktion.

5.9 Systemadministratör

Systemadministratör utses vid behov för verksamhetssystem och IT-infrastruktur. Beroende på verksamhetssystemets/IT-infrastrukturens storlek och antalet användare kan det finnas behov av en eller flera systemadministratörer som kan vara organiserad på samma enhet som systemförvaltaren/områdesansvarig eller på olika enheter eller förvaltningar. Systemadministratören utför uppgifter på uppdrag av systemförvaltaren eller områdesansvarig.

En systemadministratör har viss kunskap inom IT.

Systemadministratören har inget ansvar då ansvaret alltid är systemförvaltarens eller den områdesansvariges.

5.10 Teknisk systemförvaltare

Teknisk systemförvaltare har en viktig roll i arbetet med digitala verktyg, verksamhetssystem och plattformar. Teknisk systemförvaltare arbetar på Digitalt center och har mycket goda kunskaper inom IT, teknik och integrationer.

Teknisk systemförvaltare ska alltid vara utsedd för kommunens digitala tjänster, verksamhetssystem och plattformar men uppgifter och ansvar skiljer sig beroende på tjänstens eller systemets driftsform.

Teknisk systemförvaltare utses innan upphandling och i de fall det inte sker någon upphandling ska teknisk systemförvaltare utses vid anskaffningen.

Teknisk systemförvaltare har en tät dialog med systemförvaltare, tjänsteförvaltare och huvudansvarig superanvändare.

5.10.1 Teknisk systemförvaltares ansvar – intern drift

I rollen som teknisk systemförvaltare för digital tjänst eller system som driftas internt har man ett ansvar för den digitala tjänst eller system som man är utsedd för.

- Teknisk systemförvaltare har ett tekniskt funktions- och driftsansvar.
- Teknisk systemförvaltare ansvarar för uppsättning av teknisk miljö.
- Teknisk systemförvaltare är kontaktperson och teknisk samordnare vid installation och uppgraderingar av digital tjänst och system vid intern drift.
- Teknisk systemförvaltare stöttar testledaren i testarbetet.
- Teknisk systemförvaltare ansvarar för att genomföra tekniska tester enligt Kungsbacka kommuns testmetodik.
- Teknisk systemförvaltare ansvarar för att upprätta och underhålla teknisk systemdokumentation.
- Teknisk systemförvaltare ansvarar för klientåtkomst som att samordna, tillgängliggöra digital tjänst eller system för användaren och klientpaketering.
- Teknisk systemförvaltare ansvarar för att upplysa systemförvaltare, tjänsteförvaltare och huvudansvarig superanvändare om vilka möjligheter som finns för övervakning/larm.
- Teknisk systemförvaltare ansvarar för att samordna uppsättning av övervakning/larm enligt verksamhetens krav och tekniska möjligheter.
- Teknisk systemförvaltare ansvarar för att genomföra och följa upp åtgärder efter en informationsklassning där teknisk systemförvaltare är ansvarig.
- Teknisk systemförvaltare ansvarar för teknisk felsökning.

- Teknisk systemförvaltare är kontakten mellan Digitalt center och systemförvaltare/tjänsteförvaltare/huvudansvarig superanvändare vid larm från Digitalt centers övervakning av den digitala tjänstens eller systemets integrationer.
- Teknisk systemförvaltare ansvarar för att säkerställa backup-rutiner enligt beställning eller krav.
- Teknisk systemförvaltare ansvarar för att eventuell återläsning utförs enligt uppdrag från systemförvaltare/tjänsteförvaltare/huvudansvarig superanvändare.

5.10.2 Teknisk systemförvaltares ansvar – extern drift

I rollen som teknisk systemförvaltare för digital tjänst eller system som drifas externt har man ett ansvar för den digitala tjänst eller system som man är utsedd för.

- Teknisk systemförvaltare ansvarar för att genomföra tekniska tester enligt Kungsbacka kommuns testmetodik. Avser enbart tester av federerad inloggning och integrationer.
- Teknisk systemförvaltare ansvarar för att upprätta och underhålla teknisk systemdokumentation.
- Teknisk systemförvaltare ansvarar för klientåtkomst som att samordna, tillgängliggöra digital tjänst eller system för användaren och/eller klientpaketering.
- Teknisk systemförvaltare ansvarar för teknisk felsökning. Avser enbart federerad inloggning och integrationer.
- Teknisk systemförvaltare är kontakten mellan Digitalt center och systemförvaltare/tjänsteförvaltare/huvudansvarig superanvändare vid larm från Digitalt centers övervakning av den digitala tjänstens eller systemets integrationer.

5.11 Produktägare

Produktägaren har en viktig roll i arbetet med IT-infrastruktur. Produktägaren ska alltid vara utsedd för IT-infrastruktur. Produktägaren utses innan upphandling och i de fall det inte sker någon upphandling ska produktägaren utses vid införandet.

Vid upphandling av ny IT-infrastruktur deltar produktägaren i upphandlingen. Produktägaren har mycket goda kunskaper inom IT, tekniken och integrationer samt arbetar på Digitalt center.

I testarbetet deltar produktägaren och stöttar testledaren i testarbetet, framförallt vid tekniska tester.

Produktägaren har en tät dialog med områdesansvarig.

5.11.1 Produktägarens ansvar

I rollen som produktägare har man ett ansvar för den IT-infrastruktur som man är utsedd för.

- Produktägaren ansvarar för kontakter kring IT- och applikationsdrift.
- Produktägaren har ett tekniskt funktions- och driftsansvar.
- Produktägaren ansvarar för uppsättning av teknisk miljö.
- Produktägaren är kontaktperson och teknisk samordnare vid installation och uppgraderingar av IT-infrastruktur vid intern drift.
- Produktägaren stöttar testledaren i testarbetet.
- Produktägaren ansvarar för att genomföra tekniska tester enligt Kungsbacka kommuns testmetodik.
- Produktägaren ansvarar för att upprätta teknisk systemdokumentation.
- Produktägaren ansvarar för klientåtkomst – Samordna, tillgängliggöra IT-infrastruktur för användaren och klientpaketering.
- Produktägaren ansvarar för att upplysa områdesansvarig om vilka möjligheter som finns för övervakning/larm.

- Produktägaren ansvarar för att samordna uppsättning av övervakning/larm enligt verksamhetens krav och tekniska möjligheter.
- Produktägaren ansvarar för att genomföra och följa upp åtgärder efter en informationsklassning där produktägaren är ansvarig.
- Produktägaren ansvarar för felsökning.
- Produktägaren ansvarar för dialog med områdesansvarig om nya tekniska möjligheter så att IT-infrastrukturen löpande utvecklas för att ge största möjliga nytta för verksamheten.
- Produktägaren ansvarar för att övervaka integrationer och agera vid larm. SPOC (Single Point of Contact, roll hos Digitalt center) tar kontakt med produktägaren som gör en första bedömning för att sedan ta dialogen vidare med områdesansvarig.
- Produktägaren ansvarar för att säkerställa backup-rutiner enligt beställning eller krav.
- Produktägaren ansvarar för att eventuell återläsning utförs enligt uppdrag från områdesansvarig.

5.12 Superanvändare

Superanvändare utses vid behov för digitalt verktyg, verksamhetssystem och plattformar. Det kan finnas ett fåtal superanvändare organiserade på en och samma enhet eller flera superanvändare som är organiserade på olika enheter och olika förvaltningar. En superanvändare är mycket duktig på att använda digitalt verktyg, verksamhetssystem eller plattform och framförallt på hur det används i just deras verksamhet.

Superanvändare kan ge support och utbilda andra användare. Superanvändarna sprider information till och från användarforum. Superanvändare har en mycket viktig roll och funktion då det är en användare som arbetar med digitalt verktyg, verksamhetssystem eller plattform till skillnad mot systemförvaltare, tjänsteförvaltare eller huvudansvarig superanvändare som inte alltid arbetar i de processer som verksamhetssystemet, digitalt verktyg eller plattformen stöder.

6 Forum

I arbetet med digitala tjänster och system förekommer flera olika forum. I modellen för digitala tjänster och system definieras dessa forum, syftet och vilka som deltar.

Genom att använda gemensamma definitioner på forum underlättar vi för de som deltar. Budgetansvarig kan delta vid flera olika utvecklingsråd eller kanske finns det tekniska systemförvaltare som arbetar med flera olika verksamhetssystem.

Endast ett av alla forum är obligatoriskt och det är avtalsuppföljningen.

Förutom de forum som beskrivs nedan kan det finnas forum med andra kommuner som använder samma digitala tjänst eller system, forum genom användarföreningar eller forum/nätverk som leverantören står för. Dessa forum beskrivs inte i modellen men det är bra att delta i de forum som erbjuds. Om det inte finns något liknande forum kan du själv ta kontakt med en kommun som använder samma digitala tjänst eller system för att inleda en dialog då kommuner ofta ställs inför samma frågor och funderingar.

Aktuellt forum för respektive digital tjänst eller system framgår i tabellen nedan. Om det står Ja i tabellen nedan rekommenderas det att forumet genomförs med undantag för Avtalsuppföljning där Ja innebär att det är obligatoriskt.

	Utvecklingsråd	Användarforum	Avstämningsmöte	Leverantörmöte	Avtalsuppföljning	Systemförvaltarforum
Publik tjänst	Nej	Nej	Vid behov	Nej	Nej	Nej
Myndighets-tjänst	Nej	Nej	Vid behov	Ja	Nej	Nej
Kommersiella tjänster	Nej	Nej	Vid behov	Vid behov	Nej	Nej

Digitalt verktyg	Vid behov	Vid behov	Ja	Ja	Ja	Ja
Verksamhets-system	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja
Plattform	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja
IT-infrastruktur	Ja	Vid behov	Vid behov	Ja	Ja	Ja

Bild: Översikt forum

6.1 Utvecklingsråd

Utvecklingsrådet är ett forum för både dialog och beslut. Det är systemförvaltare, tjänsteförvaltare eller områdesansvarig som kallar till utvecklingsråd och deltagare är processägare, processledare, budgetansvarig och teknisk systemförvaltare/produktägare.

Förslag på agenda:

- Dialog om nya funktioner och ny data
- Dialog och beslut om ny version och uppgradering
- Uppföljning av mål och aktiviteter från förvaltningsplanen
- Dialog om processen som digital tjänst eller system stöder
- Eventuella avvikelser i budget
- Planering för kommande år enligt förvaltningsplan (mål, aktiviteter, risker och budget)
- Information från användarforum, exempelvis initiativ från systemadministratör och/eller superanvändare
- Avtalsfrågor
- Supportärenden
- Uppföljning av åtgärder enligt handlingsplan från informationsklassning

Utvecklingsrådet är inte obligatoriskt men det är en fördel att ha utvecklingsråd då det är ett bra forum för dialog och beslut. Förslagsvis hålls utvecklingsråden en gång per månad, en gång per kvartal eller vid behov beroende på om det finns ärenden att ta upp för dialog eller beslut.

6.2 Användarforum

Användarforum är ett forum för dialog och en möjlighet för systemförvaltare, tjänsteförvaltare, huvudansvarig superanvändare eller områdesansvarig att kommunicera med systemadministratörer och superanvändare. Det är systemförvaltare, tjänsteförvaltare, huvudansvarig superanvändare eller områdesansvarig som kallar till användarforum och deltagare är systemadministratörer och superanvändare.

Förslag på agenda:

- Information om nya funktioner och ny data
- Information och presentation av nya versioner
- Information om pågående aktiviteter
- Information från utvecklingsråd
- Supportärenden
- Utbildning och behov av utbildning
- Dialog om rutiner och arbetet med digital tjänst och system
- Erfarenhetsutbyte

Användarforum är inte obligatoriskt men det är en fördel att ha användarforum då det är ett bra forum för dialog. Det är också ett forum där systemförvaltare, tjänsteförvaltare, huvudansvarig superanvändare och områdesansvarig får en tät dialog med de som använder digital tjänst eller system. Förslagsvis hålls användarforum en gång per månad eller vid behov beroende på behov av dialog.

6.3 Avstämningsmöte

Avstämningsmöte är ett forum för tät dialog mellan de som aktivt arbetar med förvaltning och utveckling av digital tjänst och system samt den process som digital tjänst eller system stöder. Dialogen är mellan systemförvaltare/tjänsteförvaltare/huvudansvarig superanvändare/områdesansvarig och processägare/processledare.

Avstämningsmöten är inte obligatoriskt men det är en fördel att löpande ha dialog för att fånga upp det dagliga och operativa arbetet samt de frågor som är aktuella att arbeta vidare med.

6.4 Leverantörmöte

Leverantörmöten är ett forum för dialog mellan kommunen och leverantör om operativt och löpande arbete. Det är systemförvaltare, tjänsteförvaltare, huvudansvarig superanvändare eller områdesansvarig som kallar till leverantörmöte. Förutom sammankallande deltar budgetansvarig, teknisk systemförvaltare, produktägare, processägare/processledare och representant från leverantör. Det kan i vissa fall även vara aktuellt att ägaren deltar.

Förslag på agenda:

- Leverantörens roadmap/utveckling av digital tjänst och system
- Nya funktioner och versioner
- Kommunens förvaltningsplan
- Pågående av avslutade supportärenden
- Dialog om samarbete

Leverantörmöten är inte obligatoriska men det är en fördel att ha en dialog med leverantören för att upprätthålla en bra relation och för att säkerställa att digital tjänst eller system nyttjas på bästa möjliga sätt för verksamheten. Förslagsvis sker leverantörmöten fyra gånger per år, vid behov eller enligt avtal. Årligen ska avtalet mellan kommunen och leverantören följas upp vilket genomförs vid forumet Avtalsuppföljning vilket beskrivs nedan.

6.5 Avtalsuppföljning

Avtalsuppföljning handlar både om den löpande och intern avtalsuppföljning samt årlig avtalsuppföljning med leverantör.

6.5.1 Löpande avtalsuppföljning

Avtalsuppföljning ska genomföras löpande under avtalsperioden genom att bland annat logga eventuella brister i förhållande till avtalade villkor och att skyndsamt avisera bristerna till leverantör för avhjälpning. Att inte avisera brister i tid, det vill säga i enlighet med vad som anges i avtalet, kan innebära att bristerna i ett senare skede anses som mindre allvarliga och i värsta fall "accepterade" av kommunen. Om leverantören trots avisering inte avhjälper bristerna inom den tid som anges i avtalet eller enligt överenskommelse ska avtalets påföljdvillkor aktualiseras, såsom viten eller skadestånd.

Ovan förutsätter att systemförvaltare, tjänsteförvaltare, huvudansvarig superanvändare och områdesansvarig har god kännedom om avtalets innehåll, det vill säga vad som kan förväntas av leveransen samt de påföljder som kan aktualiseras i det fall leverantören inte efterlever kraven.

Inköp, Förvaltningen för Service, kan ge systemförvaltare, tjänsteförvaltare, huvudansvarig superanvändare och områdesansvarig stöd i kommunikationen med leverantör gällande utkrävande av vite eller andra påföljder. Inköp kan även stödja rollerna i eventuell hantering, avtalstolkning, för att underlätta hanteringen.

6.5.2 Avtalsuppföljning som forum

Forumet avtalsuppföljning är obligatoriskt och ska genomföras minst en gång per år. Det är systemförvaltare, tjänsteförvaltare, huvudansvarig superanvändare eller områdesansvarig som kallar till avtalsuppföljning. Vid avtalsuppföljningen deltar förutom sammankallande även budgetansvarig, processägare samt representant från leverantör. Vid behov kan även ägare, teknisk systemförvaltare och produktägare delta.

Om avtalet upprättats och slutits efter en upphandling genomförd av Inköp, deltar även kontaktperson från Inköp vid avtalsuppföljningen. Kontaktpersonen från Inköp håller då i ramverket kring avtalsuppföljningen och övriga deltagare håller i innehåll. Om upphandlingen nyligen är genomförd har avtalsuppföljningen formulerats i den resultat- och analysrapport som tas fram i samband med upphandlingen.

Om Inköp på Förvaltningen för Service inte deltagit i upphandlingen kan systemförvaltare, tjänsteförvaltare, huvudansvarig superanvändare eller områdesansvarig i vissa fall ändå söka stöd och ha en dialog med Inköp. Det är bra att veta att Inköp endast tar ansvar för de avtal som de varit med och upprättat.

Innan avtalsuppföljningen genomförs tillsammans med leverantör bör mötet förberedas genom en intern dialog. Vid den interna dialogen går man igenom avtalet, avtalstid, avtalsefterlevnad, kvalitet och funktionalitet, kostnader, eventuella prisjusteringar, support och säkerställer att kommunen är nöjd med nuvarande leveranser. Om det i den interna dialogen framkommer att kommunen är nöjd med alla delar behöver det inte genomföras en avtalsuppföljning med leverantör. Detta behöver även stämmas av med leverantören då de kan påkalla en avtalsuppföljning. Om avtalsuppföljningen inte genomförs ska systemförvaltare, tjänsteförvaltare, huvudansvarig superanvändare eller områdesansvarig dokumentera den interna dialogen och när den genomfördes.

Förslag på agenda vid avtalsuppföljning med leverantör:

- Dialog om nuvarande avtal
- Dialog om avtalsefterlevnad
- Dialog om licenser

6.6 Systemförvaltarforum

Systemförvaltarforum är ett forum för systemförvaltare, tjänsteförvaltare, huvudansvarig superanvändare för digitalt verktyg, områdesansvarig, teknisk systemförvaltare och produktägare. Sammankallande är ansvarig för modellen för digitala tjänster och system. Systemförvaltarforum ger möjlighet till dialog om modellen för digitala tjänster och system, gruppdialoger och/eller erfarenhetsutbyte. Vid systemförvaltarforum bidrar deltagarna till dialog men andra medarbetare kan även bjudas in för att dela med sig om av sin kunskap och erfarenhet.

Det är frivilligt att delta vid systemförvaltarforum. Systemförvaltarforum genomförs cirka fyra gånger per år eller vid behov.

Vid behov kan även huvudansvariga superanvändare för publika tjänster, myndighetstjänster och kommersiella tjänster delta.

7 Dokumentation

I arbetet med digitala tjänster och system är det viktigt att ha en väl fungerande och uppdaterad dokumentation. I modellen beskrivs vanligt förekommande dokument, vilka mallar som finns tillgängliga och hur vi ska arbeta med dokumentationen.

I den kommungemensamma dokumenthanteringsplanen för stödprocesser framgår dokumentationen för digitala tjänster och system i processerna 2.2.2.1 Äga system, 2.2.2.2 Utveckla system och 2.2.2.3 Förvalta system. Kommunens samtliga digitala tjänster och system omfattas av dessa processer i dokumenthanteringsplanen.

I arbetet med digitala tjänster och system kommer vi ofta i kontakt med andra processer, modeller eller metodiker, exempelvis informationsklassning, processmodellen eller testmetodiken. Dokumentationen kring

dessa processer framgår inte i modellen för digitala tjänster och system utan beskrivs vidare i respektive process.

I tabellen nedan framgår vilka dokument som är obligatoriska för respektive digital tjänst eller system.

	Grundavtal	PUB-avtal	Förvaltningsplan	Uppföljningsrapport	Service Level Agreement
Publik tjänst	Nej	Nej	Nej	Nej	Nej
Myndighetstjänst	Nej	Nej	Nej	Nej	Nej
Kommersiell tjänst	Nej	Ja	Nej	Nej	Nej
Digitalt verktyg	Ja	Ja	Ja	Ja	Nej
Verksamhetssystem	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja
Plattform	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja
IT-infrastruktur	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja

Bild: Obligatorisk dokumentation

7.1 Grundavtal

Det viktigaste dokumentet är grundavtalet. Detta är ett obligatoriskt dokument för digitala verktyg, verksamhetssystem, plattformar och IT-infrastruktur.

Avtalet ska bevaras och förvaras digitalt i kommunens diarium. En kopia av avtalet förvaras i Cicerons avtalsdatabas. Ett avtal kan innehålla kommersiell sekretess även efter upphandling.

7.2 Personuppgiftsbiträdesavtal

Personuppgiftsbiträdesavtal, PUB-avtal, eller avtal som klargör ansvarsförhållandena vid gemensamt personuppgiftsansvar ska alltid finnas för de digitala tjänster och system där det förekommer personuppgifter som hanteras av en annan part för den personuppgiftsansvariges räkning. Det är obligatoriskt med PUB-avtal för kommersiella tjänster, digitala verktyg, verksamhetssystem, plattformar och IT-infrastruktur. Undantaget är om det inte förekommer några personuppgifter men då bör det ha förts en dialog med förvaltningens dataskyddskontakt. Även för publika tjänster och myndighetstjänster kan det finnas undantag. Om det förekommer personuppgifter i publika tjänster eller myndighetstjänster ska det finnas ett personuppgiftsbiträdesavtal mellan personuppgiftsansvarig och personuppgiftsbiträdet.

Personuppgiftsbiträdesavtalet ska bevaras och förvaras digitalt i kommunens diarium. En kopia av personuppgiftsbiträdesavtalet förvaras i Cicerons avtalsdatabas. Mer information finns att läsa i Kommunstyrelsens riktlinjer för hantering av personuppgifter.

Information

Varje nämnd ska teckna personuppgiftsbiträdesavtal (PUB-avtal) när denne uppdrar åt ett externt personuppgiftsbiträde att behandla uppgifter för de digitala tjänster och system som de är ensamma användare av.

Kommunstyrelsen tecknar personuppgiftsbiträdesavtal (PUB-avtal) för alla kommungemensamma digitala tjänster och system och för de digitala tjänster och system som används för mer än en nämnds förvaltningar.

Riktlinjer för hantering av personuppgifter, beslutad av Kommunstyrelsen (KS 2018-05-29 §147)

7.3 Förvaltningsplan

Varje år skrivs det en ny förvaltningsplan för kommunens digitala verktyg, verksamhetssystem, plattformar och IT-infrastruktur. Det är ett obligatoriskt dokument och ska finnas för samtliga digitala verktyg,

verksamhetssystem, plattformar och IT-infrastruktur. I augusti påbörjas arbetet med nästa års förvaltningsplan. Det är viktigt att den påbörjas i tid och att den finns med i kommunens och förvaltningens budgetarbete.

Det är systemförvaltare, tjänsteförvaltare, huvudansvarig superanvändare och områdesansvarig som ansvarar för att ta fram förvaltningsplan enligt senaste mallen (*Förvaltningsplan mall.docx*) och tillsammans med budgetansvarig, teknisk systemförvaltare, produktägare och processägare arbetar man fram och skriver förvaltningsplanen. Senast den 31 december ska budgetansvarig besluta om att godkänna förvaltningsplanen. Vanligtvis skrivs det en förvaltningsplan per digital tjänst eller system men det förekommer även förvaltningsplaner som omfattar flera digitala tjänster eller system.

Förvaltningsplanen upprättas årligen och ska bevaras digitalt i tio år i kommunens diarium.

Nedan ges en övergripande beskrivning av förvaltningsplanen och de olika avsnitten.

Övergripande beskrivning

Här framgår det för vilket år förvaltningsplanen gäller, syfte och målgrupp, om det finns några specifika lagar eller förordningar som är viktiga och vem som är leverantör av digital tjänst eller system.

Teknisk beskrivning

Beskrivning av systemmiljö, beroenden till andra system eller tjänster och hur inloggningen fungerar.

Avtal

Information om avtalsperiod och eventuella förlängningar, avtalsuppföljning och personuppgiftsbiträdesavtal.

Förvaltningsorganisation

Beskrivning av olika roller, vem som har respektive roll och vilka forum som är aktuella. Det ska även framgå hur supporten fungerar och vilka behörigheter som finns.

Mål och aktiviteter

Beskrivning av mål och aktiviteter på kort och lång sikt. Detta är en viktig del av förvaltningsplanen då målen beskrivs och vilka aktiviteter som är kopplade till respektive mål. Om det finns några risker eller utmaningar ska detta framgå.

Budget och prognos

Kostnader specificeras för föregående år samt kommande fem år.

7.4 Uppföljningsrapport

Varje år följer vi upp de mål, aktiviteter och den budget som togs upp i förvaltningsplanen.

Uppföljningsrapporten är obligatorisk för kommunens digitala verktyg, verksamhetssystem, plattformar och IT-infrastruktur. Under året sker det löpande uppföljning av mål, aktiviteter och budget vid utvecklingsråden men det är först i januari som hela föregående år följs upp och sammanställs.

Det är systemförvaltare, tjänsteförvaltare, huvudansvarig superanvändare eller områdesansvarig som ansvarar för att ta fram uppföljningsrapporten enligt senaste mallen (*Uppföljningsrapport mall.docx*) och tillsammans med budgetansvarig, teknisk systemförvaltare, produktägare och processägare arbetar man fram och skriver uppföljningsrapporten som färdigställs senast 31 mars. Budgetansvarig beslutar om att godkänna uppföljningsrapporten. Vanligtvis skrivs det en uppföljningsrapport per digital tjänst eller system men i de fall som förvaltningsplanen omfattar flera digitala tjänster eller system kan man också skriva en gemensam uppföljningsrapport.

Uppföljningsrapporten .

Nedan ges en övergripande beskrivning av uppföljningsrapporten och de olika avsnitten.

Övergripande beskrivning

För vilket år uppföljningsrapporten gäller, syfte och målgrupp och vem som är leverantör av digital tjänst eller system.

Avtal

Om det skett någon förlängning beskrivs detta. Det ska även rapporteras från den årliga avtalsuppföljningen.

Förvaltningsorganisation

Beskrivning av roller under året, hur många forum som förekommit och hur supporten fungerat.

Mål och aktiviteter

Kommentarer kring mål och aktiviteter samt status.

Budget och prognos

Uppföljning av de kostnader som funnits under året.

7.5 Service Level Agreement

Syftet med Service Level Agreement (SLA) är att uppnå en tydlig överenskommelse kring driften som krävs för att hålla den kvalitet och tillgänglighet som svarar mot överenskommen kostnadsnivå. Vid intern drift upprättas överenskommelsen mot Digitalt center och vid extern drift mot extern leverantör.

Målet är att:

- Tydliggöra ansvarsfördelningen mellan parterna
- Definiera servicenivåer som gäller för digital tjänst eller system
- Tydliggöra och definiera avgränsningar
- Tydliggöra prissättning av servicenivå

7.6 Ändringslogg

I arbetet med digitala tjänster och system sker det löpande ändringar och dessa kan med fördel dokumenteras i en ändringslogg.

Ändringsloggen ska bevaras i tio år och sparas digitalt på Insidan (Sharepoint).

7.7 Offerter

I det löpande arbetet med förvaltning och utveckling kommer det ibland in offerter från leverantören. De offerter som inte antas gallras när de inte längre är aktuella. De offerter som antas ska bevaras digitalt i kommunens diarium.

7.8 Teknisk dokumentation

Teknisk systemförvaltare och produktägare ansvarar för den tekniska dokumentationen. Den tekniska dokumentationen ska bevaras digitalt i kommunens diarium.

7.9 Systemdokumentation

För digitala tjänster och system förekommer det systemdokumentation som framförallt vänder sig till systemförvaltare, tjänsteförvaltare, huvudansvarig superanvändare, områdesansvarig och användare. Systemdokumentationen förvaras digitalt på Insidan (Sharepoint). Denna systemdokumentation gallras när digitalt verktyg eller system avvecklats.

7.10 Beslut

I arbetet med digitala tjänster och system tar olika roller beslut om förvaltning och utveckling. Det kan handla om beslut att godkänna förvaltningsplan, genomföra en uppgradering, ändra färger i gränssnittet eller utveckla för att på bästa möjliga sätt stödja processen. Oavsett vilka beslut som tas ska de dokumenteras. Beslut av betydelse, exempelvis utveckling eller inköp av ny funktionalitet, ska bevaras digitalt i kommunens diarium.

7.11 Mötesanteckningar

Som nämns ovan finns det flera forum för digitala tjänster och system och ofta skrivs mötesanteckningar som förvaras digitalt på Insidan (Sharepoint). När mötesanteckningarna är inaktuella kan de gallras.

7.12 Handlingsplan

Informationen i kommunens digitala tjänster och system informationsklassas. Informationsklassningen är en viktig del i kommunens arbete med informationssäkerhet och utgör grunden för ett anpassat och lämpligt dataskydd. När en informationsklassning är genomförd får systemförvaltare, tjänsteförvaltare, huvudansvarig superanvändare och områdesansvarig ett protokoll med resultatet från informationsklassningen. I protokollet finns ett förslag till handlingsplan med insatser eller aktiviteter som hör till de risker som identifierats. Det framgår även vem som är ansvarig för insatsen eller aktiviteten.

Risk-ID	Insats eller aktivitet	Ansvarig
---------	------------------------	----------

Systemförvaltare, tjänsteförvaltare, huvudansvarig superanvändare och områdesansvarig har ett ansvar att följa upp informationsklassningen och omhänderta förslagen till handlingsplan. Förslagsvis upprättas en handlingsplan (*Handlingsplan informationsklassning mall.xlsx*) med de insatser och aktiviteter som framkommit. Sedan arbetar förvaltningsorganisationen löpande med de olika insatserna och aktiviteterna och följer upp dem vid utvecklingsråd och avstämningsmöten.

Om det förekommer insatser eller aktiviteter av allvarigare grad eller där man anser att de inte kommer åtgärdas ska de lyftas upp till ägaren för kännedom.

Handlingsplanen ska bevaras digitalt i kommunens diarium och förslagsvis i samma ärende som protokollet från informationsklassningen.

7.13 Rapport granskning av loggar

Åtkomstkontroller genomförs för att säkerställa att användare inte utnyttjar sin behörighet på fel sätt genom att läsa, ändra eller ta bort information som de inte har rätt att behandla. För att kunna kontrollera att behörigheterna används korrekt dokumenteras (loggas) vad användarna gör i flera av våra digitala tjänster och system. Då det kan förekomma känsliga personuppgifter bör loggen visa användaridentitet, tidpunkt och information som användaren har haft tillgång till. Loggen ger också ett förebyggande skydd. En förutsättning för detta är dock att användaren informeras om att all användning loggas och att loggen granskas. För digitala tjänster och system där det förekommer känsliga personuppgifter och där det genomförs granskningar bör det finnas en rutin för detta.

Granskning av loggar bör göras systematiskt och kontinuerligt genom stickprovskontroll eller genom riktade kontroller. Granskningen kan utföras av processägaren men för att få åtkomst till loggen kan processägaren behöva hjälp med detta. Granskningen och resultatet dokumenteras. Granskningen dokumenteras i en rapport (*Rapport granskning av loggar mall.docx*), av den som utfört granskningen. I rutinen för granskningen bör det framgå hur resultatet ska omhändertas.

Rapporten sparas digitalt i tio år på Insidan (Sharepoint). Om kontrollen leder till åtgärd ska rapporten bevaras digitalt i kommunens diarium.

7.14 Manual

I arbetet med digitala tjänster och system skapas ofta manualer (benämns även lathundar) för användarna. Manualer sparas digitalt på Insidan (Sharepoint) och gallras vid inaktualitet.

7.15 Översikt dokumentation mallar

I tabellen nedan framgår vilka dokument som har en mall i modellen för digitala tjänster och system.

Dokument	Mallens namn
Förvaltningsplan	Förvaltningsplan mall.docx

Uppföljningsrapport	Uppföljningsrapport mall.docx
Handlingsplan	Handlingsplan informationsklassning mall.xlsx
Rapport granskning av loggar	Rapport granskning av loggar mall.docx
Supportärenden översikt	Support mall.xlsx

8 Informera användare

I arbetet med digitala tjänster och system behöver användare informeras om exempelvis akuta och planerade driftstörningar eller ny funktionalitet. Det är framförallt systemförvaltare, tjänsteförvaltare, huvudansvarig superanvändare och områdesansvarig som informerar användare. Det är viktigt att användare nås av rätt information, information som de är berörda av och vi bör utgå från den målgrupp som behöver informeras. Det är också bra att tänka på att information kan vara aktuell under en viss period och att vi tar bort information när den är inaktuell.

8.1 Typ av information

Beroende på vilken typ av information som ska nå användarna kan vi använda olika kanaler.

Akut driftstörning – Vid en akut driftstörning ska du först och främst informera användarna via Insidans *Viktigt meddelande* då du når alla den vägen. Se till att hålla användarna uppdaterade med information om när en akut driftstörning inträffar, hur arbetet fortskrider och när den är åtgärdad. Det kan vara bra att informera superanvändare och systemadministratör via Teams om mer detaljerad information kring driftstörningen eller om det exempelvis finns information som gått förlorad.

Planerad driftstörning – När en driftstörning är planerad, vid exempelvis en uppdatering eller ett arbete som behöver utföras, behöver du informera användarna. Om det finns funktionalitet i digital tjänst eller system ska du först och främst informera användarna där. Du kan även informera via Teams men tänk då på att alla användare inte alltid är med i Teams utan det är främst superanvändare och systemadministratörer som du informerar här. Planerad driftstörning kan du informera om i god tid. Någon dag före planerad driftstörning kan du informera användarna via Insidans *Viktigt meddelande*. När driftstörningen är avslutad ser du till att informera användare om detta.

Ny funktionalitet – När det finns ny funktionalitet i en digital tjänst eller system kan denna information behöva nå användare. Om det finns funktionalitet i digital tjänst eller system ska du först och främst informera användarna där. Du kan även informera via Teams men tänk då på att alla användare inte alltid är med i Teams utan det är främst superanvändare och systemadministratörer som du informerar om ny funktionalitet via Teams. Ny funktionalitet kan nå alla användare via exempelvis användarmanualer i KLOK.

8.2 Digital tjänst och system

I digitala tjänster och system kan det finnas funktionalitet för att informera användare. Det kan vara information som användaren nås av på exempelvis en startsida och/eller vid inloggning. Genom att använda denna funktionalitet når du användarna och också den målgrupp som behöver informationen. Det kan vara lämpligt att informera om planerade driftstörning eller ny funktionalitet via digital tjänst eller system. Informera användarna före, under och efter planerad driftstörning. När driftstörningen är avslutad eller när ny funktionalitet funnits ett tag ska du ta bort informationen då användarna inte ska behöva ta del av inaktuell information.

8.3 Insidan – Viktigt meddelande

På Insidan finns funktionaliteten *Viktigt meddelande* vilket både kan vara där du först och främst informerar, vid akut driftstörning, eller något du använder som ett komplement till information via digital tjänst eller system samt Teams. Information som lämpar sig att informera via Insidan är akuta och planerade driftstörningar.

Det är lätt att tänka att ”min” digitala tjänst eller system är det viktigaste, har högsta prioritet och att det måste synas tydligt. När vi använder Insidan för att informera når vi många och då också många som inte

berörs av ”din” digitala tjänst eller system. Det är därför viktigt att du använder dig av målgruppsstyrning, prioritet, typ och status.

Utgå från att det är bra att vi kan informera men att det sällan behöver synas på startsidan och med en banner i en stark färg. Dessa meddelanden når ofta fler som inte är berörda än de användare du vill nå. Viktiga meddelanden finns alltid under Driftinformation på Insidan.

När du använder Viktigt meddelande ska du tänka på följande:

- Vem är målgruppen?
- Hur stor påverkan är det på målgruppen?
- Vilken typ av information är det jag vill förmedla?
- Räcker det att jag informerar superanvändare via Teams eller användare direkt i digital tjänst eller system?

Informationen till användarna ska vara kortfattad och det ska framgå vad de behöver veta. Skriv om det finns en prognos för när problemet är löst och om det under tiden finns en workaround. När informationen är inaktuell ska du ta bort meddelandet.

I KLOK hittar du instruktioner för hur du använder Viktigt meddelande.

<https://kungsbacka.infocaption.com/6629.guide>

Målgruppsstyrning

Genom att målgruppsstyra viktiga meddelanden kan du begränsa ditt meddelande till en viss målgrupp. Om du har en digital tjänst eller system som inte används av alla förvaltningar kan du målgruppsstyra och ange vilka förvaltningars användare som ska se meddelandet. Är det ett skolsystem kan det räcka att informationen når användare vid Förskola & Grundskola samt Gymnasium & Arbetsmarknad.

Prioritet

Vid hög prioritet visas meddelandet som en banner, under Driftinformation och som ”notifieringar” på startsidan. Här är det bra om du markerar att användare ska kunna stänga meddelandet.

Vid normal prioritet visas meddelandet under Driftinformation och som ”notifieringar” på startsidan.

Typ

Välj Krismeddelande för:

- En pågående driftstörning som får större konsekvenser för verksamheten.
- Allvarliga händelser som påverkar eller riskerar att påverka verksamheterna.

Välj För information för:

- En pågående driftstörning som inte får speciellt stora konsekvenser för verksamheten.
- En planerad driftstörning som ännu inte ägt rum.
- En uppmaning av praktisk karaktär.

Status

När du anger status styr du vilken färg ditt meddelande ska ha. Stor påverkan är lila, begränsad påverkan är blå och åtgärdat/avslutat är grön. Tänk på att färg ger viss signal till användaren.

8.4 Teams

Beroende på hur ditt team/samarbetsrum ser ut och vilka som är medlemmar är detta ett bra alternativ som primär kanal för dialog och information kring ditt digitala verktyg eller system. I ett team kan du bygga en struktur med kanaler för att nå olika målgrupper och roller inom förvaltningsorganisationen.

Teams är också en bra plats för att informera om planerade och kommande driftstopp samt nya funktioner. Om slutanvändare inte finns med i teamet/samarbetsrummet är alternativa kanaler ett komplement för att nå ut med informationen, exempelvis Insidan, KLOK eller andra kanaler.

8.5 E-post

Vi ska undvika att informera via e-postmeddelanden och endast använda detta när det krävs.

När du använder e-postmeddelande ska du tänka på följande:

- Vilken är målgruppen?
- Kan informationen bli inaktuell?
- Vilken information vill jag förmedla?
- Behöver jag informera via e-post?